



په لاره خم

توله زنگېرم

(د امریکا یونلیک)



Ketabton.com

سیده حسینه گل

۱۳۹۴ لمریز کال

په لاره حم
ټوله حنګېرم
(د امریکا یونلیک)

سیده حسینه گل

۱۳۹۴ ل کال



کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم:	په لاره خم ټوله ځنگېږم
ليکواله:	سیده حسینہ گل
خپرونډی:	د افغانستان ملي تحریک، فرهنگي خانګه
وېبپاڼه:	www.melitahrik.com
کمپوزګر:	سلیم نانبند
ډیزاینګر:	ضیاء ساپی
پښتۍ ډیزاین:	فیاض حمید
چاپشمېر:	۱۰۰۰ ټوکه
چاپکال:	۱۳۹۴ ل کال / ۲۰۱۵ م
د تحریک د خپرونو لړۍ:	(۳۲)

یادونه: د چاپ حقوق له ملي تحریک سره خوندي دي او د کتاب د محتوا مسولیت لیکوال پورې اړه لري.

ترون

د هلمند په نوم چې په دې ټول تگ کې زما ملگری و او
بیا یې د ابدې سفر په لور خپل تگ پېل کړو.

د خپل ځواني مرگ ورور اعجاز علي شاه شهید په نوم
چې د خپلې کورنۍ د قافلې نه د پنځویشو کالو په
عمر کې بېل شو او ټول یې ویرژن پرېښودل — !!!

ڊالی

خپله دا وره غونډې هڅه په ډېره مینه او احترام هاغه
پښتنو لیکونکیو ته ډالی کوم چې پښتو ژبې او ادب ته یې
په زړه پورې یونلیکونه ورکړي دي او د پښتو ددې مد کمی
یې برابر ساتلی دی.

میا اکبر شاه ته ډالی چې د ازا دی تلاش یې پښتو ژبې او
ادب ته پېرزو کړو.

محترم طاهر اړیدي چې په دې لاره کې یې ډېر ګټور
قدمونه اخستي دي -

خدای بخښلی افضل شوق چې دا کار یې په نظر کې
ساتلی وه.

په تېره تېره سیده قاتنه بېګم چې "زما سفر" ته یې
کتابي بڼه ورکړې ده.

دغه رنگ د بره وطن درانه لیکونکي پوهان استاد
اسمعیل یون او استاد لال پاچا ازمون ټولو یونلیکونکیو ته
چې زما د فکر او قلم واګي یې په دې لړ کې ټینګې ساتلې
دي.

د تحريك يادښت

د افغانستان ملي تحريك د (۱۳۹۳ ل) كال په پيل كې له خپلو گرانو هېوادوالو سره ژمنه كړې وه چې د دې كال په بهير كې به (شل عنوانونه) بېلا بېل ديني، علمي، ادبي او ټولنيز اثار خپلې ټولنې ته وړاندې كوي. ملي تحريك دا ژمنه د ياد كابل د كب پر (۲۸) مه نېټه پوره او د يوې پرتمينې غونډې په ترڅ كې يې شل عنوانونه علمي اثار هېوادوالو ته وړاندې كړل. ملي تحريك په ياده غونډه كې ژمنه وكړه چې د (۱۳۹۴ ل) كال په بهير كې به انشاء الله د خداى (ج) په نصرت ټول ټال سل (۱۰۰) عنوانه بېلابېل علمي اثار ټولنې ته وړاندې كوي. طبيعي خبره ده چې دا اسانه كار نه دى، ډېر زيات زيار او زحمت ته اړتيا لري، خو ملي تحريك ټينگ هوډ كړى چې خپله دا ژمنه به هم د تېرې ژمنې په څېر عملى كوي. دا اثر چې ستاسو په لاس كې دى د همدې (سل عنوانونو) ژمنه كړو اثارو له جملې څخه دى، چې د چاپ جامه اغوندي. ملي تحريك هيله لري چې له دې اثر څخه به زموږ هېوادوال په زړه پورې گټه پورته كړي. ملي تحريك له ټولو هغو ليكوالو، ژباړونكو، سمونچارو، مالي او معنوي مرستندويانو او چاپ چارو څخه چې ددې اثارو د چاپ په دې ټول بهير كې يې يو بل سره مرسته او ملگرتيا كړې او دا فرهنگي بهير يې بريالى كړى، د زړه له كومې مننه كوي او كور وداني ورته وايي.

د هېواد د فرهنگ د ښېرازۍ په هيله

د افغانستان ملي تحريك فرهنگي خانگه

خو خبرې

د خصوصي مننې سره

د ډېر اوږد او زړه چاودي انتظار نه پس "په لاره ځم ټوله ځنگېرم" — ستاسو مخې ته دی — په دې هيله چې ستاسو مينه ماته کړي... د تگ ليک يا يونليک د روايتي رنگ او چوکاټ نه لږ بهر دی خو کوشش مې دا وه چې د خپل ژوند د دې حقيقي او لوی سفر ټولې خاطرې تاسو سره په يو ځانگړي رنگ او خوند کې شريکې کړم. په دې کې به څومره کاميابه شوې يم؟ دا خو به تاسو وايئ — خوزه يوئل بيا د هاغه ټولو مئينو مينه والو مشرانو کشرانو، استادانو ډېره مننه کوم چې پرله پسې يې د دې يونليک د چاپولو مينه او خوښي څرگنده کړې ده. د گران عبدالوحيد گران او ساحل يوسفزي مينه که ونه ستايم زياتی به وي چې په دې مسوده

يې خپل نظر اچولی دی او د چاپ سند يې راکړی دی. د لوی پوهاند استاد فېض الوهاب فېض هم مننه چې بيا بيا يې د دې کتاب د خپرېدو عمل ته ی زه هڅه ولې يم.

د ملگري عبدالروف عارف او گران لطيف شاه شاهد هم د زړه نه مننه کوم چې هر کتاب ته مې سترگې په لاروي. د ټولو لوستونکيو هم مننه.. خو د گران فياض حميد او ضياء الرحمن ضياء هم مننه چې د کمپوزنگ په مد کې يې خپله خواري په مينه وکړه او د سر څنې د پاره د سليم ناشاد هم مننه چې د دې کتاب ايډيټنگ يې وکړو. څار شم له ټولو.

په درنښت

سیده حسینه گل

مردان، مقبوضه پښتونخوا

۱۹م اکتوبر ۲۰۱۵

زما طبیعت نن نسبتاً ډېر خراب وو، د پلار کره یوه ورځ
 مخکې راغلی وم، د ژوند د تېرو وختونو د یاد تازه کونې په غرض
 مې ډډه اچولې وه، خپل دواړه ورېرونه، اعجاز ثاني او ارمان علي
 شاه راسره خواکې ناست وو، درې کلن ارمان جان خو داسې خوږې
 خوږې خبرې کولې چې په اورېدو مې داسې گڼله لکه چې خپل تېر
 وخت مې یوه خوږه سندره راخستې وي...

تاته به زه ډېر ممونه راوړم...

د (ډېر) کلیمې سره به د هغه غټې غټې سترگې لږې نورې
 خلاصې شوې، مابه بې اختیاره خپلې سینې ته راجوخت کړې.

دې دوران کې زما په تېليفون یو زنگ راغی، زما د هېلو سره
 بلخوا یو نارینه په اردو ژبه راسره لومړۍ خپل پېژندگلو وکړه، زه
 اظفر اقبال د امریکې د سفارت اسلام آباد نه خبرې کوم...

زما حېرانتیا لږه ډېره شوه چې داسې حالاتو کې له داسې ځایه
 زما سره د چا څه کار پېښېدای شي؟ خو ډېر زر راته هغه وویل؛
 زموږ سفارت په امریکا کې دیوې ادارې لخوا د یو کتاب د مخ
 کتنې دستور کوي چې پکې ستاسو نظمونه هم چاپ دي! او ماته

دهغه کتاب خیال راغی چې څو ورځې د مخه ماته د ډاک په واسطه ترلاسه شوي وه، دغه کتاب چې د ماډرن پوهنې اف پاکستان ... ترسرلیک لاندې هم دغه رنگه یوې ادارې خپور کړی دی، د پاکستان د ټولو ژبو د نوموړو شاعرانو ذکر او انگرېزي ژباړې پکې موجودې دي.

زما ذکر هم پکې زما د ځینو نظمونو سره راغلی دی، اوس اظفر اقبال زما د (هو) او (نه) په تمه وو...

هغه بیا بیا په دغه پروگرام کې زما د گډون دیقیني کولو او یا زما د انکار فېصلې ته اړتال وو، زه د هغه پدې دومره تلوار لږه فکر واغستم ځکه چې دا وخت زه د کورنه بهر وم، او د دې لپاره د کور د ټولو غړو سره صلاح مشوره کول وو.

اظفر اقبال ته مې دومره وویل:

تاسو ته به ما بنام زنگ درکړم! هغه اوکې وویل-

او فون یې قطع کړ، زه د لږه وخت د پاره کټ کې کېناستم او فکر مې په یو داسې صورتحال کې گیر شو چې زما د ژوند، او نسل د بقا سوال یې مخې ته وو، (هو) بالکل!!

ددې خوشحالي زېری ماته یو څو ورځې وړاندې ډاکټرې راکړې وو، مبارک! شه د ځان ډېر خیال ساته ته مور جوړېدونکې یې! او د کله نه چې دا خوشحالي زما په ژوند کې راگېده شوې وه.

نو د وخت نه مخکې ما خپل ځان د (مور) په رنگ کې دخپل
 بچي د پاره د ډېرې مينې سره لیدو، مابه خپل ورکوتی وراړه هم په
 دغه جذبه خپلې سينې ته رانزدې کړو... د هغه په معصومه څېره
 کې به راته د خپل راتلونکي ماشوم کړه وړه ښکارېده، گوره! ته خو
 بلکل لکه د هغه يې، غونډ موندلک سپين، گوره! ورانې به بېخي
 نه کوې، ښه... گڼي بيا به دې ووهم... او ځان به خو هډو سخا کوې
 نه...! هن! واخله دا ټول ممونه ستا دي ---

اف ژاړه مه! زما په زړه څه چل کېږي ...

يو خوا که د دې ټلېفون سره زما د امريکې د لیدو ارمان هم زما
 په زړه کې را ولاړ شوي وو نو بلخوا د دې دومره اوږد سفر سره تړلی
 زما د راروان ماشوم د ژوند او سلامتيا لپاره ډېرې خطرې هم مخې
 ته وې، زه د څو شېبو لپاره په يوه عجيبه کشمکش کې وم، خو زما
 دې خبرې ته د سره پام نه وو چې د هغه کس نه مې دا معلومات
 کړي وي چې پروگرام کله دي؟ لږ وروستو مې خپل کور وداني وارث
 خان ناياب ته په فون ټول حال ورکړو...

هغه هم زما نه رومبۍ دا پوښتنه دا وکړه چې پروگرام کله دي؟
 ما ورته په ډېره سادگۍ اوويل چې دا خو مې خيال نه وو، ناياب راته
 اووې فون ورته وکړه چې پته ولگي بيا به سوچ کوو، هسې هم نن
 سبا کې ستا صحت د دې خبرې اجازه نه درکوي.

د نایاب خبره په خپل ځای صحي وه، د پلار کره خو مې ټولوته وویل، ورنډار مې چې زما د یو نیازیښ ورور کور ودانې ده، او په خپله هم ډېره مینه ناکه جینۍ ده، سم دستي یې د حېرانتیا سره په پوزه گوته کېښوده، ویي هنې گل!! ته چې ناجوړه یې ---

دهغې دا خیال وو، لکه چې سبا جهاز ته خېژم، ماورته په برق برق وخنډل...

نا کله به وي؟

خو کله به وي؟

دا ماته هم نه وه معلومه ماسخوتن مې په هاغه شمېره فون وکړ، اظفراقبال راسره په ډېر احترام خبرې شروع کړې... وږمبی ټپوس مې د پروگرام د نېټې وکړو، هغه چې کومه نېټه راوښودله نو هغې خوزه نوره هم په فکر کې ډوبه کړم، پروگرام د راروان کال ۲۰۱۱ د اپرېل میاشت کې ټاکل شوي وو او دا د راروان کال ستمبر ورځې شپې وې...

ما زر زرد لاسو د گوتو په بندونو د خپلې بيمارۍ د نېټې د ورځو شپو حساب وکړ، هو! اپرېل خوبه زما د بيمارۍ اتمه میاشت وي او پښتنې مشرانې دا خبره کوي چې د داسې ښځې لپاره دا میاشت ډېره د خطرې وي، ولې چې که په دې میاشت کې د ماشوم

پېدايش وشي نو د وخت نه وړاندې وي، او ماشوم ژوندي نه پاتې کېږي.

دغه وخت مې د داسې مشرانو د خولې يوه يوه خبره رامنځ ته کړه، بيا مې زر خپل لاس په خپله خېټه کېښود، د خېټې په اندروني دنيا کې يو نوي ماشوم د خپل وجود د رغونې د عمل سره مخ وه، خو ماته به يې شېبه په شېبه هم د څه علاماتو په شکل کې د خپل وجود احساس راکولو چې په مابه سر وگرځېده، سترگې به راباندې تورې شوې او فشار به مې وغورځېدو، خو دې علاماتو سره چې د ژوند د کومې خوشحالي تصور تړلي وه، زه په هغه تصور ډېره په طاقت کې وم، ماچې د خپل فن او هنر کوم تخليقات دا دومره کلونه کړي وو نن که امريکې ته چا بللم نو په دغه تخليقاتو زما دننه يو سوال راپورته شو ته خو د پخوا نه د تخليق د عمله تېرېږي، شېبه په شېبه خو زما بنځينه فطرت دغه راپورته شوي سوال ته خپله يو ځواب شو، زه بنځه يم، د ټولونه بهترين تخليق زما لپاره زما بچي دي... او زما دننه دغه عمل روان وو، دهغه تخليق لپاره به لازه د خپل وجود د ډېرو تکليفونو نه تېرېدم هاغه پړاو ته لا ډېر وخت وو، خو نه — زه خو د دې عمل د شروع کېدو سره يوه مور جوړه شوې يم....

زما بچي زما په غېږ کې وو. ماته يې مسکي مسکي کتل دا د چا بچي دي؟ ډېر واوه بچي دي، ډېر وران بچي دي... نه... نه ډېر

کوکو دی - د خپل بچي د ژړا په اواز به زما غږ او احساس د زمزمې رنګ واخیستو، الله هو! پيشو راغله د بانډو!! او بيا به زما بچي په مزه مزه په دې زمزمه خپلې سترګې پټې کړې...

ماته لا ډېر وخت وو، خو د دې وخت د يوې يوې تېرېدونکې لمحې وخت په سر ما د خپل هنر او د خپل فن هر تخليق هم د زړه نه کولو، اوس زما دنيا بدله وه، زما د کور دنيا بدله وه، زما ناسته ولاړه تله راتله ډېر د احتياط وو، د خوابنې مور دا غږ به هر وخت په ما پسې لکه د څاروونکې اورېدې شو.

پام کوه!! چې دروند کار ونکړې، او زما مټين د ژوند ملګری خو به په ولاړه زما نه څارېدو، تاته د خوراک ډېر ضرورت دي، هغه به زما د ارام او خوراک اوس ډېر خيال ساتلو - اوس په دې هرڅه کې زما د امريکې د تګ سودا هم د ټولو مله وه، په داسې حال کې به څه لاړه شي خور!! دابه زما د کشرې خور د خپګان نه ډکه يوه خبره وه چې په داسې حال کې زما روغه څټه او زما د بچي ژوند او سلامتيا ورته ډېره اړينه وه، زما د هستۍ شته کېده يې لوي ارمان وو، خو د امريکې تله يې زما لپاره يو اعزاز گڼلو، په کور کې يو بحث پېل شو، وخت هم روان وو، خو د دې هر څه باوجود زما مشر لېور دا صلاح راکړه چې فلحال ته د تګ لپاره (هو) وکړه حالتو ته به ګورو...

د ډاکټرې سره به مشوره کوو که چېرې ډاکټرې تاته د سفر اجازت درکولو نو الله به یاد کړو، ته په ذهني توګه ځان تیار کړه او په خپل پروګرام د دغه کس نه ځان بڼه پوره پوي کړه، چې تاته به هلته څه کول وي؟ خو ورځې به هلته ایسارېږي؟ دې دوران کې به اظفر اقبال زما سره په فون اړیکه خامخا ساتله او چې کله مې ورته د تګ لپاره (هو) وکړل نو بیا یې زما برېښنالیک (ایمېل) هم زمانه واخیسته، او هغه یې هغې ادارې ته ورکړ، چې دا پروګرام یې جوړ کړي وو.

د امریکې د اسیا ټولنې له خوا هرکال داسې د ستورې تر سره کېږي چې د نړۍ د ټولو هېوادونو نه پکې هغه خلک غوښتل کېږي داسې خلک چې د فن او هنر سره وي، د دغه کسانو لپاره هلته کولتوري پروګرامونه جوړېږي، اوس به په دوېمه او درېمه ورځ د دغه ادارې لخوا ماته یو نه یو برېښنالیک خامخا راتله، ماسره کور کې د انټرنېټ اسانتیا نه وه، خو زما دغه رابطه به د نایاب په ایمېل دهغه په دفتر کې کېده او چې غرمه به د دفتر نه کور ته راغی نو سمدستي به یې د نېټ نه اغستی د ایمېل نقل ماته حواله کړ.

ما به په تلوار تلوار ولوسته، دې ادارې داخل د پاکستان نه دوه بنځینه شاعرانې منتخب کړې وې چې تعلق یې د بېلابېلو ژبو او سیمو سره وو، زمانه علاوه د پاکستان د اردو ژبې لویه لیکواله

فهمیده ریاض هم دغه پروگرام ته غوښتلي کېده، زما د پاره خو د ویاړ خبره داهم وه چې د سنده سیمې د ډېرې پیاوړې شاعرې سره سم زما نوم هم انتخاب شوي وو.

هغوي د هر څه نه لومړي خپل پروگرام موږ ته واضح کړ، چې پدې تگ راتگ کې کومې کومې اسانتیاوې شته موږ یې ترې خبر کړو، تگ راتگ، خوراک څښاک، استوگنه دا هرڅه د هغوي په غاړه وو خو د نغدو په صورت کې یې مېلمنو ته کومه اعزازیه نه ورکوله دا ټولې خبرې یې په ابتدا کې په موږ ښکاره کړې د امریکا د نوم سره که یو خوا د یو لوي سامراج تصور ترلي دي، په خصوصي توگه د مسلمانانو ورسره یوه ناخوښي هم جوړه ده، خو بلخوا د پښتنو لپاره دا قوم نور هم لا ډېر د ناخوښۍ نوم دي ځکه چې د افغانستان نه د خپلو گټو په اخیستو کې یې دهشتگردي یوه نعره په ټوله نړۍ کې وهلې ده.

او یو داسې جنګ یې په پښتنو ورتپلي دي چې د پښتنو ورسره هېڅ تعلق نشته او نن چې په دنیا کې څومره زیاته وینه د پښتون بهېږي دومره لاد بل چا نه بهېږي، خو خبره بیا هم هاغه چې خبره د ډالر ده، هم د دغه ډالر سر خورلي له لاسه هر قام امریکې ته سلامي دي.

اوبیا د امریکې لیدل، امریکې ته تگ خو د هر چا ارمان وي، ماته خو خدای په وړیا یوه داسې موقع راکړې وه، نو زما فکر هم

اوس د امريکې د ښارونو د هسکو هسکو عمارتونو په څوکو ښځو وو، تصور به مې لکه د مارغه د امريکې د اسمان او فضاگانو سېلونه کول خو چې خپلې ناروغۍ ته به مې پام شو نو د امريکې تگ به راته يو خوب ښکاره شو، خدايه! چې پدې کې به ستا څه راز وي؟ يو خوا د امريکې نه بلنه راتلل او بلخوا زما ناروغي شروع کېدل...

خو! د امريکې ويزه هم پر پاسپورټ لگېدل څه ټوکه نه وه.

کېدای شي ويزه درنکړي! دابه مې د بلې خور يوه داسې د حالاتو تجزيه وه چې په ميډيا او روانو حالاتو يې يو نظر لرلو، داخو ده...

دهغې د دې اندېښنې سره به ما اتفاق وکړ، مابه هم چې د دنيا په کچ په روانو حالاتو نظر واچولو په خپله سيمه به مې د ترهگرۍ لگيدلي اور ته وکتل نو د امريکې تگ به مې د لېوني خوب گناه.

د چا نه چې به مې اورېدل نو د امريکې د ويزې نه به مايوسه شوي وو، پداسې حالاتو کې به زما په پاسپورټ د امريکې ويزه څه ولگي؟ دا يو داسې سوال ووچې د حالاتو د کومې نه راپېدا شوي و، د دې بحث او تبصرو سره وخت تېرېده، خو ورسره ورسره هاغه خوشحالي ته هم د ټولو سترگې وې چې زموږ د کور د چټيا سينه به په خپل غږ، خپلې ژړا، خپلې خدا او خپلو معصومو اداگانو خپرې کړي، زه په کور کې د ټولو کارونو نه فارغه کړي شوي وم.

زما د ارام او خوراک به ډېر زیات خیال ساتلي شو، په هر چا د لسو میاشتو دا سفر لکه د کلونو تېرېده، هره میاشت د ډاکټرې معاینه کول خو په ما لازمه گرځولې شوې وه، او دا ځکه چې دا واده نه پس یو ځل مخکې هم زموږ یو ماشوم د ډاکټرې د بې غورۍ له سببه ضایع شوي وو، د هغې نه پس هم په هاغه مرحلو کې ډاکټرې په ډېر احتیاط ماته دا خبره کړې وه، چې ستا د بل ماشوم پېدا کېدو امکانات پنځوس فیصده ختم دي، کېدای شي ماشوم وشي کېدای شي ونشي!

د ډاکټرې په دې اند پېښه د کور په ټولو وړو لویو لکه چې د مایوسی نه د ټوپک ډز شوی وي خو ما بیا هم په ډېر صبر او استقامت د ډاکټرې دا خبره واورېده پدې کې لوي لاس زما د ژوند د ملګري وو. چې د حوصلې او استقامت یو غړ دي، په ډېره مینه او محبت یې زما ذرې ذرې وجود پدې دعوه راغونډ کړ چې ماته ته پکار یې بچي نه او دا دعوه یې په حقیقت کې ثابته هم کړه په هر قدم یې ماته دومره مینه او اعتماد راکړو چې ماته په خپل ژوند کې د اولاد د محرومۍ احساس هډو شوي نه وو، دابه یې هم ویل چې ته یوه عامه بڼه نه یې! قدرت به ستا نه کوم بل کار اخلي، بس خپل مقصد په نظر کې ساته او مابه په ظاهره د هغه ټولې خبرې په زړه پټې. خو کړې خو خپل خالي وجود او تشې غېږې به وزورولم، نو کال پس زما د اولاد اثار پېدا کېدل څه وو چې په کور کې بې

اختره اختر شو خلکو د وړاندې نه د راروان ماشوم د بختوروالي وړاندوینې کولې، خو د ویرې وجه وه که بل څه خو ماته د خپل بچي په هکله ډېرې اندېښنې وې، کله کله چې به مې سپغز په درد شو نو زما وار به خطا شو، چې لږه به سمه شوم د الله شکر به مې ادا کړ، پداسې حال کې د امریکې د تگ نوې مشغولاتر ډېره حده زما فکر د خپل ځانه لږ لږې وساته.

اوس به مې د خیال د بلۍ نه د امریکې د ښارونو نیویارک او هوسټن نظارې کولې او د خپل تخیل په زور چې څومره خایست ما تصور کولې شو مابه دغه دواړه ښارونه په هغه معیار ښکلي لیدل، ځان به راته د دې نوې دنیا د کوه قاف په سر را الوتې بې وزرو هاغه ښاپېری ښکارېده چې زموږ د ماشوموالي د دور د معصومو او پاکو جذبو یو ښکلي جهان به یې پخپل ځان کې نغښتي و، خو په اصل کې دا د یویشتمې پېړۍ د دوېمې لسیزې دور وو، د جنگونو د اورونو دور، د بمونو او میزایلو دور، د پښتنو د وینو د توبیدلو دور او د بادار د مقصدونو د ترلاسه کولو دور..

اظفر اقبال به کله کله په ټیلیفون ضروري پوښتنې کولې، ډېر معلومات به یې ماته هم راکول، هغه په اسلام اباد کې د امریکې په سفارت کې د عامه اړیکو په څانګه کې کار کوي، خو د دې رابلونکو سره یې رابطه هم په غاړه وه، هغه راته وویل چې د

باقاعده کاغذي کاروایی او سفري دستاویزاتو د شروع کونې کار به تاته د یو فارم د درلېږلو په صورت کې پیل شي.

هغه به په ډېر غور لولې او د قناعت وړ ځوابونه به یې ولیکي!، خو دې سره سره که ستا پاسپورټ جوړ نه وي ته خپل پاسپورټ جوړ کړه!

زما پاسپورټ خپل معیاد بایللي وو، ځکه نو د هغې د نوې کولو مرحله هم دومره زړه چاودونکې وه څومره چې د نوي پاسپورټ د جوړېدو وي، زما مخې ته یوه بله مسئله هم پرته وه، د پاسپورټ نه مخکې ماته خپل شناختي کارډ بدلول وو، دواړه کړې بنځې د حیثیت سره دغه بدلون لازمي و، خو د هغې نه هم مخکې یوه بله مهمه مرحله وه هغه د کمپیوټرایزېد نکاح لیک جوړول وو، د هغې لپاره هاغه ټول اړین کارونه تر سره کېدل پکار و، زما او د وارث خان نایاب نکاح بیا تازه کړي شوه، اوس دغه نکاح لیک د یونین کونسل نه د څه ضروري کارونو نه وروسته کمپیوټر ته حواله شو، او درې ورځې وروسته دغه نکاح لیک تیار شو اوس د پېژندپانې (شناختي کارډ) د بدلولو لپاره د شناختي کارډ دفتر ته تگ و، دا د جنورۍ میاشت وه، سحر په ډېر یخ کې وختي وختي چې زه خپل لېوړزي عدنان ایوب په خپل موټر سایکل د دفتر پر لور بوتلم، نو هوا لکه چې دواوړې پشان یخه وه، موږ د ارجنټ شناختي کارډ د وصولۍ لپاره لازمي پېسې جمع کړې او د شناختي

کارې د دفتری عملې د نورو راغلو کسانو په نسبت زموږ ښه هر کلي وکړ، یوه ښکلې د پردې خونه کې یې په سهولت کینولم، لږه شېبه ورورسته یوې خایسته پېغلې چې نقاب یې لگولي وو، زمانه، زما زوړ شناختې کارې بېرته واخیسته، ما داسې وگڼله لکه چې د ژوند ډېرې زړې حوالې، زړې خپلوئ د نوو حوالو او نوو خپلوو رنگ اخلي، د نوي شناختي کارې لپاره یې د نایاب شناختي کارې هم له نظره تېر کړ، دهغه یو نقل یې هم د نورو کاغذونو سره جمع کړ او داسې په نیمه گېڼته کې یې زموږ ټول کار او کاغذی کارونه ډېره په منظمه طریقه سرته ورسېده.

د وصولۍ تاریخ او ټوکن یې راکړ، د نوي پېژندپاڼه(شناخت کارې) د وصولۍ لپاره اته ورځې نېټه موږ ته ښودلې وه، او ټیک په اتمه ورځ نایاب په هاغه ټوکن زما نوي شناخت کارې، کوم چې دهغه نوم او درشتې د نوي حبشیت او حوالې سره جوړ شوي وو، د ځان سره راوړو، اوس راروان پړاو د پاسپورټ جوړول وو، دغه رنگ د ارجنټ پاسپورټ لپاره هم خپل نزدې د پاسپورټ دفتر ته ورغلو، د ټولو ضروري کارونو نه وروسته یې هم که موږ ته یې نېټه یوه راکړې وه خو پاسپورټ یې په بله راکړ، اوس د اېشیا سوسایټی ټولوغړو خپلې اړیکې زموږ سره نورې ټینګې کړې، هره ورځ به یې برېښنالیک کوه، او بیا یوه ورځ راته دهغوي په لورې هاغه پوښتنلیک فورمه ترلاسه شوه، په هغې کې د رسمي او غیر رسمي

پوښتنې درج وې، چې مابه وخت په وخت په اظفر اقبال نه پکې مشوره اخسته.

که چېرې د پروگرام نه وروسته ته ایسارېده غواړې؟ په فارم کې دې پوښتنې زما د فکر مطابق ماته یوه موقع په لاس راکولې شوه چې هلته د پاتې کېدو په صورت کې زما د ماشوم پېدايښت ممکن کېدې شو. ما د نایاب سره په دې اړه خبره وکړه، که داسې وکړم څنگه به وي؟ هغه زما په خبره لږ فکر ښکاره کړو.

ریښتیا هم چې هغه هم د خپل بچي ښه مستقبل په دې کې لیده چې د هغه ماشوم دې هلته پېداشي، داسې به نوي ماشوم د امریکې استوګن شي، خو زما د یوازیتوب احساس او بیا پدې مرحله کې د انسان د مرګ او ژوند ترلې ټولې ویرې او اندېښنې د هغه د سترګو پر وړاندې وې...

تيك ده ښه به وه خو که زه درسره وي!!، دا د هغه یوه داسې خبره وه چې زموږ د ژوند د مجبورو او بې وسیو احساس ترې کېدو اوس خو چې چاته پته لګېده چې د امریکې تګ او د ماشوم د راتګ وخت لګ بګ دي نو دا مشوره به یې خامخا راکوله چې پردې او دومره لرې هېواد کې د یوې یوازې ښځې پداسې حال کې پاتې کېدل او اوسېدل هم اسانه خبره نه وه، کله کله به د ډېرو خلکو پدې یوه خبره چې خلك د دې لپاره په لكونو روپۍ لگوي او تاته دا موقع وړيا په گوتو درغلې ده... سوچ به واخيستم د خپل بچي د روښانه

سباوون لپاره به مې د خلکو د خبرو سېره اتفاق راپېدا شو، پخپل اعتماد او فکر به مې ډېر سوچونه وکړل ډېر کارونه به راته اسان او ښکارېدل خو ډېر به گران وو، که زه مړه شوم نو بیا...؟

د دې سوچ په راتلو به مې په خپله لمن کې راجمع کړې د خوشالو ټولې ملغلرې له لاسه ورکړې، د فکر او سوچ پيوند کړې زنځير به بیا وړان شو.

يو ځل خو مې پټه شان دا خبره د خپلې وړندارې سره هم کړې وه، هغې زما د ماشوم لپاره داسې جامې او شيان برابر کړل چې د هاغه ځای د موسم مطابق وو، دا ټولې خبرې په خپل ځای لويه مرحله خولاد دې سفر په سرپرته وه (د امريکې د ويزې ترلاسه کول).

پدې لړکې به مارتين رېکر چې دا پروگرام يې جوړ کړي وه، اکثر به يې ويل چې موږ ته د وېزې په ترلاسه کولو کې څه ستونزې مخې ته دي، خو کوشش کوو چې دا مسلې اخوا شي، د مارتين پداسې اندېښنو به کله کله زما ټولې تمې بې دمه شوې، اوس خو دې سفر سره زما يو داسې غوښتنه او خوشالي تړلې وه چې زما د پاتې ژوند او کورنۍ لپاره د ډېرې اسودگۍ باعث گرځېده، ما د خپل ځان ډېر خيال ساته.

او بيا هاغه ورځ هم راغله چې زما ډاکټرې په التراساوند ماته په نارينه اولاد زېري راکړ، زه په دې خبره د ډاکټرې د سترگو په ځلا او د شونډو په نړۍ موسکا زر د تختې نه را ولاړه شوم...

ښه! زما د خولې نه د (ښه) لفظ ډاکټره په حېرانتيا کې واچوله ته خو اول خوشحاله شوې خو بيا دې د خبرې تاثرات بېخي بدل شول، ولې؟

د ډاکټرې نظر د ژوند او د ډېرو انساني خبرو د تغير او تبديلي نه وتلي و، زه دهغې په دې مشکل سوال ډېره په گرانه کې شوم، هسې بس!...

ما زر وخنډل، اصل کې زموږ په کور کې زما د مشر لېور ټول زامن دي نو د دغه ټولو هلکانو د اغوښتنه وه چې زموږ د کاکا دې (لور) وشي، ډاکټرې په برق برق وخنډل، هاغه ټولو هلکانو ته ووايه چې که ستاسو خواش جينۍ ده نو ماته ضرورت د هلك دي! ډاکټرې په دې پسته خبره زه ډېره په مزه د تختې نه رابښکته کړم، پښتنه ټولنه او د دې اکثر وگړي د نارينه اولاد ډېره غوښتنه لري خو په وړمبي ځل دې ډاکټرې د يوې داسې کورنۍ کيفيت ليدو چې د نورور پښتنو نه يې سوچ جلا وو.

په ورو ورو زه هم په خپل احساس پوهېدم زما دننه هم د خپل نارينه بچي مينه په غورځنگ شوې وه، د کور ټول لوي واړه اوس د ورکوټي (ککي) په تمه وو...

او کله چې مې ماسخوتن د وارث نه تپوس وکړ، ته خوشحاله يې؟

ولې نه... خو لومړي ستا روغ صحت وروسته هلك، جلی!!.

هغه یو ځل بیا زما د ژوند او خپل بې شانه محبت لپاره په ډېر استقامت زما د سوال ځواب راکړ، نوم به یې څه وي؟

مایو ځل بیا هغه وچېرلو، هلمند خټک او ماپه زوره زوره وخنډل په ټول کور کې یو نوي بحث د نوي خوشحالی سره روان و، خود امریکې تگ پکې یوه داسې موضوع گرځېدلې وه چې هر سحر به د نغري په غاړه د لویو وړو دا یوه خبره وه، خو وارث خان به د دې بحث نه ځان د خپلې فطري حیاء له سوبه په ډډه ساته، د هغه خبرې د هغه ټولې کیسې به زما د امریکې د سفر سره د تړلو اندېښنو وې، د هغه خیال دا و چې په دې تگ به زما په اعتماد کې اضافه اوشي زما د لیک او تخلیق سلسله به نوې لارې او پېژني، د دې سفر لپاره هغه زما د تیاری ټوله ستړیا په خپل سر اخیستې وه، زما د سفر لپاره ضروري سامان، جامې جوړې، بېگ او داسې نور... د ضرورت شیان یې راته په ډېره مینه راوړل.

دې سره سره زما د صحت او آرام خو په ټول کور کې ټولو خیال ساتلو د وخت د تېرېدو سره سره ماته د خپل وجود دروندوالي او وزن د زیاتي احساس کېده او دې نوي اغستونکي وزن به په ما ډېره ستړیا راوسته، د خپلې یوې ملگرې نگار روف ذکر به خامخا کوم چې یو کال د مخه یې په امریکې دغه رنګ یوه دوره کړې وه، د هغې نه چې به مې د دې اوږد سفر پرله پسې د الوتکې په چوکۍ

دا اېغې نېغې ناستې ذکر واورېده نو د اوس نه به مې په ملا نري نري درد راغی، بیا به مې سوچ وکړ چې دا د دې سفر نفسیاتي اثرات دي چې په ما یې د وړاندې نه تاثیر کړی دی.

او دا ځکه چې زه د بیماری په حالت کې وم، گنې نو امریکې ته خو خلک ځي راځي دغه سفر کوي په دې کشمکش کې د امریکې د تگ زما ټولې تیاری روانې وې په دې دوران کې یوه ورځ د ډیوه راډیو امریکه نه ناهید سحر چې یوه ښه د پښتو ژبې شاعره هم ده د هایکو په صنف کې یې نوې نوې تجربې کړي دي او د تېر څه وخت نه دې لوي نړۍ والې نشریاتي ادارې سره کار کوي، فون یې وکړ د رسمي دعا سلام نه وروسته زما د هیلې سره سم یې زه نن خپل یو پروگرام لپاره پابنده کولم، دغسې ادارې اکثر ادیبانو، شاعرانو ته د وړاندې نه فون وکړي چې نن شپه به د دې پروگرام لپاره ستا موجودیت لازمي وي، شاعران ادیبان چې زیات تر پداسې خپرونو کې برخه اخستو ته چمتو ناست وي خو ډېر پکې لکه زما د بل د مخ نه نشي تېرېدي، او د دې پابندی لپاره به ورته ښه وکړي.

بیا خدای دې مل شه که کور کې دې حالات هر څنگه وي!، موبایل به ورته ښه چارج کړي، وخت ته به گورې او زنگ ته به دې غوږ وي! دا یوازې د دې لپاره چې ستا اواز د دنیا گوټ گوټ کې واورېدل شي، زه دا نه وایم چې پدې وسیله شاعر ادیب خپل د امن پیغام هم دنیا ته رسولي شي که نه شي. بلکه د شاعر ادیب بې

شمېره مسلې هم دي چې د وطن د ادارو سره سره پرې دغه رنگ عالمي ادارو ته هم نظر او خبرتيا پکار ده، نو خبره مو د ناهید سحر او د ډیوه راډیو کوله، د هغې نه مې هسې د امریکې د سفر لپاره د جهاز د ناستې ولاړې او د نورو سفري ستونزو تپوس وکړ، نوزر یې راته یې وویل: خبر شه راځې څه؟

ما ورته وویل (هو) که نصیب شوي وي، خو ... یوه خبره بله هم ده! زه ورته په خندا شوم، هغه زما د خندا او د پاتې خبرې په معنا د ټکه پوه شوه، نوره خو ښه یې که نه؟ هغې لکه چې زما د خولې نه خبره واخیسته او ما بیا په ټول صورتحال پوه کړه!

جینی!! ائرلین والا خو داسې ښځې ته ټکت نه ورکوي! او نه ورته په الوتکه کې د تلو اجازت! دا دهغې داسې قوي خبره وه چې دهغې د ډېر وخت د تگ راتگ د تجربې نه وتلي وه، ما ورته په مات زړه وویل، ښه!.

او بیا چې د ناهید سحر د دې خبرې ذکر به مې د چا سره کولو د هغو به زما سره همدردی راپېدا شوه، مړې خور! ستا راتگ ایله په داسې وخت کې راجوړ شو! زما کشرې خور سیمما چې زما تگ یې ډېر د کامیابی گڼلو، زما د ادب او جدوجهد لپاره زما نه به زیاته پدې صورتحال هغه خپه وه، د کاغذونو تله راتله دواړه غاړې ته په دوام کې وو، اوس زه د ایشیا سوسایټي (ټولنه) په کار او زیار پوره خبر وم.

چې دا ټولنه د دنیا په ژبو ثقافتونو کار کوي، هر کال داسې کتابي، فرهنګي او کولتوري مېلې جوړوي چې د دنیا د ټولو ژبو او کولتورونو استازي ورته راغواړي او د هغوي په کار او زیار دنیا خبر وي، ستاینه او ډاډگیرنه یې کوي دا ځل یې د خپلو هم دغو روایاتو په سمون یوه لویه کتابي مېله په دوو لویو بنارونو نیویارک او هوسټین کې راجوړه کړې وه، او د پاکستان نه یې دوه شاعرانې یې دې مېلې ته رابللي وې، نن چې ماته د مارتین کوم برېښنالیک ترلاسه شوي وو، نو په هغې کې یې زما نه زما د پاسپورټ د لومړیو پاڼو نقل، زما دوه تصویرونه او ورسره یې زما د ژوند او ادبي سفر یوه لنډه شان پېژندګلو غوښتلې وه، دغه مطلوبه ټول څیزونه زر تیارول وو، زما مشر لېوړزي عمران ایوب په ډېره خواری او صفایۍ زما تصویرونه تیار کړل او بیا یې مارتین ته ایمل هم کړل، بله ورځ د دې ادارې لخوا مې د رېچل کوپر ایمل ترلاسه کړ، چې هاغه عکسونه یې د پروګرام لپاره په چاپدونکي تشهیري کتابګوتي ولګول د ماشوم لپاره د امریکې د قومیت د حصول په لړ کې ماته مې د ملګرو او خواخوږو مشورې جاري وې، زما هم زړه غوښتل چې زما بچي دې د یو امن ناکه وطن غړي شي، خپل ژوند دې هلته وکړي، خپلې سترګې دې هلته وغړوي، د هغه په ژوند کې دې هغه ستونزې نه وي، د کومو سره چې موږ مخ یو خو بیا به مې د خپل ژوند، خپل مرام او د خپلې خاورې سره د بې کچه مینې یو لارواله تصور مخې ته شو.

ما چې ټول عمر د دې خاورې سندرې ویلې دي، د دې وطن د بې وزله ولس غم مې ژړلی دی، د دې وطن د سحر او ماښام نه مې یو الهام اغستی، د دې وطن په وجود د بلو لمبو مې ماتم کړی دی زه خپل بچی ته څنگه د یو پردي وطن پردی خاورې شناخت او پیژندگلو ورکړم.

نه! نه!... زه د خپل بچی نه دا پیژندگلو نشم ترورلي، دې احساس زما د سترگو کور نمجن کړ، او دغه وخت زما دننه د مورد جوړېدو روان عمل د یو ترپ سره ماته د خپل ژوند او بیداری احساس راکړ، زما بچی لکه چې زما پدې احساس د ژوند د لومړۍ ساه د اغیستو جوگه شوي وو، ماته یو عجیبه احساس وشو د یوې شبې لپاره مې خپلې سترگې پټې کړې...

زما بچی زما په غېږ کې وو، په خپلو وړو وړو سترگو یې مسکي مسکي زما خبرې ته کتل، د هغه په مخ د امېدونو یو خور وور جهان ماته ښکارېده، هغه چې به خپلې نرمې پستې چاچۍ را اوچتې کړې نو لکه چې زه به یې د عرش منارو ته وخېژولم - خدایه!! د ده دا غونډې غونډې سترگې خو د ژوند د یوې نوې رڼا نمونې دي او بیا د هغه معصومي مسکا لکه چې ماته زما په کړې فیصلې شاباسي راکوه، نه... نه! زه د خپل وطن نه چېرته هم نه ځم، اوس هغه هم یوه فیصله کړې وه، موري!! ما پردي وطن ته مه پرېگده... زما نه زما د خپل وطن وجود مه بېلوه! هغه ماته زاری کولې.

زویه! دلته چې ستا لپاره امن نشته نو... ما د خپل وطن یو عکس د هغه مخې ته کړو. وي به مورې! زه به د خپل وطن لپاره د امن زېږي شم... ماته وگوره! زه راغلم، اوس به دلته امن وي! د هغه په خبره کې د یوه لوي عزم او پخې ارادې رڼا ماته له ورايه ښکارېده او داسې به ولې نه وه چې د هغه وجود د هاغه وینې نه خپل وجود موندلو کومې چې د خپلې خاورې سره د ایمان تر حده مینه کوله.

پدې نوي نااشنا حرکت ماته زما د ښځینه وجود د ډېرې نیمگړتیاوې خپل تکمیل ته رسېدونکي ښکارېدې، د کور په لویو وړو لکه چې بیا اختر شوي وي، او بیا دغه حرکت زما د امریکې د تگ ټول حرکتونه په دوام کې کړل. زه نن پېښور ته تلم د امریکې د ویزې لپاره مقرر (فیس) پیسې مې جمع کولې دوه ورځې مخکې چې رچېل کوپرکوم ایمېل رالېکلي وو، نو په هغې کې یې دا خبره لیکلې وه چې که تاته څه اقتصادي ستونزه مخکې ته وې، نو دا پیسې به تاته اوس در ولېږو، خو که ته پیسې لرې نو جمع یې کړه! بیا به یې وروسته د نور حساب کتاب سره تاته اداکړو، په کور کې شل لاجې مسلې موږ ته راپه غاړه وې، د ټولونه زیات لگښت خو زما په بیماری روان وو، ځکه مې درته ولیکل چې زه کوم معاش یا بله د آمدن وسیله نه لرم، ښه به داوي چې دا پیسې هم تاسو راولېږئ، کور یې ودان بله ورځ یې په یو بل برېښنالیک کې زمانه د

پیسو د رالېږلو اسانه لار (ذریعه) او پوښتنه چې پیسې پرې لاسي را رسي، ماورته د (وېسترن یونین) دلار ټول ضروري لوازمات ولېږل او بیا په یو ساعت کې پیسې زموږ گوتو ته راغلې وې. - اظفر اقبال پېښور کې مونږ د سپیدیکس کورییر مرکز په گوټه کړو چې دلته به ته د ویزی فیس جمع کوي - ۱۴۰ امریکایي ډالر - یاده دې وي چې دغه اداره د امریکې د ویزی په هکله خلکو ته لاره گودره هم برابروي، دلته به ما څلور عکسونه هم وړل، په مردان کې مو د یو ښه فوټوگرافر نه چې د امریکې د ویزی او برتانیې د ویزی لپاره دهغه د تصویرونو د اوبسکلو دعوه یې کوله خو چې څنگه مو عکسونه ولېږل نو واپس د رچېل کوپر برېښنالیک راغلو چې په ډېره شایسته انداز کې یې د نورو عکسونه غوښتنه کړې وه، ولې چې دغه عکسونه دهغه معیار نه وو د کوم چې دکاندار دعوه کړې وه خو داخل هغوي د عکس اغیستونکي لپاره څه لیکلې لارښوونې هم رالېږلې وې او ورسره ماته د لارښوونې هم شوې وې چې ته زر سپیدیکس کورییر ته ورشه دلته د ویزی فیس او څلور تصویرونه د خپل پاسپورټ او د کنفرمېشن لېټر (منښتپاڼه) جمع کړه کنفرمېشن هم یو څو ورځې مخکې رارسېدلي وو خو ماسره د عکسونو فکر وو، چې د مردان انځور اغیستونکي هم مونږ هسې په کړاو کې واچولو د پېښور فوټوگرافر هم رد کېدای شي دا چرته یو بل چکر نه شي دې دوران کې مې د خپل خپګان ذکر د اظفر اقبال سره وکړ هغه زما ټول خپګان زما نه لرې کړ. - سپیدیکس

والا به تاته د تصویرونو انتظام وکړي - خبره نوره هم اسانه شوه نن زه او نایاب دواړه د دې مقصد لپاره پېښور ته تلوونکي وو، د کاغذونو ټول فایل مې سره د پروگرام د بلنلیک برابر کړ، خو د سپیدیکس کورېر هېڅ درک راته نه و معلوم.

د خپل یو ملګري جوهر شاه نه مې د دې ځای د درک پوښتنه وکړه، هغه راته ددې ځای ښه قوي درک راکړ او داسې یې د څه کړاو دغه ځای ته په ډېره اسانۍ ورسېد، دغه دفتر پېښور صدر کې د پي آبي اي په عمارت کې دي خو په گېټ یې یوه لویه امنیتي پوسته وه چې د بدني تلاشی او د بېگونو کاغذونو د کتوله امله تېر شو نو پدغه ساده غونډې دفتر کې یو ځوان موږ په ډېر عزت کېنولو، ټول کاغذونه یې د نظره تېرکړل. د ویزی د فیس پیسې مې ورته مخکې کېښودې د هغې رسید یې راکړ په پاسپورټ کې یو د سپین کاغذ چټ ولګولو او د عکسونو غوښتنه یې وکړه، ټوله خبره مې ورته وکړه هغه په ډېره اخلاق سره وویل: خبر به شي دلته د دې عمارت مخې ته په مخامخ کوڅه کې یو فوټوگرافر دي هلته ورشئ! او لږ ساعت کې مو دغه مطلوبه ځای د یو کس نه په پوښتنه راپېداکړه، دلته یو د کچه عمر غنم رنگه هلک چې په هند کې ژبه غږېده خو زما سره یې په هند کې نیمه نیمه پښتو هم ویله، تصویرونه یې راته وویستل خو د خپل وطن به کومه کومه ستونزه ژاړو، برق لاره، نو موږ ته یې د عکسونو د راکولو نېټه هم لږه اوږده

راکړه زما خو پدې خبره په زړه تیاره راغله، نایاب البته ډېر په استقامت هغه کس ته وویل چې پیسې به ډېرې درکړو، جنرېټر وچلوه چې زموږ کار اسان شي.

دا د فروری ورځې وې خو موسم نن لږ گرم وو، یا خو موږ په منډه وو نو هوا راته توده لگېده، هلك بېننه وغوښته زه نو کړیم؛ د دکان مالک نشته چې، پوښتنه ترې وکړم، زموږ ناسته دلته بې گټې وه، موږ یو ځل بیا هغه ځای ته لاړو او هغوي مو په ټول جریان پوه کړل، برېښنا (بجلي) هلته هم نه وه، اوس به مو یا دا وخت دلته په انتظار تېروه، تاسو بیا ورشئ او فوټو گرافر پوه کړئ! هغه به تصویرونه موږ ته راوړسوي، دا خبره موږ ته اسانه ښکارېده، هر څو که دومره د بیرته تگ ستړیا پکې وه، خو همداسې مو وکړه، نن ماته گرځېدل ډېر گران شوي وو، بلخوا چې د کار د نه کېدو یا د نیمگړي پاتې کېدو په وجه چې به کوم بوج زما په مغزو راتله، هغې به زه د تگ نه پاتې کولم، پښې به مې لکه د شلو په شان ارجل برجل کېدې، یو قدم تگ راته په غره ختل ښکارېده، دغسې ټول وخت به یوې بې دمه او ستړیا رانه خپل لاسونه کلک چاپېره کړل، نایاب چې زما دې حالت ته کتل نو په صدر کې یې د تازه مېوو یو دکان ته بوتلم چې د ښځینه وو لپاره پکې د ناستې ځانگړي ځایونه دي. دلته ماکتل چې یو شمېر ځوانان زلمي، ښځې او ماشومان څه خو د خپلو کورنو سره راتلل او ځنې پکې ځانته هم

وو، د یخ شربت خوږ احساس مې په وجود کې دم راوسته، اوس مې داسې محسوسوله چې د خپل ژوند د راروانو دواړو مرحلونو په خیر او کامیابی سره د تېرېدو جوگه یم! د بنځې لپاره د اولاد د زېږون شېبه که د تکلیف او کړاو درانه لري خو الله پاک په خپلو قدرتونو دغه شېبې اسانوي.

او د یو نوي انساني وجود او روح راویستل د ادم (ع) او هوا د راتگ سلسله په دوام کې ساتي، د نړۍ په مخ ډېر روحونه راغلل، ډېر مخونه پناه شول، خو د کاینات حسن دغه روحونو، دغه انساني خپرو او کردارونو ښکلې کړې دي د یو نوي روح نوي وجود جواز زه هم جوړېدونکي وم، دا احساس زما د هستۍ لپاره د بقا وو، دغه حواله زما د ژوندي پاتې کېدو وه او زه مور جوړېدونکې وم. هوزه مور جوړېدونکې وم.

دا خو یو داسې احساس وو چې زما د ژوند ډېر زخمونه یې ټکورول، لکه د تودې پهلې په دې زخمونو پرېوتو او د راحت او سکون یو خوب، یوې جذبې د اوس نه راته لکه د مور الله هو ویل، ما د یوې شېبې لپاره هاغه شېبه تر سترگو کړه، چې د دردونو په یوه لویه روانه ورا (جنج) کې یو غوندې موند، پوست مالوچ گوداګي، زما غېږ ته راغی...

دا چې ولې ولې چاچۍ (وړې وړې چاچۍ)، دا چې واوه بچي دي! دا چېرته وو؟ ته ... چرته وي؟ او دغه شېبه کلکه ما خپله سینه

پورې نیولې وه، زما ماشوم سترگې غړولې ما ورسره په وړه خوله د هغه په انداز خبرې کولې، کله به مې یې یو لاس را اوچت کړ، او پنجه به مې بښکل کړه، کله بل لاس په پنجو کې، کله به موسکي شو، کله به یې شونډې بوسې بوسې کړې، کله به یې مخ ترش کړو، کله به یې سترگې وغړولې او کله به یې سترگې پټې کړې، زما دننه د مور احساس به په هغه لکه د شبنم پونه پونه کېد، دهغه د خبرې گل به لکه زما د لاسونو په ډنډر بڼکته پورته کېده! د نایاب، هلمند او زما وارث زما په لاس زما په غېږه کې د مینې او محبت یو سمندر کې د خپلو جذبو دننه داسې په غورځنگ شو چې هرې چپې یې زه د خپل ژوند د راتلونکي په سفر کې تر لرې لرې یوړم، ناست خلک د دکان نه پاڅېدل روانېدل خو زه د خپل خیال د مارغه په وزر اوس د یو بل سفر لپاره د خپل وجود د سفر لپاره په الوت شوې وم، زما فکر د نیویارک ښار په دنگو مانیو زړه رابښکونکو بڼکلاگانو داسې په ولکه کې اغستی ووچې د نایاب دې غږ د حقیقت دنیا ته راوستم، پاڅه چې څو...

هن! ما زر خپلو بڼو ته ځمب ورکړ، لکه چې دې خیالاتو په ریښتیا زما سترگې د څه وخت لپاره درنې کړې وې، ما د بورقي پلو په مخ برابر کړ، لاسي بېگ مې راواخیسته او دواړه د دکان نه راووتو، ماسپښین کور ته راوړسېدو، اوس درې ورځو لپاره هاغه ورځ ته انتظار وو چې موږ به بیا ورتلو، او بیا په درېمه ورځ زه

یواځې د دې مقصد لپاره پېښور ته روانه شوم، نن د دې ځای عمله لاپه ځای نه وه، د لږ وخت انتظار نه وروسته هاغه ځوان بیا زما مخې ته پخپل ځای ناست وو، زه یې وپېژندم خو ما بیا هم خپله رسمي پېژندگلو ضروري وگڼله، دهغه د لومړۍ ورځې راکړي رسید مې ورته په مېز مخې ته کېښود، دغه کس اول په کمپیوټر څه اوکتل بیا یې راته خپل پاسپورټ د دې وینا سره راکړو چې په پنځلسم مارچ به سحر اوه بجې تاسو اسلام اباد ته ځئ! د امرکې سفارت ته. زه پدې خبره ډېره خوشحاله شوم، ماویل چې د سفر د ا ټولې مرحلې څومره ژر سرته رسي لائنه ده، د مغزو نه مې بوج اخوا کېږي.

دغه کس راته دا مشوره هم راکړه چې خپل ټول کتابونه، اېوارډونه، سندونه او نور داسې شيان چې ستا کېس پرې قوي کېږي د ځان سره واخله، د پاسپورټ د پاسه یې راته په سپین چټ دغه ټاکلې نېټه او وخت لیکلي وو، ما داسې وگڼل چې دا سفر اوس ډېر اسانه شوي دي، خو سحر اوه بجې د مردان نه، امریکې سفارت اسلام اباد ته رسېدل زموږ لپاره ناشوني وه. صلاح مو دا وکړه چې یا خوبه یوه ورځ د مخه ځو او یا به د شپې سفر کوو، اخر مو فیصله دا وکړه چې یوه ورځ مخکې به ځو، او شپه به پېنډۍ یا اسلام اباد کې کوو، زموږ یو ملگري د دې لپاره موږ ته د راتلو بلنه

راکړه، دغه ملگري سره د خپلې کورنۍ د غړو اوسېدو، نایاب زما ټول کتابونه، اېوارډونه، سندونه او نور ټول تعریفی اسناد او دستاويزات په بېگ کښې ډېر ترتیب کېښودل.

د ستاويزات خويي ټول په يو جلا فایل کې خوندي کړل، دې سره سره مو هاغه کتاب ماډرن پوېټري اف پاکستان چې د کوم پرنسټ چې زه امريکا ته غوښتل شوې وم هم کېښود، په سفارت کې پکارېدل، د پروگرام لپاره ټول ايمبلونه چې د پروگرام پکې وو هغه مو هم د نورو کاغذونو سره کېښودل او داسې د کورنه د ډېرو دعاگانو د پلواندي په څوارلسم مارچ مازيگر موږ د کوره روان شوو او ماښام ناوخته اسلام اباد ته ورسېدو، دلته حاجي صيب د خپل ذاتي گاډي سره زموږ په انتظار ولاړ وو، زموږ يې ډېر تود هرکلي وکړ او په خپل گاډي کې يې کورته ورسولو، د حاجي صيب کور د اسلام اباد په اطراف کې نسبتاً په يو د کمې ودانۍ په علاقه کې وو چې ډېر د ارام او سکون ځای وو، هېڅ شور او غلغلې نه وو.

مېرمن يې ډېره مينه ناکه پښتنه او مونځ گزاره ښځه وه، هغې هم په ډېره مينه زموږ هرکلي وکړ، په خپل کور کې سره د ستر پردې يوه ځانله د ارام ډکه کوټه يې موږ ته پاکه تياره ساتلې وه، د حاجي صيب مېرمن د چاي، شربت او ډوډۍ نه وروسته ماسره ډېره ناسته وه، د هغې تجربه کار او ځيرک نظر زما د حالت پوره پوره اندازه

ولگوله، ته خو لکه چې ناروغه یې؟ هغې د یوې نرمې پستې موسکا سره زما د وجود جاج واخیسته، هو... بس! ماهم وخنډل په ځمکه په پسته توشکه ناستې زما د وجود نه ټوله ستوماني لرې کړه، خپلې دواړه پښې مې بښې په ارام وغزولې، ملا مې په تکیه برابره کړه، چې پدې کې زما د ملګري نگار رووف زنگ راغی، خور ته چرته یې؟ انټرویو ته تللې یې؟! هغې رانه سمدستي پوښتنه وکړه، زما د خپلو سکه خوښو پشان دې هم زما د ناروغۍ په هکله زما ډېر تشویش لرلو او خور راغلي یو سبا سحر وختي به ورځو دعا کوه! په لنډو لنډو مې ورسره څو خبرې وکړې، بیا بیا به یې راته د ځان د خیال ساتنې پخلی کولو مابه ورته وخنډل چې فکر مه کوه! خیر به شي، اوس د حاجي صیب واره بچي کله کله په لوبو منډو کې د کوتې د نیم کښو وره نه به ماته واضحه ښکارېدل، ماته دا وخت داسې محسوسېده لکه چې د دې ماشومانو ترڅنګ زما هلمند هم واره واره پلونه اخلي، کله کله په ځمکه راپرېوزي، پوزه یې په پرمخ پرېوتو وینې شوې وي، زما زړه ناقلاره شو، وئې خوږ شوی، خبر دی، ګوره مېرې دې مې کړو، عاجز کور ته روان وو کور ته یې اوږه وړل تا ترې ټول توې کړل، بس ژاړه مه ښه الاهو- ما داسې وګڼل لکه چې په ژړا ژړا مې خپل هلمند د ځمکې نه راوچت کړو په اوږه مې واچولو- د ماشومانو شور، خداگانو او ژاړاګانو تر ډېره وخته زه په داسې کیفیت کې وساتلم دا وخت زه په کوټه کې یوازې ناسته وم، نایاب د حاجي صیب سره مېلمستون (بېټک) کې

ناست وه او د حاجي صېب مېرمنې د سبا سحر د پاره خپل پاتي نیمگړي کارونه سر ته رسول د مردان نه تر اسلام اباد سفر زه ډېره ستومانه کړې وم، سترگې به مې مرغۍ مرغۍ شوې کله کله به خوب په ناسته جوته راکړه ما سره د نایاب فکر وه زه هیڅ نه پوهېدم چې د ملاستې به څنگه پروگرام و- خو زر د حاجي صېب مېرمنې زما دا پرېشاني زما نه لرې کړه دا کوټه ستاسې دواړو د ملاستې هم ده، هغې د شنو چایو او وچې مېوې پتنوس زما مخې په دسترخوان کېښودل - ته به څومره سترې یې، چایۍ وڅښه چې دمه شې او بیا راسره خپله هم کېناسته او د کوټې نه بهر د ماشومانو د شور غوغا نه راتله، ټول مې اوده کړل سحروختي بیا سکولونو ته ځي، هغې په روڼ تندي ماته دېمار د بادامو چکۍ مخې ته کېښودې - دا به څومره سترې وي، په کور کې ددومره وړو لویو خدمت کول په یوازې ځان ډېره گرانه وي، ما داسوچ کولو چې د کوټې دروازه چا په مزه مزه وټکوله زما ښه کلک یقین وو چې دا به حاجي صیب او نایاب وي، راحۍ! او د دې سره لومړي حاجي صیب او بیا نایاب کوټې ته راننوتل، خو حاجي صیب په دروازه کې په ولاړه ولاړه مانه یې پوښتنه وکړه، خور! څه مسله خو به نه وي؟ ما ورته وویل، نه حاجي صیب! داسې گڼم لکه چې خپل کور کې یم، کور دې ودان، حاجي صیب د تلو اجازت واخیسته، په دې وېنا چې اوس تاسو ارام وکړئ سبا سحر وختي به زه راپاڅېدلی یم چې په وخت لاړ شو-

نایاب تردېره وخته ماته بیا بیا دا خبره کوله چې هلته به تانه ډېرې پوښتنې کېږي ته ورته ځان تیار او ذهن بیدار ساته.

مابه ورته وویل سمه ده سړیه! اوبه شي اوس لږ ارام پکار دی - زما په داسې بېزاری به نایاب کله کله لکه د ماشومانو مرور غوندې شو - یره هني! یاده دې وي چې ماته په دواړو کورونو کې (پلارگنۍ او سخرگنۍ) لوی واړه هني یا هني گل وایي - ما خو بس د ډېرې ستومانۍ نه هغه خورې بستري ته خوار خوار کتل، کومې چې لحظه په لحظه ماته دا اشاره کوله چې هرڅه پرېږده کېږي به خو ته راکه ځکه چې نوره ناسته ماته بیخي گرانه شوې وه او بس ځان مې په هغه بستره وروغورزولو، مخ مې دېوال ته واړولو، د پستې تولیۍ احساس سمدستي دمه کړم، سترگې مې سمدستي پټې کړې او نایاب ته مې د کوتې د باتۍ د گل کولو ووي. هغه هم زما سره ډېر بې ارامه وو خو د هغه تسلي به چا کړې وې - زما تپ کړی فایل یې بیا راواغستو او د یو یو کاغذ یې پکښې بیا جاج واغستو، ما به په نیمه رڼا او نیمه تیاره کوټه کې د کاغذونو د پاڼو په اړولو ورو غوندې مخ راواړولو، بس دی اوس اوده شه - خو د هغه په سترگو کې خوب چرته وو ډېره لحظه زه هم د هغه د وینې پرېشانۍ پرېشانه وساتلم خو اخر خوب یوړم - او بیا چې د سحر د اذان په بختوره نعره الله اکبر مې سترگې پرانستې نو لږ خوب راته ډېر ارام راکړی و، زه په یو نوي طاقت اوچته راپاڅېدم، نایاب داوخت په

تشناب کې وه، او چې څنگه رابهر شو نو ماته داسې ښکاره شوه لکه چې ټوله شپه یې په وینښه خوړلې وي، زه مونځ کوم ته هم ځان تیار کړه، دغه وخت هم د هغه تادي د کتو وه. تانه خو مدام گډای روان وي، ما یوځل بیا په خدا کې په هغه یو ټک وکړو. خو د کوتې نه بهر د کور چیتیا مونږ ته دا ښکاره کوله چې د کور نور وگړي په خواږه خوب اوده وو، یو د چا د غاړې د تازه کونې غږ مې څو شېبې د مخه اورېدلی وو چې په کور کېنې د یو کس نیم د وینې احساس یې راکړو. ماهم مانځه ته ځان تیار کړی وو او چې د مونځ سلام مې وگرځولو نو نایاب د تگ د پاره ټوله تیاري سرته رسولې وه. ما د گړې مخ ته بیا بیا کتل اوس مونږ ته وتل پکار دي د نایاب سترگې خو مسلسل د گړې په ستونو ښخې وې. خو دا وخت به گډاي چرته وي؟ ماته په بنده کوټه کې د بهر د دنیا د تیاره رڼا هیڅ اندازه نه کېده. داسې ښکارېده لکه چې بهر به لا توره شپه وي. زما خیال دی چې حاجي صېب د پروڼ راسې مونږ سره ډېر په عذاب شوی دی. مونږ ته خپله تگ پکار دی. د نایاب د دې خبرې سره ما هم اتفاق وکړو. مونږ د کوتې نه ورو شان راووتو. د دروازې داسې خلاص پرېښودل مې هم نه غوښتل هسې نه دغه وخت د بهر نه څوک کور ته ننوځي، څوک ترې غلا ونه کړي خو کور کې په چا غږ کول هم د هغوي د تکلیف نه خالي نه وو. د خپلې دې ویرې ذکر چې مې نایاب ته وکړو، هغه وویل فکر مه کوه، د مونځ اودس خلک دي اوس به راپاڅېدلې وي. د سرک په غاړه یوه ټپکسي لکه چې زمونږ

په تمه ولاړه وه، ټيکسي کې کېناستو. نایاب ورته ځای په گوته کړو او بیا لږوخت پس ټيکسي ولامونږ هغه ځای کې د سرک غاړې ته بنسټه کړو چرته چې په لږه فاصلهد سفارت خانو هغه اجتماعي مرکز یا اډه وه چې د ډېرو هېوادونو سفارت خانو ته دغه خلک په مقررره ځایو کې رسولی شي. دلته حفاظتي انتظامات دومره سخت وو چې د تکلیف او ستړیا یو ځانله داستان دی. لحظه په لحظه د تپوس پوښتنو او تلاشی ورکولو نه پس هغه ځای ته مونږ دواړه شریک ورسولی شو د وم ځای نه چې به یواځې زهد ځای په ذریعه مخکې وړلی شوم. دا د ناستې یو ډېر بنایسته لوی ځای وه چې پکې دوکانونه، هوټلونه، نېټ کېفی او داسې نور کاروباري ځایونه وو چې د راتلونکیو خلکو د ضرورت او اسانتیا خیال یې ساتلی وه. دلته به نایاب زما نه یوازې پاتې کېدو او په ژوند کې په لوړمې ځل دا احساس وشو چې د ژوند د ملګري نه یوازې چرته تلل یا دهغه نه یوازې پاتې کېدل په ژوند څومره د تکلیف خبره وي! خو د دې ازمېښت نه به مونږ څه ورځې پس خامخا تېرېدو خو د نن جدایي خو د یو څو ساعتو وه په دې خیال مې ځان پورې وخنډل او ډېر په چابکو قدمونو مې ځان هاغه کاونټر ته ورورسولو چې د ځای دپاره کرایه پنځه سوه کالدارې پکې جمع کولې شوې.

دلته د دې پېسو ماته د تګ د راتګ غبرګ ټيکس راکړلی شو او ماته یې د وړاندې تګ د پاره یو ورکوټي بوت ته د

ورنوتو اشاره وکړه . دلته یوې بڼایسته پېغلې تلاشي اخسته . د کاغذونو د یوې یوې پانې پلټنه یې کوله دغه کتابونه کاغذونه هرڅه د کېمرې د سترگې نه تېرېدل . اوس به زه د یوې لویې پردې د شانه د ګاډو لوی ترمینل ته ورتلم او د دې ځای خلکو ګڼه ګڼه د مېلې په شان زړه رابښکونکو منظرونو به اوس د نایاب څېره زما د سترگو نه پنا کوله ما یو وار بیا په ورستو وکتل ، نایاب د هرڅه نه بې نیازه ولاړ وه د هاغه منظرونو نه کوم چې د هغه مخې ته لکه د فلم د سکرین چلېدل خو دهغه په مخ د ژوند د هیلو یوه ډېره بڼایسته رڼا وه چې د خپلو سپینو برېښېدونکو شغلو په ژبه یې ماته خدای په امانې کوله ، د هغه لاس هم پدې اشاره راولاړ شو زه د هغه په مینه او خپل اعتماد ډېره تکړه وم ، خو بیا مې هم څه فکرونه او اندېښنې خامخا لرلې ، دغه اندېښنو به زما د تاترې په شان د لوی اعتماد مخې ته هم کله کله خپل سرونه راوچت کړل هسې نه وېزه --- او د دې ویرې سره به مې خپلې ټولې ستړیاګانې او منډې تررې رامخې ته شوې ، د نایاب یوه یوه ستړیا به مې هم مخې ته ودرېدله . په دې ټولو سوچونو وسوسو او خوشحالو کې د هاغه لویې ګاډي مخې ته اوس د مسافرو په قطار کې ولاړه وم کوم چې د تګ د پاره چمتو ولاړ وو . اوس یوه شېبه پس زه هم په یوه بڼایسته ارامه چوکۍ بڼه په سُر کې ناسته وم ، لکه چې د امریکه د سفر د پاره مې د الوتکې په پورې بڼه اېښودې وي . چې لږه ساه صورت شوم نو په ګاډي کې د ناستو ولاړو د مسافرو خبرو ته مې پام شو په

هره خبره د امید او ناامیدۍ گډوډ تاثرات د ورايه بڼکارېدل، زه هم د هغوي په منځ کې ناسته وم، زما هم ټول امېدونه د دې سفر په اړه د خپل راتلونکي بچي د روڼ سبا سره تړلي وو، د هغه راتلل هم را نژدې وو په چوکۍ ناستې نه پس مې خپل سر وروغوندې شاته ولگوله د آرام او استراحت احساس د دې گاډي په تگ کې لکه د ځانگو خوند راكولو، دغه استراحت يو ځل بيا په ما غلبه وكړه زه يې په خيال خيال کې ډېره لرې يوړم زما د بچي خبره يو ځل بيا د خيال په شيشه راوځلېده زما د ژوند د رڼا گانو د مشال مخ، زه خو دا ټوله سخته ستا د ژوند د بڼه کونې لپاره په ځان تېروم، که چېرې د دې سفر نه ستا د ژوند څه بڼه لاره راووخې، ستا مستقبل بڼه شي، د اخل ما د خپل بچي سره داسې خبرې کولې لکه چې هغه يو لوي زلمي وي.

د مور او پلار د ژوند يوه يوه سخته يې د خپل وجود او ژوند سره ډېره د نژدې نه په خپلو سترگو ليدلې وي، لکه چې هغه په دې پوهېده، خپل دواړه لاسونه به يې زما د غاړې نه لکه د هار چاپېره کړه، په کټ کټ به يې وځنډل، زما په سترگو کې به اوښکې راغلې د خپل وطن په وجود د لمبو او وينو تصور به رامخې ته شو. درز شي... دز شي... او بيا خبر راشي د وطن خاوره بيا په وينه خړوب شوې وي د وطن بچي په وينو کې پراته وي، چاپېره د خلکو چغې نعرې وي، ژړاگانې وي ويرونه وي خلك په خپلو مئينو پسې گرځي

د هغوي لټون کوي، میاندي خپل مخونه ټکوي زما بچی سحر د کوره وتی دی مزدوری پسې تللی دی، بې اسرې پاتې نوې ناویانې په لاسونو د واده نکریزو ته گوري او د غم سلگۍ وهي پټې اوبنکې تویوي، لکه چې په دې لاسونو یې د خپل جانان تیکه تیکه وجود په وینو سور راټول کړی وي. د اسمان رنگ د بارودو په لوگو تور تښتېدلی وي لکه چې اوس درنگ ساعت له یو بل ځای د سرو وینو باران راروان دی. اف!! یو ځل بیا د سرو وینو سېلاب راتلونکی دی په دې وینې وینې تصور زما مری کلکه ونښته خله مې بیخي ونښته ځان سره د راخستي د صفا اوبو د بوتل نه مې یو غټ غږ وکړو خو زما اعصاب دې تصور ډېر لږزولي وو خو دلته هم کله کله به زما په راټوله غېږه کې لکه چې څه ورو غوندې وخوسکېدل زما لاس پهورو شان زما د غېږې نه زما خټې ته وروغوزېدو او بیا به لکه یوه وړه منگل زما په لاسو ولگېده. ماته داسې ښکارېده لکه دواړه منگلۍ زما اوبنکې اوچوي. ده بیا اړخ بدل کړو دغه وخت د ژوند او مینې یو احساس زما اعصاب بیا قوي کړل، ما یو ځل بیا د خپل فکر د بدلولو په نیت د خپلو کاغذونو جایزه اخسته. خپل ټول کتابونه مې وړاندې پراته وو، دې تخلیقاتو ماته یو لوی نوم او ستر مقام را کړی وه. زه ډېره مطمئن شوم د اطمینان یوه اوږده ساه مې رابنکله. داسې ښکارېده لکه چې زما بچي د خوب نه خوره وړه ستوماني ویستې وي. د کړکۍ نه مې د اسلام اباد د شینکي تماشه کوله، د سپرلي موسم د خپلو ټولو رنگونو او خوشبویانو سره د دې

سیمې په وجود خور لیدی شو، او بیا د گاډي ډرایور به لکه د کلینډر اواز کولو، ایران ایمبسی، په لوي گاډي کې د ډرایور غږ په گاډي کې د لوډسپیکر په مرسته تر هر چا ډېر ښه رسېده، د گاډي نه یو کس د دې سفارت مخې ته ښکته شو، دغه رنگ د کوټ او د چین د سفارت خانو وړاندې هم څه کسان ښکته شول او بیا چې په لاره هرڅومره امبېسیانې راتلې نو د گاډي نه به ورته د ډرایور په غږ څوک نه څوک ښکته شو. اوس د گاډي نیمې سورلۍ په لاره لاره کوزې شوې وې او پاتې نیم کسان ټول د امریکا سفارت ته روان وو، او اخر هاغه اواز هم راغی چې گاډی پرې پوخ ودرېدو. امریکن امبېسی! ... د دې غږ سره ټول ناست کسان په یو وخت د خپلو چوکیو نه پاڅېدل، زما مخې ته ډېر خلک ولاړ وو ځکه خوزه په خپل نشت ناسته وم او د کړکۍ نه مې د امریکې د امبېسی نه د گېډچاپېره علاقې جاج اخستو. یو دوه امریکنیان د ورزش د پاره په منډه وو چپه چیتیا وه د مرغو او نورو مارغانو ښایسته ښایسته غږونو په دې چیتیا کې سندرې زمزمه کولې. زړه مې د هېبت نه هم درزېدو. د امید او مایوسۍ په یو عجیبه غوندې حالت کې وم. افسوس مې کولو چې درېغه نایاب سره مې په موبایل خبرې کولې شوې خو موبایل خویې رانه ډېر مخکې جمع کړی وه، دگاډي نه ښکته شوي ټول کسان د دې سفارت د ودانۍ مخې ته د ونو لاندې په چوکیو کېناستل، دلته د مخکې نه هم گڼ خلک ناست وو، ما خپل پاسپورټ د فایل نه راوښکته ورسره مې څو نور کاغذونه هم

تیار په لاس کې ونيول، ټولو خلکو هم دغسې کړي وو، لږه شېبه وروسته یو امنیتي افسر ټول په قطارونو کې ودرول، زه هم د یوې خایسته نوې واده کړې پېغلې سره په قطار کې ولاړه وم.

وار په وار د ټولو کاغذونو کتنه کېدله، او یو یو کس به په قطار کې وړاندې کېده، موږ اوس ددې پړاو نه د سړک بلې غاړې ته د هاغه دروازې مخې ته یو ځل بیا په قطار کې ولاړ وو، اوس د دې ځای د عملي په لارښوونه ټول کسان منظم د استقباليې مرکز ته ورتلل وو چرته چې د زنانود تلاشي لپاره بیا یوه بنایسته پېغله ناسته وه، هغې د ټولو زنانو بدني تلاشي هم کوله او د هغوي کاغذونه یې هم ډېر په سمې او غور کتل دي سره سره د ښځو په لاسي بېگونو یې هم نظر ساتلو د ډېرو زنانو د بېگونو نه یې د سینگار شیان او نور شیان، د دوايانو پلټې، نوک تراشي وغېره د ځان سره جمع کول، او د دې هر څه به یې رسید ورکوه، ما په دې غرض خپل بېگ د وړاندې نه جایزه کړ، خو داسې څه پکې نه وو پراته، پدې دوران کې مې فهمیده ریاض صاحبه په نظر راغله، د هغې هم په ما سترگې لگېدلې وې، زه ورته زر نژدې شوم، په مینه یې تر غاړې باسلم، په دواړه مخه یې ښکل کړم، د هغې ټول کارونه سرته رسېدلې وه، ځکه نو هغه د مخکې تگ مرحلې ته تیاره وه ما کتل چې فهمیده ریاض ته دې پېغلې د ځینو هداياتو سره یو چټ ورکړو چې د زیر رنگ په قطار کې به مخکې ځي. زما تلوسه په

زیاتې وه د جینۍ سره د مختلفو رنگونو چټونه پراته وو چاته به یې یو رنگ چټ ورکولو او چاته بل رنگ - د لږ انتظار نه پس اماته یې هم د زیره رنگ چټ راکړ، زه هم د دې رنگ په قطار کې په ورو ورو روانه شوم، د هر رنگ د قطار لپاره به د بېلو بېلو رنگونو پرې تړلي شوې وو، دا ټول رنگینه قطارونه نږدې هاغه بوته ته رسېدلې وو، چېرته چې به د پاسپورټ او د نورور کاغذونو لومړنۍ کتنه کېده، ماته په دې قطار کې په روانه داسې ښکارېده لکه چې خپل ماشومتوب راباندې غږ کړی وي، زه خپلې ماضي ته ورسېدم، چې ډېره وړه وم، د خپلو همخولو سره به مې لوبې کولې، کله کله به مو دغه رنگ د دوو غږېدلي پرونه رېل گاډي جوړ کړ، پدې قطار کې به په وړو وړو پلونو د همخولو نه زه مخکې روانه وم او یابه د نیا د کور په دروازه کې یو دېوال سره د پروت لویې د نښتر په تیر به په قطار ناست وو، دا به مو رېل گاډي وه.

موږه لانه یو خبر؟!

د وړوکوالي عمر

ښه مې یاد دي، نه هېرېږي

د نیا د کور په دوره کې به مو لوبې کولې

هلته یو لویې د نښتر تیر به دېوال ته پروت وو

موږ به پرې ناست وو تابه ووي

دا به رېل گاډي وي!

راځه!

ته ماسره زما ډبه کې جوخته کېنه
موږه به دواړه لکه يو ځای کراچۍ ته ورځو
هله به سيل د سمندر کوو، لامبو به وهو،
مابه د خپلې لويټگۍ نه بورقه جوړه کړله
تانه په وروسته غونډه موندل شانه کېناستمه
گاډي به ورو ورو په مزه مزه تامخکې بوتلو
مابه د مخ نه پلو خوا کړو د سيل د پاره
تابه په قهر راته وکتل چې مخ دې پټ کړه
بهر د گاډي، نه ولاړ خلك دې مخ ته گوري
خومره موده اوشوه چې اوس هم لپه لاره کې يو
د کراچۍ د سمندر سېل مولاکړي نه دي
خو... وخت مو گاډي کې په خپله خوښه خدای زده،
چرته... کوم يو ځای ته بوځي
موږه لاته يو خبر!!

(حسینه گل)

دلته هم د دې رنگینه پټۍ نما پرو په رابښکلې کړېنو کې په قطار روان وو، دغه بوته د یوې خیمې شکل لرلو، دننه پکې دفتری سازو سامان، کرسی، مېز، کمپیوټر په نظر راتلل، د کاغذونو درانه درانه فایلونه پکې لیدي شول، یو خایسته ځوان پکې ناست وو، سلام یې وکړو او د پاسپورټ غوښتنه یې وکړه پاسپورټ یې دننه او بهر سرسري وکته بیا یې په پاسپورټ د لگیدلي تصویر سره زما د مخ موازنه وکړه، دې دوران کې هغه یو کاغذ راوغستو او په کاغذ یې نظر واچولو یو ځل یې بیا کاغذ د سر نه ترپایه وکتو بښنه غواړم! ستاسو نوم خو په دې فهرست کې نشته! هغه په اردو ژبه بښنه وغوښته.

ماورته زر په پاسپورټ باندې لگېدلي سپین چیت په گوته کړو چې د راتګ په کومه نېټه یې راغوښتنې وم او نن دغه نېټه وه، هغه وویل سمه ده خو! ماسره په فهرست کې ستاسو نوم نشته زما د پښو نه لکه چې ساه اووته لینگې مې په رېږدېدو شول ته بهر کېنه لږ ساعت پس بیا معلومات وکړه کېدې شي دې دوران کې بل فهرست موږ ته راغلي وي. زه خو ټول طاقت جوابې کړې ومه نوره یو قدم مخکې نه شوم تلې، خو کول خو دغسې وو، خفه ذهیره واپس د هاغه ځای نه بیا په هاغه کړنډه کې را روانه شوم، واپس د ونو په سیوري په یوه چوکۍ کېناستم د ځان سره پدې نوي راپېښ صورت حال مې سوچونه کول دې دوران کې مې نظر په یو دنگ لوړ

سورسپين زلمي پرېوته، چې په څېره يې د خپلگان او مايوسۍ گردونه الوتل د پرېشاني نه ترې ناسته نه کېده په ولاړه ولاړه په سوچونو کې ډوب وه او هم د غه وخت د هغه نظر پر ما پرېوته لکه زما په مخ ليکلي مضمون يې ټول په ټوله لوستلي وي.

زر را وړاندې شو زما مخې ته ودرېده...

وبښۍ...! تاسو؟ هغه په انگرېزي او اردو کې زمانه څه تپوسونه کول خو که هغه د اردو د وينا په انداز او لهجه زه د ټکه پوي شوم چې هغه پښتون دي! او وروره! زما نوم په لست کې نشته او زما په دومره ويلو هغه زر لاس تندي ته راواچولو اوس هغه په پښتو غږېدو زما هم دا مسله ده، هغه هم ډېر مايوسه وه، خو اوس زموږ د دواړو مايوسي اخوا شوې وه، هاغه احساس زموږ نه لرې شوې وو چې گنې د ټولو کار وشو يو زه پاتې شوم، کېدای شي داسې نور خلک هم وو په هرحال هغه دا زياته کړه چې زه يو ورکشاپ ته روان يم! اخر د پښتنو سره داسې ولې کوي؟ د هغه دننه لساني نفرت او کرکه رالېږدېدلي وه، وروره خبر به شي تسلي مې ورکړه او بيا د يو بل نه خبر نه شو ډېره لحظه پس بيا وراغلم خو صورتحال هم هاغسې وه - اوس زما دلته نوره ناسته هسې عبث وه خو د سوچونو پنځورو مېرو مې لکه د شوبلکې په مغزو پنځې بنځولې کېدې شي دې تگ کې زموږ خبرنه وي په دې خبره مې ځان ډاډمن کړ او بېرته تگ لپاره يو تيار گاډي ته په ډېر استقامت راوځتم، چې گاډي په حرکت شو نو

مایوه نظر د ناستو ولاړو خلکو په څېرو واچوه، ډېرې څېرې ډاډمنې وې خو ډېر مخونه لکه زما د مایوسۍ کردونو څر کړي وې، ماسره په یوې چوکۍ ناستې د پوخ عمر بنځې خپلې ملګري نه پوښتنه کوله، وایې چېت ملي؟ هغې بلې ورته په ډېر غرور ځواب ورکړ، هان! ماته د حاجي صېب خبره رایاده شوه چې د وېزې د ورکړې په صورت کې امېدوار ته په دغه ورځ سپین چیت ورکولې شي.

پدې خبره ما د دغه بنځې مخ ته بیا بیا کتل، څومره خوشحاله ده، ډېره ډاډمنه وه، دې کې ګاډي خپل ترمینل ته بېرته ورسېده، زه چې په درنو درنو پښو هاغه لوي د مسافرو ځای ته راننوتلم نو نایاب مې په انتظار ولاړ وو، څومره به خفه شي! ماسره د ځانه سېوا د هغه غم وو، ډېر راسره کړېدلي وو، زما په مخ لیکلي شوي مضمون هغه د لرې نه ولوستلو، ولې خیر خودي! زما د لاسونه یې بېګ او ټول کاغذونه واخستل په ارام په یوه څوکۍ کېنولم، ټول صورتحال مې ورته په مزه مزه مخې ته کړ، هغه وویل موږ ته زرد دې ځایه تلل پکار دي چې خپل سېل فونونه ترلاسه کړو او د اظفر اقبال سره اړیکه وکړو، خپل سېل فونونه مو ترلاسه کړل او د اظفر اقبال سره مو رابطه وکړه، هغه مې د ټول صورتحال نه خبر کړ، هغه هم لږ خپه شو خو راته یې وویل چې تاسو بېرته مه ځئ! زه معلومات کوم لږ ساعت وروسته د اظفر اقبال زنگ راغی هغه وویل لږه غلطې د پېښور سپیدیکس کوریر والو نه شوې ده تاسو یې خبر

کړې نه یې! موږ ورته نېټه اولسم مارچ یاده کړې وه، د اظفراقبال په دې خبره موږ دواړه خپل سرونه ونیول دلته زموږ ایسارتیا عبث وه، د سوچ کولو لپاره دواړه یوې خواته کېناستو خو د بېمارۍ په دې حالت کې نن بېرته مردان ته تگ او بله ورځ بیا راتگ زما لپاره ډېره گرانه خبره وه، فېصله مو د بېرته تگ وکړه حاجي صېب ډېر وس وکړ چې موږ د هغه کره پاتې شو خو د هغه نه مو پدې وعده رخصت واخسته چې سبا به هم داسې کوو خو نن کورته تله پکار دي - تر مردانه د نوي ناڅاپي راپېښ صورتحال سره تله داسې وو چې په ټول سفر کې مو خپل سرونه نیولي وو، د دې صورتحال نه چې به مې خپل سوچونه او فکرونه و تمبول نو یوې بلې پرېشانۍ په مخه کړم، د مور مې مشره خور چې زما ورسره ډېره مینه وه، ډېره ناروغه وه د ورور او خوښدو نه به مې هره ورځ په ټیلیفون د هغې د حالت پوښتنه کوله دا څو ورځې مې د هغې پوښتنه هم نه وه کړې، چې څنگه به وي؟ په دې خو پوې وم چې هغه د یو څو ورځو مېلمنه ده، خوراک او خبرې یې پرې ایښې وې، خو د ساه گانو حساب الله پاک ته معلوم وي، بس هغې هم خپلې ساه گانې پوره کولې د ترور بي بي د مینې او محبت ټول خواږه مې رایاد شول، سترگې مې نمجنې شوې، زما او د نایاب ترمینځ تر ډېر وخت د چوپتیا پرده خوره وه ته مایوسه کېږه مه! الله به خیر کړي، د ډېرې ژورې خاموشۍ پرده اخر نایاب خیرې کړه، نه تروربي بي مې یادېږي، ما خپلې اوښکې په کاغذي رومال وچې کړې، د کور ټول غړي زموږ

په دې بې ځايه تگ او کړاو ډېر خپه شول، اوس اظفراقبال ماسره يو
ځل بيا د خپلې اړيکې سلسله جوړه کړه، ماسره داغم وو چې د
پاسپورټ د پاسه په لگېدلي سپين چټ خو نېټه يوه ده او څو چې په
بله نو موږ سره تصديقي پرچه نه وي.

اظفراقبال وويل هېڅ خبره نه ده، زه به د شوې غلطۍ له سوبه
نوې نېټه تاته په يو برېښنالیک کې درولېږم، دغه برېښنالیک د ځان
سره راوړي! سبا له د تگ لپاره مو بيا لاره ونيوه.

د حاجي صېب کورنۍ هم زموږ په کړاو خفه وه، د مېرمن خويي
زما د بېمارۍ له وجې ماسره ډېره همدردي وه، شپه مو بيا په نوو
نوو اندېښنو کې تېره کړه، نن سهار په توره خړه د حاجي صېب
خوريي موږ د حاجي صېب په موټر کې روان کړي وو، د اسلام اباد
هوا او موسم د سهار نه تودوخه لرله خو بيا هم د اسلام اباد په وجود
خور د شينکي لباس انساني نظر او زړه ته د ژوند يو نوي حرارت
بښلو، لږه شېبه وروسته موږ د گادي نه په هاغه ځای رابښکته شو،
اوس به بيا د هاغه پړاوونو نه تېرېدل وي؟ د اظفراقبال زنگ راغی
زموږ د راتگ نه يې ځان خبرولو. دا ځل د هغه په اواز او د خبرو په
انداز کې زموږ د پاره نوی امېد وه ځکه خو ډېر ژوندی ژوندی
غږېده، انشاالله! الله خير کړي گا!

د هر مسلمان په دې کلمه ايمان او باور وي مرحله يوه يوه سرته
رسېده، ناياب يو ځل بيا زما نه په هاغه ځای ولاړ پاتې شو، دې

احساس زه بیا هم د پخوا په شان ناقراره کړم، ته څه! الله دې مل شه! هغه زه په دعا د راتلونکي پل سراط نه تېرولم، هاغه پرده بیا راتولېدلې، زه یې د گاډي ترمینل ته بلې غاړې ته کولم، هاغه گاډی که نه وه نو د هغې پشان بل لوي گاډی ولاړ وو. په ورستو چوکو کې په یوه چوکۍ کېناستم، خپلې بې واره ساگانې مې په ځای کړې، هسې نه نن بیا...! یوې اندېښنې بیا په ما چونگارې ولگولې، دې دوران کې گاډی بیا د امریکې د سفارت مخې ته ولاړ وو، ما بیا لیدل چې څو امریکایانو په لنډو وړو جانگو کې د برېښو برېښو پښو سره په منډه وو، دغه وخت د دوي د نراوښخې توپیر ما نشو کولای، ماته داسې ښکارېده لکه چې دې منډه وهونکو خپل ځانونه د دې وطن د اولس وینو څښلو ته چمتو کولو او د خپل ولس د پاره یې د نورې ترقۍ منډه وهله، ماته هم خپل ځان د یوې نوې منډې لپاره ټوله کول وو، ما پاس اسمان ته وکتل دا ځای او د دې ماحول یوه ژوره چوپتیا لري، انسان دا خیال کوي چې دلته مارغان څنگه الوځي؟ دې خلکو خو د خپلې سلامتیا لپاره ډېرې وسیلې په کار راوستې دي، دلته خو چې مرغۍ په هوا کې وزرې خورې کړي نو د لگېدلو کېمرو سترگې هم څارنه کوي ما خپل ټول ضروري کاغذونه د سفارت لوی دروازې ته د دننه وړلو لپاره لومړي مرحلې ته تیار په لاس کې نیولي وو، د اظفراقبال هغه نوي اېمپل هم چې د شوې غلطۍ غذر پکې ښکاره شوی وه، او د نن د راتګ لپاره پکې زما د راتللو سمې برابر کړي شوي وو، دا برېښنالیک په ټولو مرحلو کې

کې پکار راغلي وو، هاغه پېغله په خپله کرسی ناسته وه، هر ورځ د هغې د نظره دومره ډېرې خبرې تیرېږي چې یوه به څه یاده ساتي؟ خو زما ټول حالت داسې د گډوډي وو چې هغې د ټکه وپېژندم او بیا مې په لنډو کې هغه د ټول صورتحال نه خبره کړه په ډېر غور یې زما کاغذونه کتل، د بدن تالاشي مې یې واخسته زېر چیت یې د زوړ بیان سره راکړ. د دې رنگ په قطار کې په ورځې، ما په رپېدونکو گوتو کې د اچیت داسې ټینگ نیولي وو، لکه چې دا چټ د ویزی یقیني کولو لپاره د یو لوی زیارت تعویز وي، خو زه نن په گړندي قدمونو په هاغه کرښه کې روانه وم، په یو څو قدمه فاصله کې هاغه بوته ته بیا مخې ته په اعتماد ولاړه وم، هاغه زلمي زما کاغذونه بیا وکتل خپل لېسټ یې راواخیسته دا ځل دا زلمي ماته عجیبه غوندې مسکې شوه هم زه د نوم نه وپېژندم زما مخ او په پاسپورټ لږ بدلي تصویر ته یې په غور کتل، جایی...! او د ازادۍ د دې زېري سره یې زما ټول کاغذونه ماته بېرته راکړل، زما په بدن کې لږ دم راغی، زه سمدستي د هاغه ځای نه راووتم ماته هېڅ پته نه وه چې وړاندې تله به چرته وي؟ د نورې لارښوونې لپاره مې د ولاړ یو د امنیتي ساتونکي نه پوښتنه وکړه، هغه راته د لاس په اشاره نژدې یو څو قدمه په فاصله پورې دروازه په گوته کړه، درېغه نایاب مې د دې نوي تگ نه خبرولي شو!

د دې پورې ور په شا دنیا د بهر د دنیا ننداره به د کېمري په سترگه کوله، یو دم په گېټ ولاړ یو ځوان دروازه خلاصه کړه هغه هم سرسري غوندې زما کاغذونه وکتل او ماته یې دننه تلو اشاره وکړه، اوس زما باور نور قوي شوي وو، زما اعتماد لکه د غره کلک شوي وو، د ټولو مایوسیو او اندېښنونو مې دم ختلي وو زه په یو نوي اعتماد روانه وم خو لږ وړاندې یو غږ زه په ځای ودرولم! ته دلته کېنه! او ما چې د اردو په دې کلمه مخ راواړولونو یوې نرۍ نروچکې، تورې سکڼۍ پېغلې ماته په یوه کرسی د ناستې اشاره وکړه.

دغه پېغلې زما ټول کاغذونه لټ په لټ کړل دلته زما د زړه دننه یوې نا قراری بیا سر اوچت کړ، هغې دا ځل په کمپیوټر کې زما نوم لټوو، د ډېر وخت نه وروسته هغې خپل سر وروغوندې په انکار کې و خوزولو، بښنه غواړم! او دې ټکي لکه چې د گولۍ گوزار پر ما وکړ، زما ټوله حوصله بیا تلاترغه شوه، هغې پېغلې او هاغه د گېټ سنتري زمانه پوښتنې کولې څه رسمي او ځنې غېر رسمي ماته داسې ښکارېده لکه چې د ویزی د اخیستو لپاره د انټرویو هاغه پړاو هم دلته په سر راغلې ده خو ژر د یوې بلې څوکۍ نه راولاړ شوي کس چې د هغې پېغلې ورسره پدې اړه خبرې جاري وې یوڅو قدمه زما خواله راوگرځېد، دا تور سکڼ هلك چې تورې چشمې یې لگولې وې زما وړاندې ولاړ وو، دلته ته څوک پېژنې ماورته ژر د

اظفر اقبال نامه واخسته، د ده د پوښتنې اندازه ماته د پاکستان د پولیس ښکاره شو، هغه د کمپیوټر په فهرست کې زما نوم په نښه کړي وو، اوس هغه ماته د مخکې تلو لار راکړه، یا الله!...

نور څومره تگ؟ زه چې امریکې ته ځم زما حال به څه وي؟ خو زما غوږ ته یو نري غږ راغلو چې لاره خو شې کنه امریکې ته تگ څه ټوکه نه ده. هن! زه په روانه روانه کې ژر په ځای اودرېدم یو خوا بلخوا مې کتل، دا شاید زما وهم وو او پل مې بیا بدل کړو، دا یو عام دفتری عمارت وو چې ځای په ځای پکې د دفتر عمه په کار کې بوخته ښکارېده ماسره د گېټ هاغه سنتري لکه د سیوري روان وو، دلته چې پیچ درېچ گوت پېرونو او دفتری لړۍ نه واورېدم نو مخکې مې یو لوی پراخه او شانداره لاونج ولیدو چې پکې لکه د هوایي ډگر د لاونج ځای پر ځای د مسافرو د ناستې لپاره چوکۍ ایښودې شوې وې، صفا ستهرا ماحول، بنایسته دوکانونه او په دکانونو کې ډول ډول خوراک څښاک خیزونو د مړو خېټو اشتها هم سېواکوله ماخو لاڅه خوړلي هم نه وو، د تېرې فکري او بدني ستومانۍ او خپګان د لاسه مې لوږه بېخي مړه شوې وه، هېڅ مې نه وو خوړلي دلته دې وړو وړو هوټلونو او کپفو ته په کتو مې لوږه محسوس کړه، بیا چې مې ځانله د دې ځای د نرخونو هسې یوه بېکاره غوندې اندازه ولگوله نو د خپلې مور د خولې یوه بنایسته خبره راپاده شوه که گوشت گران دي نو صبر انسان دي او ژرمې

خپل پام په بله کړ، خو دې سره د نایاب یوه خبره هم رایاده شوه د خپل ژوند او وجود حقیقت مې مخې ته شو، په هاغه حرکت چې زما بچي یو ځل بیا خپل اړخ بدل کړ، د یوې ډډې نه بلې ته واورېدو او داسې چې د لاس د وړې پنځې او نرو نروچکو گوتو خوځول مې هم محسوس کړو لکه چې زما دې کیفیت هغه هم ناارامه کړي وي.

زما ستړیا اولوږې هغه هم وارخطا کړي وو، د خوراک تاته زیات ضرورت دي، دا خبره نایاب ماته بیا بیا کوله او اوس زما بچي هم ماته دغه ویل ځکه چې زما خوراک خو په اصل کې د هغه هم ضرورت وو او حقیقت هم دا دي چې پداسې حالت کې بنځې ته د زیات خوراک اړتیا وي، خو زه لږه د ځانه بې غوره شوې وم، پدې احساساتو کې راگېږه وم، ځانته مې یوه چوکۍ پیدا کړه او په کراره پرې کېناستم، دلته یو غټ ټي وي سکرین لگېدلي وو، چې شېبه په شېبه پکې قدرتي منظرې بدلېدې، دغه ټول منظرونه دومره زړه رابنکوونکي وو چې زه یې ډېر وخت په خپله ولقه کې وساتلم.

شنه شنه غرونه، چمنونه، گلونه، اېشارونه، سیندونه؛ ما ځان د یوې نا اشنا دنیا په جنت کې حسابولو، زه په دې غرونو لکه د هوسۍ گرځېدم خپل بچي به مې کله په تخرگ کې نیولي و، کله به مې د گوتې نیولي وو، زما بچي هم دا دنیا ډېره خوښوله ماته به یې په خپلو ځلېدونکو مسکو سترگو کتل په خبره یې ډېره بختوره مسکا خوره وه، موږ چرته راغلي یو؟ هغه به په وړه خوله زما نه

لویه پوښتنه وکړه، دا زما اوستا دنیا ده، دلته ما ته د وخت د حالاتو نه راپت کړي یې! داوگوره!

پاس اسمان ته به مو وکتل، دا اسمان څومره ښایسته دي...

دلته ستا د پاره هېڅ خطر نه شته، ما د خپل بچي تسلي کوله او هاغه مور مې دلاسه کوله چې د حالاتو خونړو پنځو یې د خپلو بچو د مستقبل مخونه نوکارې کړي دي او بیا د لاوږ سپیکر غږ زما پام ځان له راوگرځولو- یو یو نوم اخستی شو او ټولو ناستو کسانو د خپلو نامو د اورېدو انتظار کولو، زما وار او نوبت به خدای خبر چې کله راځي؟ یو ځل مې بیا توجه په هغه لوی سکرین ښځه شوه، زما پښې بادو نیولې وې ډېرې پرسېدلې وې، د دې خاطر زه د خپل ځایه راپاڅېدم او په ورو ورو مې څو قدمونه واخستل. دلته مې د گېټ سنتري بیا ولیده چې د یوې نرۍ مسکا سره یې ماته کتل او بیا رانژدې شو، زما د زړه درزا بیا سپوا شوه لږ ساعت کې به تاسو وغواړي! او د هغه په دې خبره زما فکر سم شو، دا څنگه کېږي شي؟ د دومره ډېرو خلکو نه مخکې زما غوښتل؟ خو بیا راته زرد رچېل کوپړ یوه لیکلې خبره رایاده شوه تاته به په سفارت کې ځانگړې اسانتیاوې وي، نو اوس زه په دې پوي شوم چې د دې پروگرام په جوړښت کې د امریکې د سفارت مرسته شامله ده، زړه مې پدې خبره ډېر ډاډه شو او بیا ټیک لس بجې زما خواته هم هاغه سنتري راغی ما د هغه خبرې ته په سوالی نظر وکتل! تاسو راځئ!

زه د هغه پدې وینا سمدستي راولاړه شوم، زه په ده پسې ورو ورو روانه وم، ده زه یوې کوتې ته بوتلم، هلته په ډیوتۍ ولاړ یو غنم رنگي ځوان چې رسمي کارکوونکي وو، ماته هرکلي وکړ.

زما کاغذونه یې وکتل او مخامخ په یوه بله کوټه کې یې راته د ناستې وویل، دلته هم انتظار، هر ځای کې یو انتظار به زما انتظار کوه، دا یوه ساده غونډې عامه د ناستې کوټه وه، کوم دفتری کار په کې نه کېده، لږ ساعت پس یوه نقاب پوښه زڼانه هم راننوته د ناستې نه وروسته یې زما نه په اردو کې پوښتنه وکړه، ته د کوم ځای نه راغلې یې؟ هغه د لهجې نه سوچه پښتنه ښکارېده لکه چې په داسې ځای کې یې پر ما د دې ژبې د ویونکي گمان راغلي وو، په پښتو مې ځواب ورکړ. زه د مردان نه راغلې یم.

هغه ډېره خوشحاله شوه چې یوه پښتنه یې ولیده، هغه د هنگو نه راغلې وه یوولس کاله وړاندې یې یوه لور واده کړې وه چې دواډه نه یو میاشت وروسته د خپل ژوند د ملگري سره د امریکې په لور تلې وه او په دې دومره ډېر وخت کې یې یو ځل وطن ته راپېښه کړې وه، هغې خپل مور بلله او نن یې دا مورهم د خپلې لور د لیدو په ارمان د دې ازمېښت نه تېرېده، په دغه مور به د اتېر کلونه څنگه تېر شوې وي؟

زه د هغې لپاره فکر وړې وم چې هغې وویل: زه په دې خوشحاله یم چې لور مې خوشحاله هم ده او په امن کې هم! موږ د خپلو سیمو

په روانو حالاتو خبرې کولې چې په دې دوران کې هاغه غنم رنگه زلمي ماته د دروازي نه اشاره وکړه، زه ژر پاڅېدم، او بيا يې يوې بلې لويې کوټې ته بوتلم چرته چې څه ناڅه خلک د وړاندې نه موجود وو، دلته د لاسونو د گوتو د نښو او د پاسپورټ کتنه کېده، د لاسونو د گوتو د نښو دا معاینه ډېره کرانه وه، د غبرگو کوټو ترمینځه دا لوي کاونتير چې ډېرو امريکايي نرو او ښځو پرې کار کولو زموږ په وړاندې يو کس د دې عمل نه زموږ د سترگو په وړاندې تېرېده، دهغه د گوتو نښې بيا بيا گډې وډې راتلې، ما په يو نېب د هغه کس مخ ته کتل د هغه پر مخ د هغه خپگان له ورايه ښکارېده.

اوس يوه توره امريکايي ښځه راغله او د ناستو نورو کسانو د لاسونو معاینه يې وکړه، دې د دوي د لاسو تلي معاینه کول د لاسونو د خشکۍ او نرمۍ اندازه يې لگوله، کوم لاسونه چې وچ او زيرې وو، په هغوي يې يو ځانگړي لوشن لگوه، زما د لاسو په تلويې ډېره معمولي غوندې ولگوه اوس به د دې پړاو او عمل نه زه هم تېرېږم، زه د خپل نوم سره و غوښتل شوم او په ډېر اعتماد په هاغه ځای ودرېدم د لاسونو د گوتو نښې مې په درېم ځل صحيح شوې اوس د دې نه پس دا ټول خلک يوې بلې مرحلې ته مخامخ وو دا هم يوه لويه غبرگه کوټه وه چې د کاونتير د پاسه پرې د بنیښې دېوال لگېدلي وه، پدې دېوال کې د اړيکې لپاره يو تاخ وه، د خبرو اترو لپاره دلته

يو نه بنکارېدونکي د ماېکروفون نظام هم موجود وو چې د بټنې په زور روان وو، ماخپل ټول کاغذونه د هاغه کاونټر مخې ته په اېښودي شوي مېز کېښودل، د شیشې د دېوال بلې غاړې نه يوه تورپوستې پېغله د خپلې څېرې نه بېخي يوه هنډۍ پېغله بنکارېده، ماته يې د يوې ښايسته مسکا سره هرکلي ووي زما پاسپورټ او بلنليک يې په غور وکتل اوس يې په روانه اردو ژبه کې زمانه د پوښتنو پيل وکړ، ډېرې پوښتنې رسمي وې خو کله کله به غير رسمي پوښتنې هم وکړې، د څه لپاره ځې؟ ما ورته د هاغه ادارې لخوا د جوړ کړي شوې پروگرام حواله ورکړه، دې ته دعوت شوي يم، په مسکا مسکا کې به يې ډېرې د خوند خبرې هم کولې، "د ډېرو خلکو دا غوښتنه وي چې امريکا دې ووينې". هغې خدای زده ولې زما مخ او زما اعتماد ته ډېر په غور کتل، نه زما داسې څه غوښتنه خونه ده، بس يوه موقع په گوتو راغلې ده، ضايع کوم يې نه! په دې ټولو خبرو کې زما د ادبي ژوند سفر او کتابونو په هکله ډېرې پوښتنې يې وکړې، که د خپل پروگرام نه ورورسته دې هلته ايسارېدو يا پاتې کېدو ته زړه وشي نو چرته او د چاسره به پاتې کېږي؟

دهغې د داسې پوښتنې ما توقع کوله، ژر مې ځواب ورکړ، نه بېخي نه، سمدستي به بېرته راځم! ما ډېر کلک ځواب ورکړ.

سمه ده موږ تاته ویزه درکوو خو ته به د ځینو خبرو خیال ساتې، اوس هغې یو ځل بیا زما د مخ د تاثراتو جاج واخیسته، "دهاغه وطن د قانون به خیال ساتې، هېڅ داسې بل پروگرام ته به نه ځې چې مقصد یې پېسه گټل وي، نوره ته د امریکا هر یوه ریاست ته تلې شې، خپل ادبي دوستان لیدلي شې، موږ پدې ډېر خوشحاله یو چې تاته د امریکې د چکر موقع په لاس درغلې ده"، دا هغه شېبه وه چې زما په پاسپورټ یې د امریکې ویزه لگول یقیني کړل، ما یې مننه وکړه، خو بغیر د دې نه یې چرته پرېښودم چې زما کلام وانه وري، وي موږ به تانه ستا کلام او رو، زما یو څو شعرونه دا وخت زما په ذهن کې نوي پراته وو په ډېره دلچسپۍ یې واورېدل، ډېر داد یې راکړ او د یو بل نه مو رخصت واخسته په تلو تلو کې یې رانه پاسپورټ د دې وېنا سره جمع کړو "اوس ته تلې شې ستا پاسپورټ به موږ اظفر اقبال ته حواله کړو، هغه به یې تاته در رسوي" اوس زه ډېره ډاډمنه وم، زړه مې غوښتل چې وزرو والوزم اونایاب ته زرزړ په یوه ساه دا ټوله کیسه وکړم اوس خو یو پړاو نه وو، د بېرته تگ سفر ډېر اسان وو، گاهې چمتو ولاړ وو، د اطمینان او ازادۍ یوه اوږده ساه مې په سړک په ولاړه ولاړه واخسته، شکر چې د ډېرې ستریا، تلاشۍ، ځای په ځای د ناستې ولاړې، د انتظار د قید نه راوتلې وم، د ډېرو خلکو د وېنا تر مخه چې پدې ټول عمارت کې ځای په ځای پټې لگېدلې کیمري د هر تلونکي راتلونکي څارنه کوي، زه د واپسي تگ لپاره په گاهې کې په کراره ناسته وم، گاهې

په دې غلو خاموشه لارو په حرکت کې شو، د ناستو مسافر د یو بل سره غلې گنگوسې او وځینې خلاصې خبرې مې غوږو ته راتلې خو اوس زما د چاسره څه غرض وو، د گاډي د کړکۍ نه مې د اسلام اباد د شنو ځنگلونو ورشوگانو تماشه کوله اوس د گاډي حرکت ډېر خوند راکولو یو ځل مې بیا خیال د خپل بچي نه چاپېره شو، مبارک شه! خپلې شونډې مې د هغه په مخ کېښودې هغه ورو غوندې وخوښکېده لکه چې یو ځل بیا په ناسته ناسته زما په غېږ کې څه وخوځېدل لکه چې د یو پوست مالوچ لاس کلک بند موتي د ماشومې ادا سره خلاص شوې وې، یوه وړه پسته چاچۍ د ژوند د خوشحالیو د راغونډولو لپاره بیا خوره شوې وې، ان تر دې چې ما یې دوږود وړو گوټو نري سرونه هم د خپل وجود سره لگېدلي محسوس کړل، پدې حرکت ما د ځان دننه یوه خوشحالي یوه حیراني محسوس کړه، هغه لکه چې د مور په خوشالۍ پوهېده، د مور په احساس خبر وو، مانن ډېر په شدت سره د خپل بچي ټول وجود، ټول احساس ټول شخصیت محسوسوه، زه ډېره خوشحاله وم، د گاډي د ودرېدو سره مې سترگې پرانستې دا ځل د هرچا نه زه مخکې مخکې رابنکته شوم په شنه منډه مې ځان هغه لاونج ته راوړسولو چرته چې نایاب په ډېره بې تابی زما انتظار کولو نن زما په دومره ایسارتیا هغه د وړاندې نه مطمئن وه - اوس سره غرمه وه زه د هغه مخې ته ودرېدم لږ په شوخی مې د هغه په سترگو کې

وکتل یو پیغام، یو زېږی، یو کیفیت مونږ یو بل ته په سترگو سترگو کې ورسولو.

راځه چې کښېنو نایاب که هرڅومره خپله ستړی وه د انتظار په سولۍ یې دا ټول وخت تېر کړی وه خو زما د ستومانۍ ورسره ډېر فکر وه. او بیا د دې دنیا، د دې ځای په یو ښایسته غونډې کې کي دواړه کښېناستو یو بل ته مخامخ. تا خو به څه خوړلي هم نه وي، اول خوراک ورسره خبرې. نایاب په دې وېنا د هوټل نرخ نامه راواخسته. ما دومره انتظار نه شو کولې. څه به خوړې؟ هغه زما نه تپوس وکړو. چایۍ څښو او ورسره لږ خوراک. زما په سر لږ لږ درد هم وه او دغسې دردونه عموماً د چایو توده پیاله راټول کړي او د هغه دا زړه وه چې ډوډۍ خوړل پکار دي او بیا زما په خوښه هم د تودو چایو او ورسره مو څه د خوراک فېصله وکړه، دا وخت د تودو چایو د سرورناکو گوټونو ډېر چک لگولی وه. د خلکو تگ راتگ، د نوو واده کړو جوړو خپلو کې د نزدې ناستې او پټو گنگوسو دې ټول ماحول ته یو عجیبه رومانویت ورکړی وه. د چایو په دوران کې مې د انټرویو ټول روداد هغه ته واورولو. دواړه په ډېر اطمینان د تگ د پاره راوړل شو. خپل جمع کړي سامان مو ترلاسه کړ، خپل موبایل فونونه چې په لاس راغلل نو اول مې اظفراقبال ته ټول حال ورکړو، هغه هم ډېره خوشحاله وه خو زما یو ارمان نیمگړي پاتې وو او هغه وه د اظفراقبال لیدل، چې دا خبره مې هغه ته وکړه نو په برق برق یې

وځندل، وې ملاقات به وشي خو چې ستاسو کار وشو، نایاب هم په یو ګوټ کې ولاړ وو، خپلو دوستانو، ملګرو ته یې کالونه کول، ماهم خپلې خوښې او ورور خبر کړل، د کور د خلکو سره مو هم خبرې وشوې، د حاجي صېب کورنۍ هم خبر شوه ټول ډېر خوشحال شول ټولو زما د ښه سفر د کامیابۍ دعاګانې او هیلې زما په نوم کړې خو په دې ټولو خبرو اترو، خوشحالو کې یو ځل بیا زما ذهن خپلې ترور ته لاړ، د مرګ په کټ پرته ترور مې چې د هېڅ نه خبرېده، بس د خدای اسرې ته پرته وه، زما سترګې بیا لمدې شوې ترور هم لکه د مور خوږه وي، د ساه حساب د خدای سره وي خو په ظاهره د داسې ناروغي کس حالت او کیفیت هم بنده یوه اندازه ورکوي، ماته هم خپل ورور په فون د هغې د نورې بدتری حال راکړي وو، د ګډې وینې او د ډېرې نزدې رشتني درد په خپله سینه کې ناکراره کړم، د دې حالت سره مې د خپلې مور د اخري ژوند د رنځورۍ او کړاو ټوله ستخته را مخې شوه، انسان وي او بیا نه وي دغه ژوند دي هر انسان پکې د خپلې برخې کردار ترسره کړي او بیا فناشي او چې کوم روحونه راتلونکي وي هغوي ته څومره انتظار وي، د هغوي لپاره د ژوند کوم کوم سامان اخستي شي؟ زما د امریکې د سفر مخې ته د ازمېښتونو یو ټولګي ولاړ وو. په دې ټوله ستړیا کې یوه د خوشحالی داسې لمحې نه وه چې زه یې د ګوتې نه نیولې وې او چرته لرې د بې غمۍ دنیا ته یې بوتلې وې خو دا د خپل احساس خبره هم وي مونږ ته خدای داسې زړونه راکړي دي چې

د ټولې دنیا غمونه پکې گرځوو او ترور خو بیا ترور وي اوس هغې ته مې بس د دعاگانو ډالۍ ورکولې شوې.

تر مردانه سفر هم د دغه رنگ احساساتو په اوبنکو او اسویلو کې ترسره کېده د امریکې د تگ یقیني صورتحال ډېر عجیبه رنگ خپل کړي وو، خوشالي وه خو د هغې په شدت کې کمي راغلي وو، چې ولې؟ اوس پاسپورټ ته انتظار وو، خو ورسره دا خطر هم وه چې هوایي کرښې والا به ټکټ راکړي او که نه؟ اوس ټول سوچ دغه وو، په داسې حال کې د ملګري شعیب یوسفزي دې خبرې به مې لږه طبعه برابره کړه چې ستا په پاسپورټ خو چې د امریکې ویزه اولګي کنه دې مسلې سره به روستو ګورو! یاده دې وي چې دغه ملګري دا وخت پي، اي، اي په انتظامي خانګه کې یوه مهمه دنده لري، اظفراقبال دا یقین نه شو راکولې چې په پاسپورټ به ویزه خامخا لګي دغه خو ورځې د پاسپورټ او د ویزې د پاره د انتظار په غرمو څومره ګراني وې خو بیا یوه غرمه چې زه په غرق خوب اوده وم.

د اظفراقبال په زنگ مې سترګې وغړېدې د خوب ډکې سترګې مې د لاس په تلي ومښلې د سلام نه پس یې سمدست دا زېږی راکړو چې ستاسو پاسپورټ زما لاسو کې دی او ویزه پرې شته...؟ ما د هغه نه په بې تابۍ تپوس وکړو. هغه زما په دې حالت په برق برق په خندا شو. هو! او په ما کې لږ دم راغلو. اوس به هغه ماته پاسپورټ د کوریر ډاک په ذریعه رالېږلو او بیا چې سبا نایاب د دفتر نه کورته

راتلو نو په لاس کې یې یوه غټه لفافه نیولې وه د لرې نه مسکې مسکې کېده په پاسپورټ لگېدلې د امریکې د ملتې پل ویزی لکه د ټال وځنگولم اوس لکه ما د دې سفر د پاره د جهاز په پورو پښه اېښودې وه. ډېره خوشحاله وم په لاسو کې مې د جهاز ټکټ نیولی وه، گېرچا پېره د هوایي ډگر لوی میدان مې د سترگو د وړاندې دی. د مسافرو تگ راتگ گڼه گڼه د رغړنده بېگونو گرځار، هر یو کس په منډه دی، زما هم د جهاز د الوتو وخت رانزدې دی، سترگې مې د خپلو مټینو نه په جدایۍ لمدې وي، گېرچا پېراوتراتر گوم چې ناڅاپي چا د مټې نه کلکه ونيولم... ته نه شې تلې... ما په هېبت د دغه کس مخ ته کتل، ژبه مې نښته خو په سترگو کې مې یو سوال وه، اخر ولې؟ خو هغه زما د سترگو په ژبه نه پوهېد او زر یې یوې کېمرې ته اشاره وکړه، هاغه لگېدلې کېمره دې نه پرېږدي او ما ډېر د افسوس نه سر وڅنډلو، مری مې غنې غنې شوه، یو خوا بل خوا مې شعیب یوسفزي ته نعرې وهلې خو هغه مې په نظر نه راتلو، د گړۍ ستنو خپل رفتار گړندې کړی وه، زما پرېشاني او حال د کتلو وو او زه د خلکو په دې مېله کې تماشه شوې وم، هر سړی زما مخ ته گوري، په ما افسوس کوي، د جهاز د روانگۍ اعلان وشو، اوس به څه چل کېږي؟ زه یو ځل بیا د هاغه کس منت زاري کوم، ما پرېږده چې زه لاره شم، دواړه لاسونه مې ورته په منت نیولې وي خو د هغه زړه د کاني نه هم کلک دی، گوره بي بي په جهاز کې ستاسو وړل زمونږ د پاره د نقصان دي، ته په دې ولې نه پوهېږې. د ډېرې

بې وسۍ نه زه په ژړا شوم، زما ټولې خواړۍ په سیند لاهو شوې، ټوله منډه مې ضایع شوه. اُف! خدایه خلک به څه وایي، د خلکو د خبرو احساس راباندې یخه خوله راوسته، وجود مې سم لکه د زلزلې جرځېدو، چرته یې؟ د نایاب غږ زه لکه چې د یو خوب نه راویښه کړم. هن؟ ولې ما خوب لیدو څه؟ د ځان سره وگورېدم، او چې د دې حالت نه لږه بهر شومه نو په لاس کې مې خپل پاسپوټ لیدلو، خپل عکس ته مې زېر زېر کتل، بس اوس هرڅه سم دي، د تسلی یوه ساه مې واخسته خو د ویرې د دې څو لمحو کیفیت زما وجود د پریه لېزان کړی وه، د رچېل کوپر او مارتین او مارتین رېکر رابطې زما سره نورې کلکې شوې، د ویزې ترلاسه کول په داسې حالاتو کې چې د رېمنډیوس (امریکايي سفارت کار) د کړي لوی جرم نه پس دا مجرم چې د پاکستان حکومت هغه امریکې ته واپس لېږلی وه او د پاکستان په اولس کې د دې پرېکړې پر خراب ردعمل روان وه نو زما د ویزې لاس ته کونه رچېل کوپر او مارتین کوپر خپله لویه کامیابي گڼله، اوس ستا ټکټ اوکی کړو؟؟

او زما د پاره د دې نه لویه د خوشحالی خبره بله څه وه چې د ټکټ مرحله هم په خوشحالی سره رسېدله زما د "هو" په کوه بله ورځ غغوي زما ټکټ ماته راولېږه چې پکې زما د تگ راتگ ټول شېډول برابر کړی شوی وه. اوس د نایاب ټوله توجه زما د سفري کاغذونو په فایل راغونډه وه خو څنگه څنگه چې وخت رالښېدو نو

دې لوی سفر ته مې د خپل وجود د بدلېدونکي حالت له سوبه حوصله هم غورزېدله - په دغه وخت کې به د نگار روف هغه خبره بیابیا رایادېدله "خور! ډېر لوی سفر دی، د انسان د جهاز د نوم نه هم کرکه پیدا کړي" او بیا زه خو نو...!! به هر حال د ملګري شعېب یوسفزي د وینا مطابق ماته اوس د ډاکټرې معاینه کول وو، او بیا طبي سند ترلاسه کول، چې زه د دې سفر جوګه یم، د ډاکټرې نه مې وخت واخیسته، او په مقرر وخت د ډاکټرې کلینک ته ورغلم، لومړي مې د معمول معاینه وکړه، د څو میاشتو راهسې ماشوم بې ځایه مخ چپه وه، د داسې ماشوم په پېداېښت کې ډېرې خطرې وي، خو ډاکټرې دایوه نارمل خبره ګڼله ماته به یې تسلي راکړه چې هېڅ فکر مه کوه! د ماشوم حالت بدلېدي هم شي، نن هم مسله هاغه رنګ وه، ډاکټرې زما تګ کې لږه اندېښنه څرګندوله خو بیا یې وویل چې که ته رښتیا د څو ورځو لپاره ځې، نو تاته لا وخت شته زما درته اجازه ده او د دې خبرې یې راته یو لیکلی سند هم راکړ، اوس زما په تګ کې د نه تلو څه جواز پاتې نه وو، د دې نه وروسته د ترور لیدو ته ورغلم، خیال مې دا و چې د خپلې مور د قبر دیدار هم وکړم او د خپل پلار نه هم دعا واخلم د ترور حالت مې هاغسې و، سترګې پټې او لنډه ساه به یې ژر ژر اخسته، زړه مې د هغې په دې حالت ډېر زهیر شو، داسې راته محسوسېده لکه د کټ سرتو مې ورسره مرحومه مور ناسته وي، ماته وګوري چې څه! ترور پداسې په داسې حالت کې مه پرېږده! د هغې داسې کړاو ته مې هم

نه شو کتلاي او هغه مې په تورو خاورو هم نه پيرزو کېده، څه مې کړي واي پداسې خپگان کې د کلي نه راروانه شوم، نن ما بنام زه د خپل مشر لېورزي عمران ايوب مېلمنه وم، هغه د تگ نه وړاندې ماته په خپل کور کې يو شانداره دعوت راکړ، زمونږ شکور، کور او نغری يو دی خو د دې لېوني بچي مينه او محبت دومره ډېر دی چې باوجود دې هرڅه دا يې يوه زياتي گړي پېرزوينه وه، دا يې وويل چې بس ټول به راغونډ شو او ما بنامې به بڼايسته کړو او هني به لږه تنگه کړو، هم داسې مو وکړل د کور ټول واړه او غټ په لوي دسترخوان راټول شول بڼه خوراک او بڼې ډېرې خبرې مو وکړې، په دې کې ډېر پخلي ما په خپل لاس کړي وو چې ټولو يې ډېر صفتونه وکړل د ما بنام په رومانوي وخت کې مو ډوډۍ ډېره په مينه او خوند وخوړه، په دسترخوان زه او ناياب نزدې نزدې ناست وو، عمران چې د تورې ږيرې او خپلې ظاهري او سنجيده کوارې سره سره يو شوخ او مست زلمی هم دی خو د پلار او تره په وړاندې د احترام نه ډېر په ادب ناست وه. د بڼو لاندې به يې راته غلی غلی وکتل لکه چې څه شوي پرې چونگاره لگوي خو د پلار او تره په موجودگۍ کې دا خبره ماته کولې نه شي، زه پرې بڼه پوهېدم ماسره خو لکه د همځولو دوستانو شوخياني کوي کله کله ورته سمه د خدا نه شنه يم، شېخه! بس دی خدای ته وگوره، ما د خدا نه خپلې کولمې نيولې وي او شېخ به يوې ټوکې پسې بله راخستې وي خو نن د هغه په دې تکليف راته ډېره خدا راتله، شېخه! وريژې ما پخ کړي دي،

ځنگه قابله يم که نا! اخر مې خبره وکړه او هغه هم نور صبر نه شو او په غوږ کې راته پټ شان وويل، هو! قابله يې خو د وهلو- او په دې خبره زه په خدا شوم، داسې د دې بنکلي ما بنام يادونه او خاطرې هر يو کس د خپل خپل ژوند په جوړلو کې راغونډول، د شپې ترناوخته د گپ شپ سلسله جاري وه، د شنو چايو نه مو زور ويستلی وه.

خو کله چې د شپې د ځملاستي د پاره کټ ته ورغلم نو د خپلې مرگانه ترور حالت مې بيا ترسترگو شو. د هغې لنډې لنډې ساگانې لکه چې د هغې د ژوند په تړلې سلسله ډېرې ستومانه وې، زما زړه دغه وخت لکه چې چا بند په موتي کې ونيوه، لحظه په لحظه يې زور ورکوه. د ترور د لنډو ساگانو هغه اوازونه مې دلته هم اورېدل. د هغې د ځوانۍ دور ته لارم، ډېر بچي، ډېره اسودگي، ښه ژوند، پېسې دولت، د خپلو مئينو سره د هغې مينه او محبت... خو بيا يو دور يې داسې هم ليدلی وه چې د هغې د ژوند خراب دور وه. په بچو کې يې د کرکې او بې اتفاقي هوا راالوتلې وه. د دوي ترمينځه حالاتو د بغض او نفرت تخم وکرلو او دغه بوتي زر زر ځواندېدل عن تردی چې د جهالت او نفاق لويې لويې اونې ترې جوړې شوې، زما د ترور د ژوند ټوله سرمايه يې د خپلو گور او ازغونځانگو د لاندې کړه، هغه يې يوازې کړه، اوس د هغې خله لکه چې چا په څوک تړلې وه، ډېر وخت يې خبرې نه کولې چې چاپ به ناسته وه، بس د وخت

سره يې په نه زړه خپل وخت تېرولو ټول حاکمیت او باچايي ترې اخستلې شوې وه او د بل لاس ته ناسته وه خو د چا نه يې چرې گيله نه وه کړې او نن د مرگ او ژوند په پوله ولاړه وه، د هغې خبرې ماته د هغې د ژوند د هرې لمحې يو تصوير رامنځ ته کړو او تر ډېره وخته ما دې روان فلم ته په يو مخ کتل شپه مې ټوله په داسې ناقلاری کې تېره کړه، سحر مې دا فېصله وکړه چې دا څو ورځې کور کې تېروم چې د سفر د پاره تازه او تکړه يم. اخر هغه ورځ راغله چې نن به زه روانېدم. د خدای بخښلي اختر زمان کورنۍ په دې تمه وه چې موږ به هلته ورځو او هوايي ډگر ته به مو هغوي وړي، اختر زمان خټک په هوايي مېدان کې خپل د پروټوکول افسر ته زما د الوتکې وخت او نېټه د وړاندې بنودلې وه، د هغه په خيال دغه کس به ماته د ټولو مرحلونو په اسانتيا سره د دې نه د تېرېدو لار برابروله، خو دلته شعب يوسفزي بيا په موږ زوراور شو، هغه وې تاسو به هم ماسره پاتې کېږئ، د شپې ډوډۍ هم دهغه له خوا وه.

نن غرمه گرځدنه وه سپېرې سپېرې سيلۍ الوتې، د ټولونه په ډېرو دعاگانو کې د کوره ووتو، په ټوله لاره گرځدني سيلۍ الوتې، خو پنډۍ کې د څو څاڅکو د شېبگۍ په وجه موسم خوشگوار وه شعب يو ښکلي هوټل کې زموږ د استوگنې چمتووالي نيولي وو، خپله په ډيوټۍ وه موږ د هغه په بنودلي شوي درک ښخ هوټل ته ورسېدو، د هوټل استقباليې په ډېره مينه هرکلی وکړو اوزمونږ

بېگونه يې په منډه كمرې ته ورسول خو د كمرې دننه داسې ساه نيونكى څوپ محسوسېدو چې زما په زړه يې ډېره سخته راوسته، اې سي سم كار نه كوه، ناياب د كوټې يوه كړكۍ چې چت طرف ته خلاصېدونكې وه، د هغې دروازه پرانستله، د تازه هوا يوې يخې چې غېږې د څه وخت د پاره په سكون كړو خو سمدستي د ماشو يو لوى لښكر كوټې ته راننوتو او مونږ سره بله لاره نه وه چې د دروازې كړكۍ بيا وتړو. نن شپه مو په وينښه وه ولې چې څلور بجې د جهاز د روانېدو وخت وه او دوه ساعته مخكې تگ ضروري وه ناياب ووې ستا په سر لوى سفر دى لږې سترگې پټې كړه چې تازه شې نو ملا مې په كټ لږه ولگوله.

خو د ماشو لښكرو داسې تنگه كړم چې بيا په كټ كې اېغه نېغه كېناستم، اوس دواړه د دې هوټل په چت ولاړ وو، د دې ځايه مو د پېنډۍ د ښار ننداره كوله، ښكته د پېنډۍ ښار د خلكو په چپو سمندر داسې په خپله سينه پورې كلك نيولي وو، لكه مور چې خپل بچي نيولي وي، يوه شېبه خو دې گڼې او شور وار خطا كړو، خوزه چې د دنيا يو بل لوي ښار نيويارك ته روانه وم اوس مې د خيال په سترگه د پېنډۍ د ښار او نيويارك موازنه كوله، دواړه مې د يو معيار په تله تلل، خو په خپل سوچ خدا راغله چېرته دا د درېمې نړۍ د يو ورسته پاتې هېواد ښار چې د خيرن والي او گندگۍ پكې د ماشو مچانو لښكرې راپېدا كړي دي، چرته چې د خلكو د پاكو

اوبو نه خلك محروم دي، خو د دې اوبو په خلكو مجبوره هم دي، چې په نتيجه کې يې د تور يرقان يا زيرې رنځ په شان موذي رنځ گټي خو د دې وطن سرمايه داره طبقه د ځان د پاره د سوتره اوبه يعنې منرل واټر اخيستلاي شي، د دې وطن حکمرانه او افسر شاهي طبقه چې د خوار اولس وينې څښي زموږ د ټپکسونو په دولت خپلې خټې څربوي خپلې عياشۍ پرې کوي، د پېنډۍ د بنار دې رش زما احساسات لکه چې لمبو ته ونيول — ناياب ته مې وويل کمري ته ځو، هغه وويل دا ځای دکمري نه ښه دی.

هوا خو لگي...! اوبيا ماشي هم نشته، د هغه په دې وېنا زه د لوی چټت یوې خوا ته په یوه جوړه کرې دونکاچه کښېناستم... د نیویارک د رچل کوپر او مارتین نالیدلې خبرې مې ذهن ته راغلې، مارتین رېکر د میانه عمر یوه ډنگه لوړه ښایسته ښځه وه، د نري فرېم سپینې چشمې یې په سترگو وي، دخپل دفتر په کارونو بوخته وي، او رچل کوپر هم په دې اداره کې په خپل کار لگیا وي، یو ښکلی ځوان چې په خپلو پستو پستو خبرو ټول بوخت ساتي! د ځان سره مسکۍ شوم، د خپل خیال سره مې د هغوي دواړو عمرونو، قد، قامت، د نر او ښځې د لگولي اندازې سره اتفاق وکړ، خو په دفترونو کې په خپلو خبرو، خوږو خوږو خبرو څوک بوخت ساتل، هو! دابه چرته پاکستان وي نو، چې د کار پته پکې نه لگي، خو په داسې ځایونو کې داسې بې ځایه هلې ځلې روانې وي! ټیک ده!...

بیا د پینې او جیده کواره...؟ دغه ټولو کسانو ته زه پخپل خیال کې مسکۍ مسکۍ کېدم — او بیا د دې خیالونو سره په مشغولا کې ډېر وخت تېر شو، ما چې وکتل نو نایاب نه وه هغه کمږې ته تلې وه. زه هم راپاڅېدم او د کمږې په لور روانه شوم. اوس د ما بنام تیاره په کائنات خوره شوې وه. موږ دواړه د شعب یوسفزي په انتظار وو، او لږه شپبه وروسته د کمږې دروازه چا په داسې انداز غلې غوندې وټکوله... چې د هوټل کس خو بېخي نه ښکارېده، نایاب دخونې دروازه پرانسته.

د سلام نه وروسته شعب په ډېر احترام راننوته دیو بل نه مو پوښتنې وکړې، بیایې زما د سفر ټول احساس راپه زړه کړ، تاسو ته د ارام ضرورت دي زما په خیال ډوډۍ به وخوړو خو د دې لپاره به بهر ځو! ما دخدایه څه غوښتل ولې چې پدې کمره کې د چالان اي سي په شتون کې د گرمۍ احساس نه کمېده.

لږ ساعت وروسته په یو ښکلي هوټل کې چې یو روماني رنگ او فضا یې لرله، ډوډۍ لپاره کېناستو ډېرې جوړې لاس په لاس، غېږ په غېږ ناستې وې، د ژوند ټول ښایستونه دلته په اتني وو، په داسې ماحول کې د شعب ښکلو ښکلو خبرو چې په ادب او سیاست یې کولې، ډېر خوند کوه، نایاب او شعب خو لکه چې یو بل په لومړي ځل لیدل زه ډېر وخت نه غلې ناسته وم، د خپل سفر فکر وړې وم، شعب زما په څېره خور فکر احساسولو، نن شپه که زما

دنده په هوایي ډگر کې نه وي، نو زما مشر ورور به خامخا وي ته فکر مه کوه!

ما به وخنډل او داسې مو د یو بل نه اجازت واخسته؛ شعب! د ښه سفر دعاگانې زما سره ډالۍ کړې دوه بجې به هوایي ډگر ته روانېدل وو، ددې لپاره مو لږ ارام غوره وگانه خو ډډه په ډډه اوړېدل وو خوب چرته وو؟ د نایاب په اواز را پاڅېدم د هغه سترگې بیا سرې تښتېدلې وې، ژر ژر مې ځان تیار کړ، دوه رکعتې نفل مې وکړل، دلته د هوټل یو گاډی تیار وو ډرایور زموږ په تمه ناست وو او بیا گاډي د پڼډۍ د ښار په وینې بېدار ښار په سرکونو روان شو، زما بجې به د خپل وجود احساس بیا بیارا کولو... ته یواځې نه یې - - زه تاسره روان یم... او دې احساس به زه په تسلی کړم... چې ماسره زما بجې روان دی، لاس په لاس، غېږ په غېږ، احساس په احساس، او زما قدم په دې بڼایسته احساس لکه د بنگرې سپک شو. د گاډي د یو کړکۍ نه مې بهر دنیا ته کتل. نایاب هم زما سره جخت ناست وه، دومره نژدې چې د پڼډۍ د ښار د دې نېمې شپې په نیمایي شور او نیمه چپیا کې مې هم د هغه د زړه درزا ښه اوږېده. د هغه زړه بل رنگ درزېدو...!! د هغه حالت هم زما نه بدل نه وه - چپ چاپ وه - بالکل غلی -!! ته خو سمه یې کنه؟ د هوایي مېدان په دروازه ننوتو دلته هم په دې تیاره شپه ژوند رڼا رڼا وو، بلو رڼاگانو خپلو کې د رڼا په ژبه خبرې کولې، د دې ځای بېداري او

حرکت د کتو وو، د امریکې د تگ نه راوایس کېدل به زما د ژوند د یوې بلې اهمې او مهمې مرحلې سرته رسول وي، زما د بچي د راتگ مرحله، زه ډېره په سکون وم، دې مقام ته روانه هره لمحې زما د پاره ډېره د یاد ساتنې وه. هرې گړۍ به ماته تسکین راکولو. هر هاغه کړاو او درد ته بیخي چمتو وم چې زه یې د نیشته نه شته کولوم. ډېر زر زما د ژوند د کتاب یو نوی باب سپردونکی وه. د دې باب په لیکلي هر ټکي به ماته زما د بچي غونډه موندلېه خهره پرته بنکارېده. هر لفظ به یې ماته "هلمند" "هلمند" برېښېدو. زما د ژوند د کتاب دې نوي پرانستونکي باب ته د وړو لویو سترگې وې - - - زما د ماشوم هر حرکت اوس لکه چې زما د پاره د خاپوړو تر پاپلې پل رسېدلی وو. لکه چې اوس یې زما د لاس گوته کلکه نیولې وي. - - - په دې سوچونو امیدونو او تصوراتو کې گاهې د بېنظیر انټرنېشنل اېرپورټ دننه تلې وه. گڼ مسافر د عمرې د پاره روان وو. مونږ د بېن الاقوامي روانگۍ په مقررې ځای کې ځان له د ناستې ځای پیدا کړو. گړۍ ته چې مې وکتل نو لږ وختي وه. ما سوچ کولو چې اوس د سفر د دې مرحلې کاروایي سرته رسول دي او بیا سمدستي د نایاب نه رخصتېدل - - - ما د قصده لږ وخت د هغه په څنگ کې تېرول غوښتل، د هغه سترگې د بې خوبۍ او بې ارامۍ د لاسه تکی سرې تېښتېدلې وې. د سرو بېنسته یې ټول گډ و و وو، په مخ او سترگو کې د سوروالي سره د امیدونو ډیوې هم روښانه وې، هم دې امید خو مونږ ته د ژوند لارې رڼا کولې، د عمرې په احرامونو

کې نغښتي مسافر هم ډېر خوشحاله خوشحاله ښکارېدل، لکه چې دلتۀ ټولو ځایونو سپین احرامونه تړلي وي. . . ډېر خلک بېلا بېلو هېوادونو ته روان وو. ټول مسافر د سفرې پړاوونو نه تېرېدل. زما جهاز پخپل ټاکلي وخت روان وه. زما زړه د ویرې نه بې واره بې واره درزېدو. د اختر زمان خټک مرحوم (په گوري يې نور شه. امین) پروتوکول افسر مونږ ته په انتظار د ولاړ کس موبایل نمبر راکړی وه. زما په فون دغه کس ماته په خپل ځای د انتظار وېنا وکړه چې "زه درغلم". مونږ د ده په راتگ ډېر مطمئن شو. دا یو غنم رنگی، دنگ لوړ کس د چې خپل لباس یې اغوستی وه، هغه زما بېگ ترلاسه کړو او په چابکو قدمونو زما نه مخکې روان شو، راځه! د هغه د خولې نه دا ټکي څه وتل وو چې زما حالت په خرابېدو شو، ما په یو الوداعي نظر نایاب ته کتل. سحر ته خولا ډېر وخت دي، دې به دا دومره ډېر وخت دلتۀ څنگه تېروي؟

په دې فکر کې لا ډوبه شوم ته ورځه الله دې مل شه! زه هم دلتۀ یم چې رڼا لگي نو خپله لار به اخلم، پدې خبره موږ د یوبل نه جدا شو. هاغه کس دومره زر دننه تللي وو چې د خلکو په گڼه گڼه کې ماته د هغه پېدا کول هم گران شوي وو، دلتۀ به اوس د یو گېټ به خلاصېدو زه دننه تلم مخ مې په شا یوځل بیا راواړوه، نایاب هم هاغه ځای کې ولاړ وو، د خلکو گڼه دومره ډېره وه چې کله کله به

مې هغه نظر نه تېروېږ شو او چې د هغه د لاس الوداعي اشارې ته مې وکتل نو د سترگو نه مې اوښکې روانې شوې...

دا ورځې د هغه نه پرته تېرول زما لپاره يوه لويه ازموينه وه، د هغه د طبع او مزاج کور کې د نورو خلکو نه بدل دی هغه يا ما سره نژدې وي، يا چې زه نه يم يوازې وي، دهغه خوښه ناخوښه او د مزاج ډېرې خبرې ماته معلومې دي، او دا د يوې ښځې خوبي هم ده چې هغه دې د خپل ژوند د ملګري د مزاج او طبعي نه خبر وي.

ولې چې که داسې نه وي نو ژوند تېرول دواړو ته ګران وي، خو زما ټوله کورنۍ هم په دې ډېره ښه ده چې که زه په کور کې نه يم نو ټول واړه لوي، ناياب ډېر نازوي، خپلو ورېرونو ته خو د ايمان تر حده ګران دی ولې چې دغه يو کاکا يې دی، دغه وخت په دې وسوسو مې د اوښکو يوه غرقه لپه تر ستوني کره اوس ماته د وړاندې مرحلو نه د تېرېدو لپاره د دې ځايه تلل وو، هاغه کس زما د رغړنډه بېګ سره ډېر لرې ولاړ وو او د لاس په اشاره يې ماته د ژر راتلو وويل، دلته جلا جلا اېمګرېشن کاوترونه وو چې زما به ورسره د دې کس په مرسته څه لږه ايسار تيا راتله دلته مې يو ځل بيا په زړه کې داغم راولاړ شوی وو چې د دې ځای کېمري به زما څارنه کوي زما سکريننگ به کوي خو په هر ځای به موجودې په کار عملي ډېر په اخلاق سره زما د کاغذونو کتنه کوله، پاسپورټ ټکټ، بلنليک او نيويارک کې د وسېدو د ځای ټول کاغذونه زما په

لاس کې وو، معمولي پوښتنو باندې به هم وارخطا کېدم اوس هاغه کس زمانه رخصت واخسته، ولې چې ټولې مرحلې په څېر سرته رسېدلې وې، زما لوی بېگ الوتکه کې د جمع کېدو لپاره راولېږلې شو او بورډنگ کارې یې راکړو، زه ډېره خوشحاله شوم اوس هاغه لويي ځای ته تلم چرته چې ټول مسافر دخپل تگ لپاره انتظار کوي د دې ځایه مې نایاب ته فون وکړ، هغه ته مې دا زېری ورکړ چې بس ټول کارونه سرته ورسېدل زما تگ اوس يقيني دی، د هغه د بې ارامۍ راسره ډېر فکر وو، ورته مې وویل لږ ارام وکړه او بیا مې ترېنه رخصت واخسته. دخلکو په دې روان سمندر کې مې ځان ډوب کړ، سترگې به مې عمرې ته د تلونکو احرامونو ته بیا بیا راگرځولې، دې دوران کې یوه د پوخ عمر ښځه زما سره خوا کې کېناسته ددې سره خپل دوه زلموتي زامن هم وو دخبرو لپاره یې راباندې غږ وکړ، چرته روانه یې؟

اردو یې ماته ماته وویل، په لنډو مې ورته د خپل تگ ځای په اړه وویل هغې وویل: چې زه د کشمیر مظفرآباد اوسېدونکې یم او داوخت انگلېنډ ته روان یو! موږ دواړه یو ځای تر ډېره وخته ناست وو، ولې چې تر دویۍ دغه ښځه زما سره ملګرې وه، موږ دواړه په یو الوتکه کې تلونکي وو، هغې دا هم وویل چې څو کاله مخکې چې کومه لویه تاریخي زلزله په دې سیمو کې راغلې وه هغې د هغې ډېر خلك وژلي وو، ډېر کورنه یې ورله وران کړي وو، په دې خبرو نن

هم د هغې سترگې د دې مټينو په بېلتون لمدې شوې، ماسوچ کوه چې که وخت ډېر واورې خو په داسې پېښو کې تللي مټين تر مرگه نه شي هېرېدلي اوس ما د هغې د فکر د بدلولو سوچ وکړ، تاسو په برطانيه کې کله نه اوسېږئ؟

ويي ويل: موږ هم له ډېره وخته هلته اوسېږو نارينه مو کله کله د کوره بهر بوځي، گنې په کورونو کې د قيديانو ژوند کوو، وخت په خبرو کې لکه د سيند د ماهي روان وو.

ما په خپل بورډنگ کارډ نظر واچوه په الوتکه کې چې زما کومه ځانگړې چوکۍ وه، دهغې شمېره مې تر سترگو کړه. کله کله به د خپل جمع کړي بېگ فکر گډه وډه کړم دابه تاته نيويارک کې په لاس درځي؟ دا خبره راياده شوه زړه مې مې ځانته سم کړ، همداسې به وي، ولې به ورکېږي! د نيويارک په ذکر مې يو وارې بيا د تصور ماني په خدا شوې، په ډېرو فلمونو کې مې د نيويارک د ښار ډېر منظرونه ډېر ځلې ليدلي وو، خو خپله د تگ تجربه مې اوس کوله، په ناسته ناسته دا انتظار دا ساعت تېرول گران کار وي، او بيا هاغه وخت هم راغی چې ددې لاونج په لاوېسپيکر ټولو مسافرو ته د طيارې شمېره بيا بيا اعلانولي شوه، زما خو داشمېره لکه سبق ياده وه، خپل پرېس او د کاغذونو فايل مې په لاسو کې ټوله کړ او راپاڅېدم خو د پرله پسې د ناستې له سوبه مې ټول وجود جام شوی وو، په ملا کې مې هم د ډېرې ناستې نه ددرد نرۍ څرېکه شوه،

پښې مې نن بیا پر سپېدلې وې. پخپل دې حالت لږه وار خطا غوندې شوم ځکه چې وړاندې مې لوی سفر مخې ته پروت وه. نایاب ته مې فون وکړ، هو؟ هغه هم اوس د یقین او بې یقینۍ د حالتو وتلی وو، دا باور یې پوخ شوی وو چې اوس به الوتکې ته پورته کېږي، د نایاب سره په خبرو زه په ورو ورو مخکې روانو مسافرو پسې روانه وم خو د تگ چال مې داسې ساتلو چې څوک په ما د امېدواري بڼې شک ونکړي، ځکه چې د الوتکې په پوښکود پښې د اېښودو وخت نه وو راغلی، پاکستان کې هره لمحې څه کېدې شي.

د الوتکې پورې تگ په یو لوی اوږد گاډي کې په ولاړه وه. ولې چې د دې گاډي ټولې چوکۍ نیولې شوې، د چت نه راځوړندې پټۍ مې کلکې رانیولې دې لنډ سفر په لږ وخت کې ډېر خوند وکړ، اوس مسافر یو یو له گاډي نه ښکته کېدل او د جهاز په زینو ختل د الوتکې په لویه دروازه ولاړ یوې ښایسته اېر هوسټې په ډېره مینه ټولو مسافرو ته هر کلي ووې. خو خدای خبر ولې ماته داسې ښکارېده لکه چې د دې ښایسته پېغلې په تورو کجلی سترگو کې زما د څارنې د پاره کېمرې لگېدلې دي. په ما د هېبت نه ریندې راغی. وجود مې یوې یخې خولې گپ ونيوه. هسې خو په اېرېل کې په بدن خولې راتلل د معمول خبره وي خو د دې خولې سره یو پټ هېبت هم پروت وه. خو ډېر زر لکه د بجلۍ د پړق په لمحې کې ما په مخکې تگ د جهاز لویې خټې ته خپل ځان دننه کړو. د جهاز لویه

دنیا چې په ډېرو برخو وېشلې شوې وه، یوه لحظه مې ورته حېران حېران کتل، خپله چوکۍ په خپله پیدا کول اسان کار نه وه دغه گران کار د مسافرو عملي خلکو ته اسانول. زه هم یو کس خپلې چوکۍ ته ورسولم. داسې مې گڼل لکه چې زه د خپلې واپسۍ سفر کوم، پخپل خیال کې ډېره لرې لارم خو دخیال د امېل مری مې هاغه وخت دانه وانه شوې کله چې هم هاغې کشمیری بنځې غنم رنگ زلموتي زوي زما سره څنگ په څنگ په خوکۍ کېنول شو، د هغه مور او یو ورور یې په بل قطار کې کېناسته خو دهغوي تر مینځه په سترگو سترگو کې داشارو په ژبه پېغام رساني په اسانه کېدلې شوه ما د ماشوم په ناسته لکه ساه تنګي محسوس کړه ولې چې زما چوکۍ د الوتکې د کړکۍ سره وه او د هغه دوېمه.

د هغه په مخ هم د ساه ډوبۍ تاثرات ماته څرگند ښکارېدل، د یوې پردۍ بنځې سره په ناسته د هغه حالت هم زمانه بدل نه وه، اوس د هغه مور یوه شېبه وروسته د یوې پستې مسکا سره را ښکاره شوه، هغه د خپلې خوکۍ نه ولاړ شو او خپله مور یې په خپله چوکۍ کېنوله، خدای شته د هغه د مور سره د خوکۍ په تبدیلی ما هم لږه د سکون ساه واخسته، ځکه چې یوه مسله دواړو ته په غاړه وه، په جهاز کې د مسافرو د ځایولو کار د عملي خلک په منډه کړي وو، خو چې زما نظر به د عملي د خلکو د نظر سره ولگېده، نو زه به هېبت او لېزان واخستم اوس د الوتکې په روانېدو کې لږ

وخت وو، زما مخې ته د نایاب خفه جوته بیا راوښکارېده د خپل کور د ټولو مینه والو مخونه هم راته ترسترگو کېدل، ډېرې گڼې څهرې مې د سترگو مخې ته لکه د فلم اوږېدې را اوږېدې، په دې کې یوه څېره مې د مرگانه ترور هم وه، یوه څېره مې د راتلونکي بچي وه، دا دواړه څهرې چې زما په مخ یې د ژوند خوشحالیو ورسره ورسره د غم کرښې جوړولې وړانولې زما د زړه ته به دخپل نوي راتلونکي ماشوم د راتگ د خوشحالی سرودونه راتلل، خود ترور مې د دنیا نه کډه بارېده دې احساس به ډېره ودرېدولم اوس الوتکې د الوتلو لپاره خپلې وزرې خورې کړې وې، ماهر د اېر هوسټې په وینا د خپلې ملا نه حفاظتي پټۍ ډېره په احتیاط تاوه کړه، ولې چې د دې سره خوا خوا کې یو نوي وجود ساه اخسته، دلته د یو ترپ یو حرکت سره یې بیا ماته د خپل وجود احساس راکړ، زه د ځان سره مسکۍ شوم، په خټه تړلې پټۍ به مې په لاس بیا بیا کتله چرته ډېره کلکه خو مې نه ده تړلې؟!

طیارې د هوا لاسو ته ځان سپارلې وه، ټول مسافر یې د ژوند د نوو نوو امېدونو سره خپله خټه کې وړل، لږ ساعت وروسته په الوتکه کې د ناستې لپاره د مسافرو مخې ته لگېدلې مېزونه چمتو شول، پدې الوتکه کې د خوراک ټول انتظام ډېر معقول وو، مسافرو په خلاص مټ ځانونه مړول، ماسره زما خوا کې ناستې ملگري زما سره خبرې اترې کولې، خو داسې ښکارېده لکه چې سفر، بې خوبۍ

او ستریا د هغې سترگې هم اوس خوبجنې کړې وې، ورو غوندې یې سرشاته په څوکۍ ولگوه او ویده شوه، ماهم د خوب لپاره کوبنښ وکړ، ولې چې پرله پسې بې خوبۍ او ستریا خوزه هم بې دمه کړې وم، خوماته خوب رانغلو، د اېرھوسټیسو د سترگونه په ما د هیبت راتلو کیفیت زمانه لرې شوي وو، د هر قطار لپاره یوه دغه مېلمه پاله مقرر وه، زما د قطار دې مېلمه پالې به کله کله ماته هسې یوه ښکلې مسکا راکړه د هغې په دې ادا به زما زړه نور هم ښه شو.

ژوند به ټول لکه چې د یوې شېبې لپاره د خدا او مسخرې لباس واغونډه، سفر په داسې خوشگوار ماحول کې جاري وو، شېبه په شېبه به مو د الوتکې د تگ جاج د هر سیټ مخې ته په لگېدلي ډیجیټل سکرینونو ته په کتو اخستو، د دوبي په لور دا روان سفر ډېر ښکلی وو، خو زما په خیال او فکر خو د نیویارک رڼا گانو پټ پټوڼي کوه، اخر د یوه اعلان سره الوتکې خپل سفر بشپړ کړ، په ټولو مسافرو کې د بېدارۍ احساس پیدا شو، مسافر د خپل منزل په لور د رسېدو هیلې راژوندي کړ، ددې الوتکې ډېرو مسافرو به د بېلو بېلو هېوادونو لپاره خپل سفر جاري ساته، زما ملا یو پرله پسې درد نیولې وه، خو چې د الوتکې تر دروازې رسېدم نو د تگ سره مې پښې هم چالانې شوې او درد هم ورك شو، د الوتکې عملې د مسافرو سره خدای په امانې کوله د دوبي شاندار هوایی ډگر د

خپلو ټولو بڼکلاگانو سره زما د سترگو مخې ته وو، د نرمې پستې خو لږې یخې هوا لاسونه په خپل شرارت او شوخی زما په مخ لگېدلي د برقي نقاب وچیرلو د الوتکې د پوښکو په سر خو د هوا چلند دومره سېوا وو چې زه یې د راحت او سکون یوې نوې دنیا ته والوځولم، د دې سمندري هوا خپل یو خوند مې محسوس کړ، په ورو ورو د هواگانو په ټېل ناټېل کې د پوښکونه رابښکته شوم، گېر چاپیره مې د دې ځای د بڼکلو بڼکلو منظرونو نه خوند اخسته، د مخکې سفر ستړیا راباندې د اوسه ځایه خوږېده خو دې ماحول په خپلو بڼکلاگانو زه پخپله غېږه کې راټوله کړم. زه د نړۍ د دې تعمیراتي نمونې په بنایست کې ډوبه ډوبه په جېرانتیا ودرېدم، په زړه زړه کې مې د هغه انجینرانو هنري او تخلیقي توان ته سلام کولو چې د دې شاندار عمارت په شکل کې یې په ځمکه ایښودې وه او هر تلونکي راتلونکي نه د خپل بنایست شاباسی اخلي.

په دې دوران کې ټول مسافر قطار قطار هغه لاونج ته ته راروان وو، چرته چې به ډېر مسافر د خپل وړاندې سفرد جاري ساتنې لپاره به د بلې الوتکې انتظار کوي، پدې ځای کې هم د رنگونو او رڼاگانو یوه بله دنیا خندي وه چې د مسافرو ستړیا یې لږې کوله. په ډېر هنر او بنایست سینگار کړي شوي دوکانونه او په دې کې سینگار شويو د خرڅون څیزونو خو د رڼاگانو په خله هر لاروي ته د "راشه" ست کولو. دغه ست به چا څنگه نه قبلولو خو خبره د حساب

هم وه. بيا هم ډېرو مئينو خپلو مئينو د پاره ډالۍ اخستې. د هر مئين په سترگو کې د دې ډالۍ سره به د خپل مئين د مينې يو لازواله کيفيت ننداره مې خامخا کوله. ماته هم خپل يو يو مئين مخې ته ودرېدو. خو زړ مې خپل زړه په دې خبره په تسله کړو چې د دې هرڅه سره به په واپسۍ کې گورو. د دې سوچ سره زما دننه لکه چې يوې وړې پستې چاچۍ زما نه څه غوښتنه کوله. زه يوځل بيا د ځان سره مسکۍ شوم... نه نه، ماته دا واخله... زه په ځای ولاړه وم.... لکه چې زما بچۍ ماسره خوا کې ولاړ وي... يو شی يې په نخښه کړی وي...!! هو ولې نه...!! زه زړ پېسې راخلم... او بيا زما د بچي په سترگو کې د خوشحالي ډيوې روښانه شي. هغه د خپلې لوبينې سره په لوبو شي... په منډو منډو زما نه لرې لاړ شي... زه ورته د خوشحالي نه من من غټېږم... هلمند په لوبو وي... په منډو وي... خوشحاله وي... او زه ورته مخامخ په يوه کرسۍ ناسته گورم... ناڅاپي يو ماشوم د يوې زنانه نه د لاس گوته ونيسي... او دواړه روان شي...!! ما خپلې سترگې بيا بيا اومېنلې... ترلرې لرې مې هاغه ماشوم او مور ته يې کتل. د جهاز په تگ کې څلور ساعته وخت لاوه. زما د پاره په ناسته دا وخت تېرول گرانه وه. غوره مې دا وگڼله چې گرځم راگرځم. داسې به د دې ځای سپل هم کوم او وخت به هم ښه تېرېږي. دلته د هندوستان د يوې کورنۍ ډېر غړي ځای په ځای ناست وو چې پکې ماشومان، زنانه او نارينه وو. ښځو يې په مخونو کلک نقابونه لگولي وو او نارينه يې په احرامونو کې پټ وو.

دې ټولو غړو په گډه د عمرې سعادت حاصل کړې وه او اوس د وطن په لور د سفر د پاره یې د خپل جهاز انتظار کولو. زما په زړه هم د دې بختور سفر د سعادت ارمان راوورېده. د دې مسافرو په مخونو یو پاک نور ښکارېدو. ما هم د خپل زړه دننه یو نوې رڼا محسوس کړه. بیا بیا مې دې شېرو ته کتل. وخت په دغسې کپیفاتو کې خپل پړاو غوځولو او ما د اېرپورټ د دې ښایسته انتظارگاه په دېوال ځای په ځای د گھږیانو ستنې څارلې. دې دوران کې مې د ځان د تازه کونې په نیت غسل خانو او د اودس چاراندان ځای ته د تلو اراده وکړه. د دې ځایونو درک به تاته ځای په ځای په دېوالونو او بورډونو د لیکلو اشارو په عربۍ او انگرېزۍ کې د لیک په مرسته درکولی شي. زه هم د دې ټولو اشارو او علامتونو په مرسته تر دغه ځایه ښه په اسانه ورسېدم. دلته د مسافرو وتل ننوتل په دما دم کې وو. ماته د دومره گڼې په صورت کې دلته د دې ضرورت پوره کېدل ډېر گران ښکارېدل. دننه به څه حال وي...؟ پوزه مې د اوس نه بنده کړه خو د دې ځای د صفایۍ بهترین انتظام ته چې مې کتل نو زړه به مې سم شو. دننه به هم داسې صفایي وي. دلته یوې ښایسته خوشبویۍ کلکه په حصار کې واخستم. ماته د خپل وطن د داسې عوامي ځایونو حالت مخې ته ودرېده ځای په ځای د اوبو ماتې گوډې بمبې سخا بویونه... او بیا...؟

زړه مې د خپل وطن د خوار اولس په دې حالت هم نن ډېر خفه شو، دلته پاکې غسل خانې په دوه اړخیزه قطارونو کې وې هر ځای د یخو او تودو اوبو انتظام موجود وو، یوې تورې فلپاینې پېغلې ډېره په خندا او روڼ تندی راته هر کلي وکړ، ژر یې دیوې غسل خانې دروازه راته پرانسته په ارام مې چار اندام وکړ، په لاس او مخ د یخو اوبو اچولو یوه نوې تازگي راکړه، د سکون او راحت احساس یوه اوږده ساه مې رابښکله، ددې وطن قدرتي وسایل چې د تېلو په شکل کې یې ټوله دنیا مني خو داسې بې شمېره وسایل خو موږ هم لرو، زموږ وطن هم دداسې وسایلو نه ډک دي، خو فرق داوه چې ددې وطن وسایل ددې وطن د اولس په پرمختګ او مسئلو خړج کولې شي، او زما د وطن حاکمان، شاهي افسران دا هر څه جیبونو ته اچوي، د دې زړه لږېدونکي احساس سره په درنو پښو راروانه شوم.

اوس مې د ناستې لپاره یوه چوکۍ راپېداکړه، د گهړۍ په ستنو چې مې نظر یو ځل بیا ښخ شو... وخت لا ډېر پاتې وو، یوې خواته کېناستم؛ دوه رکعته نفل لمونځ مې وکړ، د مخکې سفر د خبر دعاګانې خو مې سمې د مودو نه وظیفه کړې وه، د مونځ نه وروسته بیا راولاړه شوم. ډېر گرځېدل او حرکت کول زما لپاره ښه وو، ولې چې ډېر وخت به مې په بل جهاز کې په ناسته تېرېده او داهم یو حقیقت وو چې زما په وجود یو زیاتي ګړی بوج هم وه، په

دې حرکت بیا د هاغه لگېدلي بازار د کانونو مخې ته راغلم د سرو زرو دا دنیا ډېره پړقینده وه، د سرو زرو کالي پتري پرېمانه په نظر راتله د سرو زرو د بنگړو شرنګا به د چانه وي خوښه؟

دغه شرنګ خو ژوند د رومان جزیره ته بیایي، امېلونه چې د غاړې سینې بنایست ته د لېونتوب ټالی ورکوي او داسې نور الابلا د خوشبویانو ویر بازار خو احساسات وږمه کول، زموږ د خوارو لپاره یې وړیا سېل کول هم لویه خبره وه، د خپلو ارمانونو زړونه مو پرې ټکورول او بیا هاغه وخت هم راغلو چې د مخکې سفر لپاره تاییا کول وو دلته هم د تلونکو راتلونکو یو سمندر په چپو وو هر څوک که زه ډېره ستومانی اخستې وم خو د ژوند د دې نوي سفر تلوسې د لاسه نیولم او په مزه مزه یې د حېرانتیا یو ښکلي جهان ته بوتلم ماته اوس هم د خپل تګ حقیقت لکه دیو خوب ښکارېده خو بیا...؟

ناڅاپي یوه وېره ددې امېد او خوشالو مخې ته لکه وړانې سترګې وازه خوله بلا او درېده زما سره یو پنامخ ماشوم په سفروو چې تر اوسه د سفر په ټولو مرحلو کې د پټو کېمرو سترګو نه وولیدلي اف! په ما یو ځل بیا د خولو لختي رامات شول مری مې غنې غنې شوه نه نه ...

زه به یې د هرې کېمري د سترګو نه پټ ساتم، زما لویې تورې ارتې پلنې بورقې زما د وجود نه خپلې وزرې ښې ټینګې چاپېره کړې

وې، او هم دې د تحفظ احساس زما قدمونه نور هم ګړندي کړل، اوس د سفري دستاويزاتو د ښکاره کونې مرحله وه، ټول مسافر بېلو، بېلو ځايونو ته کاغذونه په لاس په قطارونو کې ولاړ وو، ما هم خپل کاغذونه او پاسپورټ په لاسو کې برابر نيولي وو او چې کله زما په قطار کې ولاړې يوې ښايسته پېغلې ما پسې ورستو مخ راوگرځولو او په نړۍ ښکلي مسکا يې زما په برقه کې د ټول وجود اندازه واخسته نو ماته داسې محسوس شوه لکه چې هاغه څارونکي د کېمرې سترګې هم دا دي، زما وجود بيا ګډوډ شو هسې نه دلته مې د سفر کاغذونه رد شي.

دې وهم ډېره ناکراره کړم، خو اوس دومره وخت نه وو چې زما دننه نورې ويرې راپېدا شوې وې، اوس زه په خپل نوبت دغه ځای کې مخامخ يو تن ته ولاړه وم دغه ټولې عملي لکه مشينونو کارونه کول خو بيا هم د هر مسافر سفري د ستاويزات ټول ډېر په غور کتل کېدل.

اوس دې تور نري، نروچکي هلك زما څهرې ته ښغ ښغ کتل زما ټول کاغذونه د هغه په لاس کې وو، پښې مې داسې رپېدې لکه چې اوس په ځمکه کېنم. او کي... د دې هلك د خلې دې ټکي زما په بدن کې تلې طاقت بيا راوسته زما ټول کاغذونه ه يې ماته وسپارل او د جهاز پورې تللې ښغ غزولې شوي لکه د بند پل په لار مې قدم کېښو او دسکون د يوې اوږدې ساه سره يو بل لويې الوتکې ته

ننوتو لپاره چمتو وم دلته هم د الوتکې عملې په ډېره تېزۍ د مسافرو په ځای کولو کې مرستې کولې په لویه دروازه څلور بنایسته بنایسته د بېلو بېلو وطنوالو فضايي مېلمه پالې ولاړې وې په خپلو مخصوصو مسکاگانو یې زړونه وړل، زما خو خپلې څوکۍ ته تلوار وه چې زر ورته ډډه ولگوم خو د مسافرو ګڼه دومره سېوا وه چې تر خپلې چوکۍ تګ گران برېښېده زما په غوښتنه ژر یوې حورې زما د لاس نه هاغه کاغذ واخسته چې د پاسه پرې زما د څوکۍ شمېره لیکلې شوې وه. زه یې په مزه مزه تر خپل نشت ورسولم خو دلته زما د حېرانتیا لپاره یوه بله تماشه لگېدلې وه د دو چوکو قطارونو کې زما سره په بله چوکۍ د سريلنکا استوګن یو تک تور سپرې ناست وو. د هغه مخې ته خپلې چوکۍ ته اوږېدل راته ډېر گران وو. اف خدایه! په ما سم سر وچورلېده، زه به د کړکۍ خواته په سیت څنګه ناسته یم، په لاره کې د یو پردي نارینه ناستې او موجودګۍ زه حېرانه کړې وم پخپل ځای به ناست وي. پخپل به ناسته یم. دا ضروري خو نه ده چې په هر سفر کې دې زموږ د خوښې ځای او دخپلې طبعي ملګري وي. دې هم انسان دی خو د پښتني دود دستور هم عجیبه دی د دې کولتور دودونه او قدرونه موږ داسې حالت ته کله پرېږدي؟

ډېره زیاته په فکر کې ډوبه وم اصل کې زما حالت د یوې ناروغه ښځې وو او د پردي نارینه په څنګ کې دومره لوی سفر په نږدې

ناسته کول؟ دا ځل زما په اعصابو یو دروند پېټی راپرېوتی و، اخر هغه خوار په ډېر بڼایسته انداز کې د خپلې څوکۍ نه پاڅېده او ماته یې خپلې څوکۍ ته د تلو لاره پرېښوده، یوه شېبه په خپله څوکۍ ناسته باندې راته ارام راغی ولې چې د ډېر وخت نه په کینه کې گېږه ولاړه وم. په ناسته ډېر وخت نه و تېر چې غسل خانې ته مې د تللو ضرورت محسوس کړو ولې چې په دې موده کې د داسې بښځې دا تکلیف زیات وي، هغه خوار زر د خپله ځایه راوړل شو خو هغه هم دې ضرورت تر غسل خانې په منډه کړی وه. ما شکر وویستو او د هغه د پاڅېدو نه سمدستي پس د بل قطار غسل خانې ته دننه شوم، ما وې چې دې خپل ځای ته راځي نو زه به مخکې خپلې چوکۍ ته رارسېدلې یم. د دومره لویې الوتکې کوچني تشناب راباندې ساه ډوبې راوستله، په ډېره گرانه په کې د مخ او لاس مینځلو لپاره ودرېدې شوې، د سترگو په رپ کې مې مخ او لاس ومینځل بورقعې مې په ځان برابره کړه او راغلم په خپل ځای کېناستم. اوس درنگ ساعت ته د الوتکې لوي وجود د خپلې لویې دنیا سره د هواگانو په لار فضا ته اوچتېده. ټولو مسافرو ته د سفر د ضروري لارښوونو ورکولو سلسله روانه وه، دا لارښوونې په فرانسوي، انگرېزي او عربي ژبه کې د اشارو سره ورکول کېدل، ما یوځل بیا د الوتکې په لویه سینه کې د نغښتې لویې دنیا په خبرو نظر واچوه. ټول مسافر ډېر په اطمینان سره په څوکیو ناست وو، د الوتکې له خوا ټولو مسافرو ته د ملاستې لپاره یوه نرمه گرمه کمبل هم ورکول

کېده، ما او زما ملګري خپلې خپلې کمبلې د الوتکې په بره چت کې کېښودې، زما او د هغه ترمنځ یوه اوږده خاموشي خوره وه، د مخ د خبرې نه یو سنجیده سړی معلومېده، د الوتکې وزرې په هوا خورې وې، په مزه مزه د الوتکې د اوچتېدو عمل جاري وو، د الوتکې دې حرکت ټول مسافر لکه د خوبونو په ټال ځنگول، د الوتکې دا لویه دنیا د مور د غېږې په شان وه، زما سترګې هم د ستومانی له لاسه خوبولې شوې، خوماته د پردې نارینه سره په نږدې ناسته خوب کله راتلو... یو خدایي حجاب او پرده د دې احساس په شکل کې زما زړه ته ده چې هغه مې د یوې نامعلومه پرېشانی له سوبه د لاسه نه شوه ورکولې. هغه خپل سر په ارام وروستو کېښود او زما نه لږ په ترس یې خپل ځای داسې د خوب لپاره جوړ کړ، چې څه ناڅه زما په رنگ پرېشاني هغه هم لرله. اوس هغه په خوب ویده و او زما سترګې به په ناسته ناسته کله پټې شوې او کله به وغږېدې، په سیت راته خپل وجود برابرول ګران شوي وو، پښې به مې کله راغونډې کړې او کله به مې وغزولې، ځان مې داسې راغونډ کړي و، لکه چې د کلي د ژوند چېرته کور ګاونډي مې نه و کړي، زړه کې مې د لوي الله (ج) نه دا سوالونه کول چې خدایا! دا سفر ډېر په خبر سرتو ورسوي، لږه شېبه پس زه د خپل ګاونډي د ((خرپا)) په غږ په خپله څوکی نېغه شوم... په یو مخ مې د هغه مخ ته کتل، د هغه دې کیفیت زما لپاره یوه بله پرېشاني راپېدا کړه. یاده دې وي چې دا زما یوه کمزوري ده چې په خوب کې په دې

کېفیت کې د چا اواز هم اورم، نو خپل خوب مې د سترگو وتښتي او ژر پرې اواز وکړم. ما چېرته یو مضمون کې لوستي دي چې هر کله یو انسان د خوب په حالت کې په دې کېفیت کې وي، نو د هغه فشار لوړ شي او د ساه بندۍ سره سره په هغه د زړه حمله هم کېږي شي. اوس چې کله نایاب هم د شپې په خوب کې خړپړې نوزه پرې ژر غږ وکړم، داسې هغه راوینښ او د دې کېفیت نه بهر شي. خو دا پردی نارینه چې زه یې نه خوزولي شم او نه پرې غږ کولي شم. زما په دې پرېشانی کې د الوتکې خدمتگارانو د چایۍ، شربت او خوراکی توکو مېز زموږ ځای ته رارسولی و او چې کله زما نه پوښتنه وشوه چې څه به اخلې؟ چایۍ، اوبه، که شربت؟ نو زما د گاونډي سترگې هم وغږېدې، شکر دی، ما د سکون یوه ساه واخسته، ژر نېغ په څوکی سم کېناسته، یو نظریې ماته وکتل د هغه په مخ د نرۍ موسکا مړاوې مړاوې غوټۍ رابښکارېدې، خدمتگارانو د اوبو گلاسونه زموږ مخې ته په تړل شوي مېز کېښودل د تازه اوبو دا یو گیلان زما د ضرورت نه ډېر کم و، ما سوچ کاوه چې دغه لاس ځاډي بېرته راځي، نوزه به نورې اوبه یا جوس واخلم، د مسافرو لپاره دا یوه مشغولاهم جوړه شوه، چا به اوبه اخیستې، چا چایۍ او چا جوس، ایسکریم، د ټولو خدمتگارانو لوڅو برېښو پښو او پنډیو ته چې مې کتل دا راته د یوې بلې دنیا ښاپېرۍ ښکارېدې، لکه چې دا لویه دنیا دوي په خپلو وزرو راخستې وي، په هوا کړي یې وي او د ژوند او د ښایست

چېرته یو لوی کوه قاف ته یې بیایي د دوي په څېرو ډېر نښایسته مېک آپ پروت وو، لباسونه یې ډېر مختصر وو چې د ناستو ځوانانو جذبات یې راپارول، د ټولو ښاپېرو د پښو، لنگو او پنډیو رنگ یو رنگ وو خو هر کله چې یوه ښاپېری زما د گاونډي په رابللو د هغه خوا ته راغله نو په لومړي ځل مې د هغې لوڅو پنډیو ته په څیر وکتل. د هغې په پښو یوه نری لکه د پیازو د نری پردې پوست پروت و، داسې یې د سکرټ سره د نازکې بېخي نری پاچامې په لومړي نظر د کتونکي حېرانتیا او تجسس په ځای کولو. د اوبو څښل څه وو چې یوځل راته بیا تشناب ته د تلو ضرورت محسوس شو، دا خوبه ډېره گرانه شي هر وخت د پردې نارینه دپاسه اوږدېدل را اوږدېدل. دا ځل مې ټوله حوصله په ځای کړه او دغه کس ته مې وړاندیز وکړ چې وروره! که مهرباني وکړې خپله څوکی له ما سره بدله کړې، هغه غلي غوندې له خپله ځایه پاڅېده او ماته یې څوکی پرېښوده، ما ترې مننه وکړه، هغه ورو غوندې سره وخوځولو، هېڅ خبره نه ده. د الوتکې ټول مېلمانې په چایو اوبو پاللي شوي وو، اوس د الوتکې دننه د رڼاگانو یوه یوه بتی مړه کېده، ورو ورو په دې دنیا د خوبونو د یوې روماني دنیا تصور په حقیقت کې ښکاره کېدو لکه چې گېرچاپېره ژوند د مینې او محبت ستړیا اوس ټوله د جانان غېږه کې دمه کوي، د احساساتو دنیا په بدلېدو ده، د جذبو وړو وړو ښاپېرو په خپلو نازکو گوتو د زړونو تارونه لکه د رباب ټنگول، د خوبونو دنیا اوس د یوې کاواکه

سندري رنگ اخستلو، د خواهشاتو دنيا د رقص او سرور ټالې وهلې... د پېغلتوب د بندو دريچو په بلو د لېونتوب ډيوې روښانه کېدلې... د خوب ښايسته ښاپېرۍ زما په مخکې هم گډېدې، زما سترگې د لږ ساعت لپاره ورغلې. د الوتکې الوتنه د هوا په اوږو داسې د خوند وو لکه چې د ځانگو يې ځنگولوم. څه ناڅه وخت په خوب بدل شو خو په څوکۍ د نېغې ناستې له امله مې په خټ او ملا نری نری درد شو، اوس ماته ودرېدل او څو قدمه تلل په کار وو، گېر چاپېره ټول مسافر ویده وو، ما کوبښن وکړ چې د سترگو تېروير شوي نظر مې په ځای شي چې تر تشنابه لږه شم. په تياره کې مې ټېل ناټېل ځان ډېر په کړاو خو په احتياط تر دغه ځايه ورساوه، طبيعت مې اوس برابر شوی و، خدای خبر چې دا شپه وه که ورځ، ځکه چې د الوتکې د يوې کړکۍ څخه هم د رڼا يوه پلوشه نه راتلله. د شپې احساس ډېرې نوکارې لگولې، په خپله څوکۍ په ارام کېناستم سر مې بيا وروستو کېښود لکه چې د خوب ښاپېرۍ ته مې بيا دا منت کاوه چې اي مهربانې ښاپېرۍ! لکه ددې ټولو ما هم په خپله غېږه کې واخله. خو دا ځل لکه چې ښاپېرۍ زما نه مروړه وه، ما هسې سترگې پټې کړې چې دمرگانه ترور څېره بيا د خيال په شيشه راوځلېده، د هغې د راوړلې شوې سينې نه د راختونکي شور او گډې وډې ساه نری نری اواز مې تر غوږو شو، غلی غلی فرياد.... هن! زه بيا په څوکۍ رانېغه شوم، د سترگو نه مې بې واره اوښکې توې شوې، د هغې د دايمي ژوند د ښه کولو

دعا مې وکړه، په دې نا کراری کې مې ډېر وخت سترگې ورغلې، د خوب دنیا د خپل ژوند د ماضي لرې تېر وخت ته بوتلم، زما د دې ترور د خانۍ کور وي.... د هغې لوبه زما همځولې وي یوې ته به مې د مینې نه ښارو ویل، هغې به زه کور ته ورځو شپو ته رابللم، ترور مې راته خواږه ککړې پخوي، زه ورسره خوا کې په نغري غاړې ته ناسته يم. بي، بي، ! زه هم نن ستا نه چل زده کوم. په دې وېنا مې د ترور مخې ته په پروت خانک کې دواړه لاسونه په اوږو ولړل، سترگې مې خلاصې شوې.. دې خوب ډېره پرېشانه کړم، الوتکه خدای خبر د هوا په اوږو د اسمان د څومره لوړیتا نه تېرېده، خو څومره چې لرې تلو هومره یې د دنیا هاغه ګوټ زمور نه لرې کولو، کوم کې چې زه اوسېږم، د دنیا د یو ګوټ نه تر بله تلل، ساینسي ترقۍ څومره اسان کړي دي، وخت روان وو او بیا یو داسې وخت هم راغی چې په ټولو مسافرو د امریکې د ایمګرېشن فارمونه ووېشل شول، هر یو تن ته په دې د لیکل شویو پوښتنو ځوابونه لیکل ضروري وو، سوالیه فارم د رسمي او نارسمي پوښتنو نه ډک وه، ما چې دا درېواړه کاغذونه په غور ولوستل نو ددې زیاتې پوښتنې د هاغه فارم په شان وې چې د وېزې د اخستلو لپاره موږ د مخکې نه لېږلې وې، ما بیا هم هسې سرسري غونډې ددغه پوښتنو ځوابونه ولیکل. ټولو مسافرو ته لکه چې د دې کاغذونو په ترلاسه کېدو د امریکې حد ته د رسېدو زېری واورولی شو. ټولو مسافرو دغه کاغذونه د خپلو نورو سفري توکو سره کېښودل، ما هم دغسې

وکرل، دغه فارمونه به د نورو کاغذونو سره د نیویارک په هوایي ډگر کې د ټاپې لگولو په وخت به په یوځای کې جمع کېږي. زه داسې سترې وم چې په څلورویشت ساعتونو کې مې یو ساعت خوب نه و نصیب شوی، د ستومانۍ نه مې د وجود هر اندام بې درېغه دردونه کول. بلخوا امریکې ته په رسېدو د ایمرېشن ویرونکو مرحلو راباندې د اوس نه وارخطايي راوستې وه، د سوال د ځواب نه تېرېدل راته سم په غره ختل بڼکارېدل، سترگې مې د بې خوبۍ له لاسه سرې تېستېدلې وې، شگې، شگې کېدې. هسې نه چې له دې ځايه.... یو ځل مې بیا هاغه زړې وېرې په زړه کې سر راوچت کړ او بیا هاغه اعلان هم وشو چې..... موږ د نیویارک په نړیوال هوایي ډگر کوزېدونکي یو. مسافرو ته یوځل بیا ځینې لارښوونې وشوې، خپل سامان به هلته ترلاسه کوی، د ایمرېشن عملې سره به مرسته کوی، خپل سفري دستاویزات په لاسو کې کلک او بڼکاره ونیسئ، او نور. اوس الوتکه ورو ورو ځمکې ته تلونکې ده، د هواگانو دنیا بره پاتې کېده، د مسافرو هیلې بیا ژوندۍ شوې وې، یوځل بیا هر مخ رڼا رڼا و، اوس الوتکې خپلې وزرې ټولې کړې او د یوې منډې سره د نیویارک په هوایي ډگر ودرېده. ټول مسافر د خپلو ځایونو نه راولاړ شول، ما خپل نږدې گاونډي ته د وتلو لاره ورکړه، هغه په الوداعي نظر ماته وکتل ما هم ورته په تلو تلو کې د لاس په اشاره خدای په امانې وکړه. هغه گړندی گړندی د خلکو په گڼه گڼه کې زما له نظره پناه شو، زه د هغه په څوکۍ

کېناستم په دې تمه چې د وروستو نه د راروانو خلکو سلسله لږه ودرېږي نو زه به هم پاڅم، خو الوتکې چې په خپله سینه کې څومره مخلوق ځای کړي وو، هغه د شمېر نه وو، ما یوه شېبه په ناسته خپل سر په مخکیني سیت ولگاوه، درز، دروز د چتونو څخه مسافرو خپل بېگونه او سامانونه راخستل، زه ډېر ساعت پس د څوکی نه راپاڅېدم ما سره زما یو لاسي بیېگ وو، نو ځکه په اسانتیا تر دروازې راغلم، د الوتکې هاغه بڼایسته حورو بیا په خپله بڼایسته مسکا د تلونکو زړونه له ځانه سره پاتې کول، اوس د الوتکې خېټه د مسافرو نه تشه شوې وه، د الوتکې د لویې دروازې سره لکه د پُل بنده لار اوږده اوږده لکه د بڼامار غزېدلې وه، د تلونکو راتلونکو د قدم په بڼکالو به یې یو خاص اواز کولو، درب، لږ ساعت پس د هوایي ډگر لوی حد ته د لارې نه ووتلو، هوایي ډگر څه وو، د فن او هنر یو بې مثاله شاهکار و، چې په خپلو هسکو، هسکو مناري نقشونو یې مسافرو ته هرکلی کاوه، دغه دنگو دنگو عمارتونو ته په کتو به د انسان نظر د دې تر جبین چې تلو نو د خولې نه به یې د اخ!! ټکي خامخا وتو، لکه چې هر نظر په هاغه تخلیق کار شاباسی وایي، چې دا یې جوړ کړی و، بې شکه چې دې اولس خپل وطن د ترقۍ بام ته رسولی دی، د دنیا اولسونه دلته راځي، لکه د مشین په کې کار کوي او خپلې کورنۍ په ډالرو پالي، دلته دغه خلك خپله وینه سوځوي، خو ډالر گټي، نظر مې د دې منظرو نه نه مېږده، اوس ټول مسافر د ایمگرېشن د مرحلې نه

تېرېدل، د وتلو لپاره... د کاونټرونو لویه سلسله په نظر راتله، د تلاشی لپاره مختلفې طریقې پکارولې، د مسافرو کوټونه، بوټان، ټایانې، جرابې او په بدن به دې اغوستې جامې پاتې کړي، هر څه به درنه لرې کړي. دغه ویستلي شوي شيان د سیکورټي کېمرونه تېرېږي. ددې لپاره په لویو لویو قطارونو کې ودرېدل وو، یو ځای کې د مقامي خلکو لپاره دغه کاروایانې سرته رسولې شوې، بل ځای کې د شین کارډ لرونکو لپاره او درېیم ځای د سېلانیانو لپاره جوړ کړی شوی و، ماته هاغه قطار کې ودرېدل وو چې د سېلانیانو یا وېزیترز لپاره د جوړ ځای مخې ته ودرېدلی وو، دا مرحله د ټولو نه زړه چاودونکې وه، ډېر وخت پس به یو قدم هلته مخکې کېدو، چې یو کس به فارغ شو، ټولو مسافرو به هاغه فارمونه په دغه ځای کې کېښودل او د شیشې د سکرین په شا به شنو سترگو سرو سپینو امریکایانو خپل کار کاوه، ټک، ټک، د مشینونو ټکار، د رنځګانو پړق او پړوق، د ګوتو نښې کتل کېدې، ډېر وخت پس زما نوبت راغلی وه، ما خپل کاغذونه په کاونټر کېښودل، یو شین سترګي امریکایي سرسري زما کاغذونه جایزه کړل، خو ژر یې زما ټول کاغذونه ماته د دې وینا سره راواپس کړل چې دا پوره کړه، اف خدایا! ما خپل سر په لاس کې ونیو، د قطار نه یو خواته مې په ځمکه پرلت وغزولو ټول سفري کاغذونه مې ځانله برابر کړل، نیمګړی فارم مې ډکول شروع کړل، تقریباً لږ وخت کې دغه نیمګړی کار مې سرته ورساوه، چې د ځمکې نه راپاڅېدم نو ملا

مې نېغه کړه، اوس دغه ځای خال خال څوک په نظر راتلل د خلکو
 گڼه لږه کمه شوې وه، اوس هاغه شین سترگي امریکایي ته زه بیا
 مخې ته ولاړه وم، ناڅاپي زما سترگې د هغه په مخ ښخې شوې،
 هغه په یو نېب ماته کتل لکه چې د هغه سترگې زما د ټول بدن
 تصویر اخلي، ته څه لپاره راغلې یې؟ او د هغه نه دې غېر متوقع
 سوال زما وجود لکه د زلزلې په لرزان کړ، لکه چې هغه په دې
 رسمي پوښتنې زما څه غلا نیولې وي... ما ورته سرسري شان د
 خپل راتگ جواز مخې ته کړ، اوس هغه د پاسپورت پانې بیا بیا
 اړولې، چې په دې کې څه گوري؟ ما په زړه کې کرل رېبل دومره
 همت راکې نه وو چې د هغه مخ ته مې کتلي وای، ورځه.... او دې
 خبرې سره د ډېرې خوشالۍ نه ما هم دغه رنگ منډه کړه... بیا ډېر
 ژر هم د هغه غږ په ځای ودرولم... پلیرز.... چې وروستو مې وکتلنو
 زما پاسپورت او نور ټول سفري کاغذونه یې د یوې نرۍ شان مسکا
 سره ماته راکړل، ما یې شکریه ادا کړه او د وړاندې تگ لاره مې
 ونيوله، اوس ما د ازادۍ د احساس سره نوې لاره غوڅوله، زما د
 ذهن، ټول بوج اخوا شوی و، ټولې ویرې په شا تمېدلې وې.. خو د
 خپل بېگ د ترلاسه کېدو فکر راسره وو، ټول مسافر په یو خاص
 ځای کې چې د هغوي سامانونه په کې د الوتکې د کومي نه د یوې
 ډیجیټل لارې په مرسته راوتل، هر چا به خپل بېگ دلرې نه په نښه
 کړي و، دغه پټۍ ډېره وگرځېده خو دپاسه پرې ما خپل بېگ ونه
 لیده، اخر مې هلته د ولاړې یوې تور پوستې امریکایۍ څخه پوښتنه

وکره چې زما بېگ به چېرته وي، هغې د لاس په اشاره ماته یوځای په نښه کړ او چې څنگه زه دغه ځای ته مخامخ شوم نو د نورو څو بېگونو سره زما بېگ هم موجود و، ژر مې ترلاسه کړ، اوس د هوایي ډگر څخه د وتلو لپاره یوه مرحله بله هم ده او چې په کومه لاره وتم نو هلته یوې لارې یو قطار په ځای ودرولم.. خدایا! چې دلته به راسره څه کوي؟ مایه زړه کې سوچ کاوه، دلته هم یو تور امریکایي... ژر رامنډه کړه او د دغه تړلې لار په سر کې ودرېد، زما په لاسو کې د سفرې دستاويزاتو نه یې لکه د ټپوس په شان یو زیږ رنگ ورکوتې چې لکه چې په هوا کې تېستولی وي، دا چې یې ماته د ایمگرېشن په مرحله کې راکړي و، او دیوې بدرنگې مسکا سره یې داړې چینګې کړې، ماته یې لاره خلاصه کړې وه، د دغه حد نه د راوتو سره مې بهر د ولاړو راغلو هاغه خلکو په خبرو یوځغلنده نظر واچاوه چې په لاسونو کې یې د خپل نالیدلو مېلمنو د نومونو پلی کارډونه اوچت نیولي وو، په دغه کارډونو ما خپل نوم ډېر په بې تابۍ لټاوه، زه کله یوې خواته تلم او کله بلې خوا ته، اوس خو راسره د بېگ پټی هم وو، چې په رانېکلو رانېکلو مې د ځان سره ګرځاوه، اخر په یو کارډ مې خپل نوم ولید، یوې نرۍ نروچکې خو چستې چابکې بڼې چې نیم وېښته یې سپین وو او نیم سره... ما ورته منډه کړې، حسینه گل... ما ورته وویل.. او دې سره هغې خپل لاس ماته په ډېره مینه د هرکلي لپاره راوپاندې کړ. ((پیني اوجېده)) زما پر وړاندې زما یوه رابطه کاره راغلې وه، سمدستي یې رانه

بېگ ترلاسه کړې، ما د سکون یوه اوږده ساه واخسته، شکر خدايا چې په خبر راورسېدم. اوس مې هاغه ټولې وېرې د پنبو لاندې شوې وې، په وجود کې مې هر څو د اوږد سفر د ستړيا چينجو چکونه لگول، خود د ډېرو خوفونو او ترهونو نه مې ازاري ترلاسه کړې وه او دا احساس د پر عجيبه وو، اوس مې يوځل بيا د پېني مخ ته وکتل، د هغې سره مې د څلورو مياشتو د ايمپل د رابطو رفاقت رامخکې شو، چې له مخې مو يې د يو بل سره اشنايي ترلاسه کړې وه، خو زما د تصور سترگې پېني اوچېده د يوې بنايسته پېغلې په څېر ليدلې وه، هغې په منډه منډه يوې ټيکسي ته اشاره وکړه او زه د نيويارک لومړي ماښامي او د خوړو ورو بنايستونو ورو ورو لکه چې په ځنگل وهلم، گېر چاپېره مې د دې ښار د وجود نه راتوبدونکي حسن او ښکلا ته لکه د نادیده وو کتل، ددې وخت هوا ښه يخه وه.

زما به ته يادېږي ياره!

که د جنت په منارو کې ناسته يم

د نيويارک د ښار رڼاگانو او پرېدونکو دنگو هسکو منارو راته دا تپه راياده کړه، اوس يوه د ډير رنګ ټيکسي زموږ مخې ته ولاړه وه، پېني ماته د ټيکسي وروستۍ دروازه خلاصه کړه او خپله په وړاندې څوکی کېناسته، اوس ټيکسي په حرکت کې شوه، د ټيکسي ډرېور د قواري نه جاپاني، چينايي يا بوتاني ښکارېده،

گادې يې ښه پاک او سوتره و، ماته د خپل وطن د ټيکسيانو حال رايا د شو، مالک ته به ښه ډېره گټه کوي خو د عاجزې په حال به هم چاته رحم ورځي. ورځ خو پکې دهاغه سورلو بده وي چې په کرايه يې رانيولې وي که د خراب حالت له کبله په لاره لکه د وړانې چکرې روانه وي نوپه سورلو به ناوخته وي او که د حرص د سببه پرې ډرايور ماما پښه ټينگه کړي، نو تر روغتونه يا... به دې خامخا رسوي. په هر حال اوس زه دومره په سکون کې وم چې د نيويارک د ماښام او د ښار ننداره مې کولی شوه، دگادې نه مې دسمندر په غاړه اباد د دنيا دښايسته ښار نظارې کولې، د ماښامي په خره کې د ښار په ارته سينه ولاړو دنگو دنگو تر اسمانه تللو قلمي عمارتونو په تندو او مخونو د رنگ رنگ بلو رڼاگانو بلفونو، فانوسونو چراغان يو ښايسته منظر جوړاوه، تا به ويل ښار چا د رنگارنگ مقبش په توره لويته کې ول په ول نغښتی دی، يا لکه يو مئين پټ مخ د خپل مئين په تمه وي، خپل ځان يې سينگار کړی وي، گادې د ښار په پلنو پلنو سړکونو گړندی روان و، هسې خو د دنيا دگنې ابادۍ په ښارونو کې کراچۍ او ممبۍ هم شمېر دي، خو دغه دواړه ښارونه چې د زياتې ابادۍ له لاسه څومره ډېر خيچن وائل او سرگرداني لري، نو دا وخت مې د ممبۍ او کراچۍ کيفيت رايا د شو. چې د خپلو هنگامو لويه دنيا يې په خپله لمن کې ځای کړې وه، د مشيني ژوند ډېرو اسانتياوو، ترقي که هر څومره په منډه کړي دي، خو د ماحول د الودگۍ، د گادو او ماشينونو د شور له

لاسه يې ژوند او انسان په بله اړولۍ دی. په دې احساس مې زړه يو دم په نيويارک کې هم ډوب غوندې شو. دلته سره له دې چې د شور لوگي او گندگۍ وجود ډېر په نظر نه راځي، خو بيا هم د ژوند او انسانانو دا لويه په منډه مېله، په زغل گاډي، د بنده وار ضرور خطا کوي، د ترافیک ټول نظام ډېر ښه دی، د خپل وطن دې نظام او په دې کې د نښتو گاډو لويو لويو کتارونو دلته په خيال خيال کې ويده کړم، مری مې لوگو ترخه کړه، د سترگو نه مې د لوگو او گردونو له لاسه اوښکې روانې شوې، د گاډو بې ځايه او بې مقصده هارنونو مې په غوږونو کې پنجه وړ مېړان خوشې کړل، سر مې په درد شو، خو ژر مې سترگې وزنېولې او هاغه لوگ جن خيال مې وتښتاوه، ځکه چې دا وخت زه د دنيا په يو ښايسته او منظم ښار کې وم، ټيکسي په پاکو صفا سړکونو روان وو، د ښار يو يو منظر د ماښام په روماني خړه کې ډېر خوند راکاوه، زما د وطن ماښامی خو نن سبا هسې په بنده د خفگان او مايوسۍ خادر راخوړوي. ما ته د سايل صېب د يوې سندرې مصرعه رايا دېده:

((چا هم که مانی د واشنگتن په خوند ستایلي دي...))

خو زما د سترگو وړاندې د نيويارک مانی دنگې دنگې هسکې غړۍ ولاړې وې. د ښار وجود اوس د خپ ماښامي نه د تور ماښام رنگ اخستی وو، خو ماته داسې ښکارېده لکه د ستورو ډک اسمان په ځمکه را کوز شوی وي، لکه د ژوند او هنر د ښايست او د ښکلا

زرگران چې په خپلو هنرونو د دې بڼایسته شهزاده په تاج او لباس د مینې او رومان زر لگوي، اوس ټیکسي هم په ډېره نادیده رنگ کې خپل دتگ چال اختیارولو، خو یو دم مې خیال د خپل ژوند د ملګري په فکر الول شو، اوس پیني په خپله څوکی داسې ناسته وه چې په ترڅ ناستې یې زما سره خبرې هم کولې، زما مخ یې هم لیدلو، هغه زما په احساس پوهېده، ته پرېشانه یې...؟ هغې په تشویش زما نه پوښتنه وکړه، هو! بس زما خاوند....! او زما د دې خبرې سره هغې خپل موبایل ماته راوړاندې کړو، فون وکړه، زه ډېره زیاته خوشحاله شوم، ژر مې د وارث موبایل نمبر هغې ته ورکړ، هغې ډېر په استقامت د موبایل شمېره برابره کړه، او چې د ټیلي فون رنگ څنگه په ورتلو شو، نو موبایل یې ماته راکړ، خبره وکړه.. هیلو! زما د هیلو په وېنا د نایاب خوبجن غږ مې تر غوږو شو... هن! دې خو ما لکه چې د غرق خوب نه راوینس کړو، ولې ویده وې؟ ماته ژر د ساعتونو فرق د ورځې شپې په حساب مخې ته شو، ورسېدې په خېر...؟ هغه زما نه ټپوس وکړ، او بېخي په خېر... بس شکر دي د ځان ډېر خیال ساته او د خپل صحت نه چې بې غوره نه شې... زه به سبا ټولو ته (زما ورور او خويندو ته) فون وکړم. بڼه ده... د نایاب په دې تسلی مې فون بند کړ، او د مننې سره مې پیني ته موبایل حواله کړ، زما په خېره راغلي اطمینان هغه هم مطمئنه کړه، اوس ټیکسي د یو شاندار هوټل (Radisson) مخې ته ولاړ وو، د نیویارک د ټولو نه گران بېعه هوټل. چرته چې زموږ د اوسېدو انتظام

موجود وو، په لاره مې د پیني نه د فهمیده ریاض تپوس وکړو، هغې وویل هو هغه رارسېدلې ده، خواته د درېو بجو نه د هوایی ډگر په دروازه ولاړه وم.. ما بښنه وغوښته او ورته مې وویل چې زما بېگ گډوډ شوی وو، ځکه ناوخته شو...! د هوټل په استقبالیه بنایسته بنایسته پېغلې په کار بوختې وې، د ډېرو مېلمنو د ځایولو او د ډېرو د خارجولو کار یې د حساب کتاب په شکل کې کولو، ما خپل پاسپورت د پیني په وېنا د دې استقبالیې په کاونټر جمع کړو، زما په نوم د کوټې اندراج د مخکې نه شوی و، د کوټې کیلي ماته حواله کړل شوه، چې په دې دوران کې یو وچ کلک خودنگ لوړ بنایسته سور سپین ځوان لاس کې یې یو غټ فایل نیولی رابکاره شو، پیني ورسره زما پېژندگلوي وکړه، حسینه گل، او دې سره هغه ماته د یوې ښکلې مسکا سره رانږدې شو، د هغه د جوړ کړي پروگرام زه دوېمه مېلمنه وم چې دا وخت رارسېدلې وم، او د خوشالۍ دا احساس لپې لپې د هغه د سترگو نه راتوبده، پیني زما سره هم د ده پېژندگلوي وکړه، زما سترگې د حېرانتیا نه وازې پاتې شوې، دا مارتین رېکر دی، مارتین رېکر؟ بې اختیاره زما د خولې نه دا نوم وختو، هم د ده لومړي ایمېل زما په نوم راغلی و، خو ما په خپل فکر دا یوه بنایسته ښځه گڼلې وه او په خپل تخیل مې د ده د مخ کړه وړه هم انځور کړي وو، زه یوه شېبه غلې ولاړه وم، په دې نوي ډرامایي اتفاق راته خندا راغلې وه، چې هغه یو ځل بیا د لاسو غېږه زما د هرکلي لپاره خوره کړه، ماته خپل اسلامي او پښتني

روایات رامنځ ته شول، زموږ په دود دستور کې داسې چېرته دي؟
په نه زړه مې لاس هغه ته وړاندې کړو، هیلو! هغه ډېر په ورین تندي
او اخلاص زما هرکلی وکړ، زما په توره بورقه کې ول ول نغبنستی
وجود د ټولو لپاره یو سوال هم و! دلته ما په ډېره رازدارۍ پیني ته
دا خبره کړې وه، چې زه امید واره یم، پیني اوس مارتین رېکر ته هم
دا خبره وکړه، کوم چې د دې پروگرام جوړونکی وو او داسیا
سوسایتي نیویارک مشر او منتظم و، مارتین رېکر ماته په حېرانتیا
د پښو نه تر سره او د سر نه تر پښو وکتل، «ستا لوی همت دی». دا
خبره هغه په داسې انداز کې وکړه چې زما طاقت پرې نور ډېر شو
لکه چې د خپلې ژبې او ادب سره د خپلې مینې او محبت لرلو پیغام
ما په ډېر هنر ټولې دنیا ته په داسې حال کې صرف په خپل راتگ هم
وړاندې کړ، په داسې حال کې خوښځې د کټ نه نه پاڅي خو زما
واحد مقصد دا و چې په دې حالاتو کې دې د مغرب او امریکې هر
وگړی دې په دې پوه شي چې پښتانه امن خوښي قوم دی، ترقی
پسند قوم دی، پښتنې تور سرې د خپلو پښتني روایاتو په سمون
خپل د امن او محبت پیغام د دنیا گوټ گوټ ته په خپله ژبه خپل
هنر رسولی شي او ددې مثال د هغوي په مخکې وو، زه دلته
موجوده وم، ټول زما په همت او حوصله ډېر خوشحاله وو، بیا بیا به
یې د احترام نه خپل سرونه ماته ښکته کول او ما په خپل دې کردار
د خپل خدای... د خپلې مور پښتو ډېر شکر ادا کولو چې هاغه قام
چې دنیا ورته خپل سر تیت ساتي. نن ماته سر ښکته کوي، اوس

زما نوره داسې ولاړه د هغوي لپاره هم د فکر خبره ده. زما د ستړیا له وجې یې ماته دا رعایت هم راکړ، چې نن د شپې یوه ناسته لرو، خو دومره ډېره د کار نه ده، هسې یو پیژندګلو او لیدنه کتنه او ګډه ډوډۍ خوړل دي، تاته به د دې نه رخصتي درکړو. ما له خدای څه غوښتل...؟ دې سره مارتین رېکر ماته هاغه فایل حواله کړ چې په کې د مختلفو کتابگوټو سره سره د نیویارک او د هوسټین د پروګرامونو ایجنډا پرته وه او د سبا لپاره د لیدو په وعده یې زما نه رخصت واخست، اوس پیني زما سره یوازې سرګردانه ګرځېده. زه یې د هوټل لوی دوکان ته بوتلم، د استقبالیې شاته اړخ ته په دې هوټل کې یو لوی بازار په نظر راتلو چې د تلونکو راتلونکو د پاملرنې مرکز وو، په دې دوکان کې هر څه موجود وو، تازه بې موسمه مېوې، د بېکری هر قسم خیزونه، چاکلېټ او داسې نور الا بلا خیزونه، خو زه د څه خوړلو په طبع کې نه وم، بس د ستړیا واحد علاج مې د تورې بې شورو کافي یو غټ مګ ګڼلو او وروسته بیا په کټ د ارام راحت خوب. پیني زما د منع کولو باوجود یو د کېک ټوټه هم راواخسته او ورسره یې د تورې کافي غټ مګ. دغه کاغذي بند سر مګونه دلته ډېر استعمالېږي... اوس د لفت په واسطه موږ د هوټل پنځم پوړ ته روان وو، دا لفت د نوي طرز جوړ یو ډېر پلن او ښایسته و، چې ساه په کې نه تنګېده او د چالان نه وروسته به په کې د غلې غلې موسیقۍ زمزمه په مزه مزه خوړېده. لږه شېبه پس زه پیني یوې ښایسته کوټې ته بوتلم. کوټه په نوم خو

یوه ده، خو لوی والی یې دومره وو، لکه د یو وړوکی کور... په څو برخو وېشلې دا لویه دنیا زما د ضرورت نه ډېره زیاته وه، په کې هر یو سهولت په نظر راته، د اخلي پخلي لپاره په کې خودکاره څیزونه پراته وو، چې چایی، کافي خو په کې هم وخت په وخت تیارولې شوه، خو په ما چې کوم څیز ښه لگېده، هغه لوی... سپنجي (فومي) کټ و، چې ماته یې خوره غېږه نعرې وهلې... په تګ سپین کاټني څادر پوخ کړي کټ خوزه د اوس نه خوبجنه کړم. زما د اوږد سفر او ستړیا تقاضا دا وه چې زه یو وار په تازه اوبو غسل وکړم. غسل خانه هم ډېره د مزې وه، د جدید دور د سهولتونو نه ډکه. په لویه ارته غسل خانه کې د لامبلو یو لوی ټب ته مې ځان لکه د ماهي ورخوشې کړ، د یخو او تودو اوبو د استعمال نه مې ښه خوند واخست، وجود مې ډېر راحت محسوس کړو، نرمې پستې جامې مې غاړې ته کړې د نیویارک د ماښامي موسم که څه هم بهر یخ وو، خو دلته د دې هوټل دننه موسم لږه تودوخي لرله چې د ای سي (A.C) پلانټ په کې کارکولو چې له عمله یې د بهر موسم د دننه موسم سره سمون لاره. د گرمې کافي نه چې مې سر خلاص کړ، نو د مگ نه تودې لوڅې خټې. اوس مې په ډېر خوند خوند د دې کافي نه مزه اخسته، د کوټې په رنگینه قالین مې پښې د دمه کېدو په نیت اوږدې وغځولې، اوس مې وجود، ذهن، زړه او فکر دې ته برابر شوي و، چې د سفر ستړیا او غم ټول لکه د بالښت د سر لاندې کړم. او بې غمه ویده شم. د کوټې لویې وړې رڼاګانې مې ټولې مړې

کړې، یوازې د کټ سره خواته په مېز پروت رنگینه ولاړ ورکوتې
 گروپ مې رڼا کړ او بیا د خوب لپاره مې په ځان نرمه کمبل راخوړه
 کړه. شپه په ډېر آرام تېرېده. خوب مې که پوره شوي نه وو، خو بیا
 هم بدن مې ډېر په راحت وو، سترگې چې مې وغړېدې نو یوې نوې
 ناکراري راوینښه کړم. د مارتین رېکر هاغه فایل مې پرانیسته چې
 په کې د نیویارک او هوسټین د پروگرامونو ایجنډا پرته وه، د دې
 مطابق سهار (۸) بجې د ناشتې لپاره د دې هوټل بنسکته لاس ته
 رسېدل وو، دا خلک خو د وخت ډېر پابند دي یو موډ یو چې هیڅ نه
 لرو، خو وخت ډېر لرو، بل خوا د دې چې هر څه لري خو وخت نه
 لري، سوچ مې دا وکړ چې د خپل وطن په نظام کې ماته خپلې لړلې
 رویې دلته بدلول په کار دي. ما هم د دې له خاطرې خپل موبایل کې
 د پاڅېدو وخت برابر کړ او د لږ وخت لپاره بیا په کټ کې پرېوتم. په
 ټاکلي وخت راباندې خپل موبایل غږ وکړ او له کټه مې راودانگل.
 د بېګ نه مې د اغوستو لپاره جامې راوکنېلې، غسل مې وکړ،
 ټوله تیاري مې سرته ورسوله او د خدای د نوم د اخستلو سره مې
 برقع په سر کړه او بنسکته د هوټل لاس ته مې ځان ورورساوله، دلته
 مارتین رېکر فهمیده ریاض او وقاص خواجه د مخکې نه د ناشتې
 په مېز ناست وو، زه لږه شرمنده شوم، خو فهمیده ریاض زما
 شرمندګي په خپله دې خبره لرې کړه، چې زه سحر وختي یوه پیاله
 کافي څښم نو د دې لپاره د ټولو نه مخکې زه راغلې یم. وقاص
 خواجه د لاهور اوسېدونکی دی، خو د اتلانتیا په پوهنتون کې د اردو

ادبیاتو استاد دی، د خپلې کورنۍ سره د ډېر وخت نه دلته اوسېدلی دی، د خوي نه ډېر پوست او شیرین سړی دی، د اردو ژبې بڼه شاعر هم دی، د ټولو تر مینځه د غېر رسمي خبرو اترو سلسله شروع شوه، د پاکستان په امنیتي حالاتو تبصرې، د دهشت گردۍ په وجو هاتو او تاوانونو خبرې د دې وخت اهمه موضوع وه، ما ژر ایجنډا بیا ولوسته چېرته دا خبرې د ایجنډا برخه خو نه دي خو داسې نه وه، بس د وخت او حالاتو ډېر ترخه موږ تېرول، نو هغوي پرې خپلې تبصرې خو به کولې. په ناشته کې مو د خپلې خپلې خوښې خیزونه واخستل او په لومړي ځل دلته دا خبره ماته مغزو ته شوه چې خدای خبر څه حلال مردار به راباندې خوري، ځکه نو جوش شوې هگۍ او سپوره وچه ډبل ډوډۍ خوړل مې مناسب وگڼل. ټولو خپله خپله ناشته په مزه وکړه، خو فهمیده ریاض او وقاص خواجه داسې په خبرو کې بوخت وو چې.. دا ترېنه هېر وو چې دا پاکستان نه دی، پیني بیا په لاس ترلې خپل ساعت ته کتل. پلیز! د پیني په دې خواست فهمیدې ته رایاد شول چې دلته د وخت ډېره پابندي ضروري ده. اوس موږ د پیني په قیادت کې د هوټل مخې ته ولاړ وو، بهر موسم ډېر بنکلی وو، دغه زر زري پلوشې د نیویارک په دنگو دنگو ماڼو ډېرې بنکلي بنکارېدې. له دې سره د یخې هوا احساس دومره د مزې وو چې انساني احساسات یې راپارول، ما په لومړي ځل اسمان ته وکتل خو دې هسکو هسکو ماڼو د اسمان لویه دنیا ډېره تنگه کړې وه، دې منظر د لږ وخت لپاره خوند راکړ، خو

بیا مې د خپل وطن پراخه اسمان رایاد شو... نن زما د خیال په دنیا
 د خپل وطن اسمان ویره غېږ ولاړ وو، دې قام خپل ځایونه خومره
 بنکلي په امن ساتلي دي، د وینو لښتي خو زما په ځمکه بهوي، دې
 احساس مې دننه د نفرت اور ته لکه چې خپله لمن ووهله، نو بیا به
 راته خپل سوالي کچکول هم په مخ ایرې باد کړی. اوس موږ یو بل
 ځای ښایسته کېږي. ته روان وو چېرته چې د ماښام د پروگرام لپاره
 موږ ته زده کړې راکول کېدې. په دې ښایسته کېږي. کې څلور
 څوکی. زموږ لپاره پیني د مخکې نه اېښې وې. موږ د پروگرام د
 ایجنډا نقلونه راوکنل، پیني په خبرو اترو کې د پروگرام ټوله
 ایجنډا موږ ته واضحه کړه، وقاص خواجه زموږ د نظمونو د
 انگرېزي ترجمان په توګه راغوښتلی شوی و. د پروگرام تشهیر په
 ډېرو لویو لویو اخبارونو او انټرنېټ شوی وو، زموږ پېژندګلوي په
 ډېرو ژوندو ټکو کې کړې وه، د دنیا د لویو ژبو د لیکوالو په کتار
 کې زموږ عکسونه هم له هغوي سره لګول شوي وو، دلته موږ د
 تودې کافې نه هم خوندونه اخستل او داسې بیا د دې ځایه د
 ټیکسې په ذریعه موږ خپل د استوګنې ځای ته روان شو. پیني به
 خپل ساعت ته بیا بیا کتل او د څه وخت لپاره یې زموږ څخه
 رخصت واخست، په دې وینا چې د غرمې ډوډۍ به په ګډه د اېشیا
 سوسایټي په دفتر کې خورو، د هغې سره مو خدای په امانې وکړه او
 موږ د لږ وخت د آرام لپاره خپلو خپلو کوټو ته ستانه شو، د

فهمیدې کوټه په څلورم پوړ کې وه نو زه یې په مخه خپلې کوټې ته بوتلم.

فهمیدې ایا چې ماته په غور وکتل نو په ډېره همدردۍ به یې راته ویل، لېونۍ! د ځان ډېر خیال ساته، راځه همدلته په کټ خمله، د هغې په کوټه کې دوه کټونه وو، ما هم خپله غټه برقع د ځانه اخوا کړه، لږه په سکون شوم او ابغه نېغه په کټ کې وغځېدم. فهمیده ډېره مینه ناکه وه، خو ډېره لېونۍ او وتره وتره غوندې وه، کاواکه به گرځېده، او اړتاوکه اړتاوکه به اخوا دېخوا کېږي... کله کله خو خپل هوش هم د لاسه ورکوي... په خبرو خبرو کې یې ناڅاپي ځان د جامو یو لوی پنډ ته چې د ځان سره یې راوړې وې او په فرش پروت وو، څه جامې جوړې خو په ځمکه خورې ورې پرتې وې. ورساوه... ځان یې لوڅ بربنډه کړ. زما نه خو وار پار خطا شو... دا ولې...؟ د ځانه مې سوال وکړ، بیا یې سگرېټ ته لاس کړ، د سگرېټ سر ته یې اور ورته کړ. خبره یې جاري هم ساتله او هم هاغه رنگ لوڅه بربنډه بڼه په آرام په صوفه کېناسته اوس هغې ته رایاد شول چې په هوټل کې دننه سیگرېټ څښل منع دي او دا یو قانوني جرم دی... سیگرېټ یې بېرته به ډبي کې کېښود... خو زما دننه د پرېشانی او وېرې یو داسې کیفیت راخوړ و چې زما د لاسو پښو نه یې دم ویسته، ما به کله خپله ځنگل په سترگو کېښوده، کله به مې مخ واړولو او کله به مې د حیا نه سترگې پټې کړې. زه ولې دلته

راغلم.. په خپل ځان راته قهر راتلو، دا څنگه بنځه ده؟ نه د چا نه پرده کوي او نه حیا په هغې په یو مخ د یوې زړه چاودې کیسې سر راتینګ کړي و او په ما د وېرې نه د شرم نه د یخو یخو خولو لختي رامات وو، اخر ډېره لحظه پس یې نرۍ پستې سپکې جامې په تن کړې او زما په وجود کې ایله دم راغلو. خپلې ټولې دوايانې یې ځانله مخې ته کړې او د یوې یوې نه یې په خپل نوبت گولۍ د تالو نه بنسکه کولې... هو کنه عاجزه د شکر ناروغه ده، ډېر ذهني مرضونه هم لري... خو څومره درد او مینه چې د انسان لپاره په خپل زړه کې دا لري خو دغه د دردمندي خو د هغې فکر او احساسات په دنیا ځلولي دي. د هغې نظر د انساني ژوند او طبقو په لوړو ژورو بنځ وي، دې سره سره یو وینې سیاسي فکر او شعور هم لري... د وطن په ډېرو معاملو او د نظام په ډېرو مسلو کې یې خپل ځان د یو سیاسي سوچ او فکر سره دننه کړی دی. د وطن په وینو وینو حالاتو ډېره دلگیره وه. د سیکرټ په لوگو کې به یې د خپل اولس او خپلې ټولنې د سر نه ختونکو لوگو او لمبو ته هم تر لرې لرې کتل. کله کله به لکه د لېونو په خندا شوه. په هر حالت کې د انساني ازادۍ قایله ده. نو ځکه په فکري او جذباتي قدغنونو یوه وړه لمحہ هم د هغې په احساس یو دروند پټی جوړوي. د زړه یې خپله یوه دنیا ده، د هغې د ملنګۍ او دروېشۍ دنیا چې خپل ځان په کې د خپل هنر ملکه ګڼي. ما سره یې ډېرې خبرې وکړې زما د سیمې په سیاسي او سماجي ستونزو ډېره پوهه وه، هغې سره د خبرو اترو دا اوږده لړۍ د

کوټې د ورد د بېدو په اواز وشلېده. فهمیدې ایا ژر دروازه خلاصه کړه، نو مخامخ پیني ولاړه وه، هغې چې زه هم دلته موجوده ولیدم، نو ویې خنډل، لکه چې له کړاوه بېغمه شوه، ما پسې به یو پور پورته راتله او بیا ژر فهمیدې ایا خپل گرم جمپر واغوندو او دواړه د پیني سره روانې شو، د هوټل نه بهر یوې ټیکسي ته یې اشاره وکړه او لږ ساعت پس گاډی د ایشیا سوسایټي نیویارک دفتر مخې ته ولاړ و.

د عمارت په لویه دروازه ولاړ یو چست چابک سیکورټي گاډی پیني ته د لاس په اشاره دننه د تلو اجازه ورکړه، مخامخ یو لوی کتابتون و، چې گڼ کسان په کې په کار بوخت وو، دلته د یوې سکڼې لوړې دنگې ډېرې خوږې پیغلې زموږ تود هرکلی وکړ. د رنگ څخه دا یوه شرقي پیغله ښکارېده، چې زما په اندازه د هندوستان ښکارېده. خو هغې چې کله خپل لاس د یوې نرمې مسکا سره ماته د روغې لپاره راکړ، نو په اردو ژبه یې ځان د عایشې په نوم زما سره معرفي کړ، چې تعلق یې د کراچۍ سره و، زه د عایشې په لیدو ډېره خوشحاله شوم، هغه د تېرې څه مودې نه په نیویارک کې مېشته ده او په ایشیا سوسایټي کې خپله وظیفه ترسره کوي. په دې کتابتون کې د دنیا د هرې ژبې په هره موضوع لیکل شوي کتابونه موجود دي، وروسته ما هم دې کتابتون ته د خپل نوي کتاب «ملکه» ناول سره سره د امین الله داودزي کتابونه او د زلمي شاعر ساحل یوسفزي شعري مجموعه (سپوږمۍ په سمندر کې)

ډالۍ کړل. دې سره سره عايشې موږ د کتابتون په گوټ گوټ وگرځولو او د دې ادارې د کار په اړه يې بشپړ معلومات موږ ته هم راکول، چې اېشيا سوسائتي د اسيايي هېوادونو په ادب او کلتور هم کار کوي هر کال دې هېوادونو نه د ادب او کلتور سره علاقه لرونکي اديبان، شاعران او فنکاران راغواړي او د هغوي د فن او هنر ډاډگېږنه کوي دا اداره يوه شخصي اداره ده چې د رياست سرپرستي هم ورته حاصله ده. خو ددې د آمدن لويه ذريعه د دې د غړو مرسته چنده ده. چې د دې ټول غړي مياشت په مياشت يو ټاکلی فیس د دې ادارې په پانگه کې جمع کوي. خو د ملک ډېرې کمپنۍ تجارتي ادارې هم د دې ادارې سره مرسته کوي. اوس عايشې د دې عمارت په دوېم پوړ کې موږ خپل دفتر ته بوتلو، د هغې دفتر هم ډېر ښکلي پراخه وو چې د نوي دور او زمانې په ټولو جديدو دفتری سهولتونو ډېر منظم پروت وو. عايشه يوه ځيرکه او باتجربه جينۍ وه خپله د يوې ښايسته وړې ماشومې مور وه، هغې په خپل لومړي نظر زما وجودي حالت پيمانه کړی وو، تاسو خو به ډېر په تکليف شئ، د ماشوم پيدايښ کله متوقع دی....؟ او څوېم ماشوم مو دی؟ ما د عايشې په دې مشکلو پوښتنو ډېر وخنډل او چې د خپل ماشوم د پيداکېدو نږدې نېټه مې ورته وښودله، نو يقين يې نه راتلو... کمال دی... هغې په حېرانتيا ماته کتل... بيا دلته پاتې کېږئ ولې نه... دا به ستا د ماشوم په گټه وي، چې دلته پيدا شي... د عايشې په خبره کې هم وزن وو، خو دا خبره موږ هاغه وخت

پرېښودله چې کله موږ ټولو په دې ښه غور وکړ او بیا مو فېصله دا وکړه چې خپل پروگرام ته تلل پکار دي او بیا ژر واپس راتلل. ځکه چې دلته څه هم که په انساني بنیادونو... د انساني حقونو پر اساس داسې مسلې ښې حل کېدای شي، خو د ښځې په داسې حالت کې په یوازې سر څه ناڅه ستونزې هم رامنځ ته کولې شي. ولې چې د مرگ او ژوند خبره ده. نو دا بحث او په داسې تجویزاتو غور موږ پخوا پرېښی وو. ماته ژر تر ژره خپل کور او خپل وطن ته واپس تلل وو. عايشې سره زما خبرې روانې وې... د هغې لومړۍ لور (ماه نور) د شپږو میاشتو وه، نو ځکه د هغې په خبره هم د نوې مورولۍ رڼاگانې او خوشحالۍ گډېدې. زما دلته لس ساعته کار وي، په دې دوران کې ماته خپله لور ډېره یادېږي! په دې المیه ماته د هغې په سترگو کې د یوې مور مینه نوره هم راوځلېده. د هغې دې جذباتي لېونتوب زما لاس هم ورو شاتنې د برقعې په کړلېچونو او گوت پېرونو کې پټ زما خټې ته ور وغځاوه، زما بچۍ هم واړه واړه ټوپونه وهل... لکه چې هغه زما مخې ته د عايشې مخې ته ژر راتلل غواړي... لکه چې هغه موږ دواړو ته دا یقین راکول غواړي چې زه هم خپلې مور ته ډېر گران یم! زه د خپل بچي په احساس پوهېدم. په خیال خیال کې مې هغه په غېږ کې نیولې وو، خپلې تودې شونډې مې د هغه په پستو پستو رخسارونو لگولې او داسې ما هم د خپلې مینې ټوله گرمي د هغه زړه، د هغه روح او احساس ته رسوله. هغه ورو غوندې سترگې پټې کړې. دا واخلي! عايشې د تازه مېوې د

جوسو گيلاس ماته راوړاندې کړ او زما د خيال لړۍ دانه وانه شوه. ما د جوسو خالي کړۍ کاغذي گيلاس نږدې په يوه شکرۍ کې وغورځاوه، چې دې دوران کې يوه گړندۍ امريکنۍ د خپلو سرو بېرو وينستو او شنو شنو سترگو سره په برقه په خدا راښکاره شوه. هيلو حسینه گل....!

هغې زما لاس ټينگ ونيو او ما په يو مخ حېران حېران د هغې مخ ته کتل. دا درجل کوپر ده زموږ د ادارې د نيويارک د خانگې مشره....! رچل کوپر زما حېرانتيا د کتو وه، زما سره د خط کتابت او رابطې ذمه واري د مارتين رېکراو رچل کوپر وه، ما په خپله اندازه مارتين رېکر زنانه او رچل کوپر نارينه گڼلي وو، خو دلته په راتلو زما دواړه اندازې سرچپه ثابتې شوې، لومړۍ د حېرانتيا دیکه مې د مارتين رېکر په ليدو خوړلې وه او دوېمه د رچل کوپر په ليدو، چې نن زما مخې ته د يوې زنانه په شکل کې موجوده وه، په ځان پورې يوځل بيا خدا راغله، خود پتې خدا بندونه مې هاغه وخت وشلېدل کله چې رچل کوپر يوه لحظه پس په بڼايسته پاکستاني جامه کې په تور پرتوگ او سور کميس په غاړه او لويته په سر زموږ مخې ته وه، څنگه ښکارم؟ هغې د ټولونه داد اخستل غوښتل او واقعي چې په داسې جامه کې هغه يوه شرقي پېغله ښکارېده. موږ ټولو د هغې صفت وکړ دا راته عايشې د کراچۍ نه راوړې ده، د نننۍ دستورې (فنکشن) لپاره مې په

خصوصي توگه واغوستلې، اوس خو زما نظر بيا د هغې د گرځېدو په چال او د هغې په سر د لويې لويې په ځنگېدونکي پلو پسې اوږېدو، نن فهميده ايا لږه غلې وه، د سيگرټو څښلو ته يې زور ورکړی وو، داسې ښکارېده لکه چې د هغې په اعصابو څه نوی بوج راغلی وي، د سترگو نه يې تورې حلقې تاو شوې وې. د هغې د خلې چوپتيا لکه چې د هغې د زړه دننه د يو پټ طوفان شغله خوړله. د غرمې د ډوډۍ انتظام رچل کوپر هم دلته کړی وو، په ډوډۍ کې نور کسان هم شامل وو، هر څه چې وو هر څنگه چې وو، خېټه هم مړول وو، په پروگرام کې لږ وخت وو، دې دوران کې د مېډيا کسانو ته دا موقع په لاس راغله چې د مېلمنو سره خبرې وکړي. په ډېر ښه ماحول کې د مېډيا سره مو خبرې وکړې. د خپل راتگ مقصد مو بيان کړ، په خپل کړي کار مو خبرې وکړې. خو زياتې پوښتنې زما نه زما د علاقې په سماجي حالاتو د زاننه وو په تعليم، صحت او نورو سماجي مسلو وشوې. د سيمې د امن امان په هکله ډېرې خبرې وشوې، خو زما په سيمه د اور د لمبو په څنگ کې چې پښتنې پېغلې او نجونه د خپل سماجي ژوند د ښه کولو لپاره کوم کردار ادا کوي نو په دغه ټولو حوالو مې د هغوي مخې ته د پښتنو د امن پسندۍ او ترقي پسندۍ يو روڼ عکس وړاندې کړ. د مېډيا سره د خبرو اترو نه پس هاغه لوی هال ته بوتلل شو، چېرته چې دا لوی پروگرام راجوړ شوی وو، په گڼ شمېر کې خلک راغلي وو، چې زيات په کې د هند او پاکستان وو، او چې د پروگرام د پېلولو لپاره

رچل کوپر راوغوښتل شوه، نو د ناستو خلکو د لاسونو پر قا د ناستو خلکو د غوږونو پردې شلولې دا ټولې چکچکې د رچل کوپر په تن د مشرقي لباس لپاره وې. هغې د ټولو مننه وکړه، په درنو ټکو یې موږ ته هرکلی وکړ، د خپلې ادارې په اغراضو او مقاصدو یې رڼا واچوله، د اېشیا د هېوادونو په سماجي، اقتصادي او سیاسي حالاتو او د دې سیمې اولسونو ته د راپېښو مسلو په هکله کوتلی بحث وکړ او ادب او هنر یې د دې ټولو حالاتو د سمې لپاره د امن او مینې یوه لاره وگڼله. ناستو خلکو د رچل کوپر د خبرو ستاینه وکړه او د اېشیا سوسایټي امریکې هلې ځلې یې یو مثبت گام او د وخت ضرورت وگاڼه. موږ درې واړه مېلمانه یې په ډېر عزت سټیج ته راوبللو زموږ د کار او زیار یې مېلمنو او ناستو راغلیو خلکو ته پرچار وکړ، په دې دوران کې رچل کوپر دا خواهش ولرلو او اعلان یې وکړ که چېرې مېلمنو د ځان سره خپل کتابونه راوړي وي نو مخامخ دې یې کېږدي چې راغلي کسان یې په بېعه واخلي، فهمیدې ایا ژر د خپلو کتابونو یو لوی کاغذي بند کاتېن راوسپړه او د خپلو چاپو کتابونو ډېری یې ودرولو... اوس د پروگرام اصلي برخه پېل شوې وه. کتاب چې د امریکې د سفارتخاني په مرسته په پاکستان کې د ماډرن پویټري اف پاکستان په نوم چاپ شوی وو، نن یې اېشیا سوسایټي له خوا د مخ کتنې دستوره کېدله. دغه کتاب هم حاضرینو لپاره مخامخ اېښودلی شوی وو، خو اول د هاغه نظمونو ذکر او پرانسته شروع شوه چې په دې کتاب کې یې

انگرېزي ژباړې موجودې وې... موږ ته د خپلو خپلو نظمونو د اورولو بلنه راکړل شوه، لومړۍ زه د دې مقصد لپاره راوغوښتل شوم، زما پنځه واړه نظمونه ناستو کسانو ډېر وستايل، په دې ټولو مېلمنو کې يو هم پښتون نه و، خو د شعر يو داسې زور او جادو ضرور وي چې دا خپل پېغام هر چاته رسولی شي، ځکه چې شعر او هنر يوه افقي ژبه گڼلې شي. ماته داسې ښکارېده لکه چې زه د پښتو او پښتنو په محفل کې وېنا کوم... د هر مخ تاثرات زما د ژبې... زما د الفاظو، زما د لهجې او زما د احساساتو د پوهې وو، او بيا چې کله وقاص خواجه اول زما د نظمونو انگرېزي ترجمه وړاندې کړه، نو اوس زما د شعر معنا هر چاته رسېدلې وه، زما د فکر او د ناستو خلکو تر مينځ د ابلاغ ټولې فاصلې وقاص خواجه اخوا کړې وې. اوس ما ليدل چې ډېر خلک د خپلو څو کيو نه راولاړ شول او په زوره زوره يې ډېر وخت لاسونه پر قول او دا لمحې زما د ژوند يوه داسې شېبه وه چې د لوي الله (ج) شکر مې ادا کړ، په خپلې پښتو خپل هنر نوره هم ونازېدم. زما پېغام د دنيا د يو لوی وطن وگړو ته وړاندې وو. فهمېدې ايا هم د حاضرينو نه شاباسي واخسته، ناستو کسانو زموږ د دواړو نه پوښتنې هم وکړې چې زموږ د وطن او په خصوصي توگه د پښتنو په سيمه چې حالاتو کوم اور اخستي دي، په هغې کې پښتنه ښځه د خپل ادب، ژبې او ثقافت د ودې لپاره خپل تگ جاري ساتي او په خپل اعتماد ددې حالاتو په ضد يو مزاحمتي او دفاعي کردار هم لوبوي، خصوصاً

ناستو حاضرینو زما د وطن سیمو په حالاتو ځانونه خبر کړل او په داسې حالاتو کې یې زما کردار او ادبي زیار ته لوی درناوی راوبښلو، د ایا کتابونه په ډېرو ډالرو خرڅېدل او زه خپل نوي چاپ ناول «ملکه» ته د فکر په ټال ځنگېږم.

دا کتاب د پښتو وو، او د ایا خود ډېرو کتابونو انگرېزي ژباړې هم شوې وې چې دا وخت د کتابونو په صورت کې د راغلیو مېلمنو د پام د لاندې وو، ډېر خلک به ماته رانږدې شول... ستاسو کتابونه نه شته؟ او ما به په ډېر ویاړ خپل کتاب «ملکه» راواخسته او مخامخ مې کېښود، خود بده مرغه د پښتو یو ویونکی یو لوستونکی هم دا وخت په دې محفل کې نه وو، چې د یوې پښتنې دا زیار یې هم نانزولی وای. زه په دې احساس ډېره عمژنه وم، ټوله خوشحالي مې د صابون د څک په شان ناسته وه، د وطن په هاغه ادارو ډېر افسوس راغلو چې د ژبو او ادبیاتو د ودې لپاره په نوم خو جوړې دي، خو فعالیت نه لري. زما د ژبې او ادب لپاره ریاست تراوسه هاغه کردار ولې ترسره نه کړو، کوم چې د هغې حق دی، د ادب، ژبې او زما ثقافت لپاره زما د قام واکمنو عملاً څه وکړل؟ د یو پښتون ادیب شاعر لپاره داسې اداره ولې نه شته چې د هغه اثار په نورو ژبو وژباړي... فهمیده ریاض هم د دې وطن د یوې صوبې لیکواله ده، د هغې ډېر اثار مخې ته راغلي دي خو یوه بدنصیبه ژبه زما ده، موږ پښتانه ادیبان او شاعران چې په کورنۍ کچه مولا

څوك نه پېژني، خو ژر مې خپل دغه راپارېدلي احساسات په دې تسله وتمبول چې زه پښتنه لیکواله یم، خو بیا هم د دې حالاتو او محرومو باوجود نن زه او فهمیده ریاض دواړه په یوځای یو محفل کې ناستې یو. په یو حبثیت رابلل شوي یو. زما لپاره خو دا اعزاز هم ډېر دی. خبر دی زما (ملکه) دې هم داسې پروت وي، زما فکر خو دلته راوړسېده، په دې خبرو مې ځان ډېر په تسله وگڼلو، زه چې د دې سوچونو د حصار نه راووتم، نو یو اواز، زما ټوله توجه ځانته راوگرځوله، تاسو په دې کتاب ماته خپل یو لاسلیک (اټوگراف) وکړئ، یو ښایسته زلمي لکه چې زما دا ټول پټ ماتم یې اورېدلی وي، او لکه چې زما د دې وخت لرونکي یو یو اضطراب پرېشانه کړی وي، زه ډېره حېرانه شوم، ماته یقین نه راتلو چې زما ((ملکه)) هم یو ښایسته زلمي د ځان لپاره انتخاب کړې ده. څه....؟ ما تپوس وکړو، هو! تاسو په دې خپل لاسلیک وکړئ، هغه د کتاب سرپاڼه ماته په خپله گوته په نښه کړه او ما د پرس نه خپل قلم راواخستو، اوس زما په سترگو کې غټې غټې اوښکې راغلې وې، په رېږدونکو لاسو مې خپل لاسلیک په خپل کتاب وکړ او چې څنگه مې کتاب هغه ته ورکاوه، په موټي کې یې پټ راته د لسو ډالرو نوټ کېښود. دلته زما جذبات بیا بل رنگه شول. ایا ما وغوښتل چې زما کتاب دې خرڅ شي؟ که ما وغوښتل چې دا دې چاته ورسې؟ دا احساس هم ډېر قاتل وو... ما خود خپلې پښتو قدر ژړلو، نو بیا دا خود پښتو قدر اوشو... د یوې پښتنې لیکوالې

ډاډگېرنه خو کېږي. د دې لوی او یادگاري پروگرام نه پس ما بنام دلته په بل لوی حال کې د اردو مشاعره ټاکلې شوې وه، چې د هغې په پېل کې لږ وخت پاتې وو. دلته په ناسته ډېره سترې شوې وم، نو د بل پروگرام د ناستې پورې دا پاتې وخت مو د تازه کېدو له خاطره په گرځېدو تېرول غوښتل. اوس ایا هم ښه په سر کې وه ښه ډېر کتابونه یې خرڅ شوي وو، زه یې د لاسه کلکه نیولې وم او په توکل یوې دفتری کوټې ته ننوتو چې دا وخت په کې څوک ناست یا په کار نه ښکارېدل. دلته په یو لوی اوږد مېز تازه مېوې په ښایسته ښایسته رکېبو کې پرتې وې، د بندسړ لوبڼي کې گلې وډه وچه مېوه هم ښه ډېره پرته وه او ورسره د شرابو بوتلې د شیشې د گیلانسونو سره هم پرتې وې. ایا خو چې دغه هر څه ولیدل او لا دا هم چې بل څوک شته هم نه، نو ورغوته شوه پرې، زما خو وارخطا شو، هسې نه دلته کوم مېلمانه راروان وي؟ خو هغې دغه ویل خوره، دا هم زموږ لپاره دي...! زه په دې سوچ کې وم چې دا خو ډېره بده خبره ده... چې په دې کې یوه غټه خبره د میانه عمر ښځه رابښکاره شوه چې د ډېر غټ والي د سوبه ورته گرځېدل هم گران شوي وو، فهمیدې ایا ته چې یې وکتل نو بې اختیاره ترغاړه وته، ماسره یې هم ډېر په محبت سترې مشي وکړل، د دې مېرمنې نوم ثمینة قرېشي و، پاکستان کې د کراچۍ اوسېدونکې وه، په انگرېزي کې یې په «صوفي ازم» یو غټ کتاب هم نوی نوی لیکلی و، کوم چې موږ وروستو د ډاکټر عذرا رضا هم کره بیا د نظره تېر کړو، ثمینة قرېشي د ښځو د

حقوقو د یوې نمایندې په توګه خپله پیژندګلوي لري، د کورني تشدد بنسټګار بنځو په ژوند او مسلو یې ډېر دستاويزي فلمونه هم جوړ کړي دي. هغه زما په راتګ هم ډېره خوشحاله وه، وروستو موږ ته بنسټګاره شوه چې دا ټول بندوبست او مېلمستیا هم زموږ لپاره وه، خو موږ پرې لږ بې موقعې راغوتې شوې وو. ثمينه قربشي ماته ډېره توجه راکوله زما د کلي، سيمې او د وطن د حالاتو د بنځينه وو د حال یې رانه بیا بیا پوښتنې کولې، د بنځو ډېرې ستونزې په دې خبرو اترو کې د بحث لاندې راغلې. په دې ډېره خوشحاله شوم چې د ثمينې بي بي د سوات د والي صېب د کورنۍ سره ډېر ښه تعلقات دي او چې کله هم پاکستان ته راځي، نو د والي صېب د اولادونو سره خامخا ويني گوري، د عدنان اورنگزېب تپوس یې بیا بیا کاوه، چې زما د بچي په شان دی او ډېره مې نازوي، اوس د مشاعرې اغاز کېدونکې دی. رچل کوپر موږ پسې دې ځای ته په خندا راغله او د مشاعرې اطلاع یې راکړه. د مشاعرې د پاره هم هال د خلکو نه ډک وو، د پاکستان او هند وګړي د اسيا سوسائتي په ټولو هلو ځلو کې ډېر په مینه ګډون کوي. د رچل کوپر په تن هاغه لباس اوس لا نور ډېر بنسټګر بنسټګر ډېر، د مشاعرې د شاعرانو شمېره لږه وه، خو د اردو د مشاعرې لپاره د راغلیو کسانو ذوق د کتو وو، د مشاعرې مشره مېلمنه فهمیده رياض وه، شهلا نقوي، افتخار نسیم، رئیس انعام او حمېرا رحمان په کې شامل وو، د مشاعرې لپاره هر شاعر د خپلې شاعرۍ نه ډېر بنسټګر انتخاب حاضرینو ته

وراندې کاوه او هغوي په چکچکو شاعرانو ته شاباسي ورکولو، دې مشاعرې ته د پاکستان نه د اردو نوميالی شاعر او دانشور افتخار عارف هم غوښتلی شوی وو، خو د ځينو مجبوریتونو له کبله د هغه تگ سمی ونه خوړه، د مېلمنو لپاره د تودې کافي بندوبست هم و.

زه یوځل بیا د ثمينې په څنگ کې ناسته وم، چې په دې کې یوه لوړه دنگه خوږه ښځه غلې شان زما بل لاس ته په خالي څوکی کېناسته او په پښتو ژبه کې یې راته په خبر راغلی ووايه، ډېر وخت پس یو غږ زما غوږو ته د پښتو راغلی و، ژر ورته راوگرځېدم، خو اوس هغه ماته د ترغاړې وتو لپاره راولاړه شوې وه، هغې زه دومره په مینه رانږدې کړم لکه چې یو بل مو د مودو څخه پېژندل، ((زه د ناگمان د شبقدر اوسېدونکې یم او زما نوم نسیمه خان دی)) هغې ژر خپل ځان په ما وپېژنده، ما ورته وویل ډېره خوشحاله شوم ستا په لیدو، ما هم ورته د خپلې خوشحالی اظهار وکړ او بیا تر ډېره وخته په روانه ساده پښتو کې د هغې خوږو خبرو زه په خپل جادو کې وساتلم. نسیمې زما نه زما د ادبي هلو ځلو او کتابونو پوښتنې وکړې، یو کتاب یې په لس ډالره زما نه په بیه واخست، هغې هم خپل یو تنظیم چلولو او په اسیا سوسایتي کې یې خپل غږیتوب هم لرلو، مشاعره خپل اخري پړاو ته رسېدلې وه د مېلمنو د هال نه د وتلو سلسله روانه وه، خو نسیمې زما څخه د جدا کېدو زړه نه کېده

او نه ترې زما، هغې ته چې کله زما د ناروغۍ احساس وشو نو اوس یې په ډېره کلکه راته بیا وویل، مه ځه مړې!! ماسره به یې... پاتې شه. دا به زما خوشحالي وي چې ستا د بچي زېږون زما کره وشي. خو ما ورته هاغه مجبوري مخې ته کړه چې داسې به مې کړی وای خو که خاوند راسره وای، په هر حال په هغې ناوخته کېده ځکه چې د هغې کور ته د دوو ساعتونو د لارې سفر و، ماته یې خپل د پتې کارډ راکړ او په ډېره مینه یې رانه رخصت واخست. مړې پاتې شه کنه..! هغې لکه د وړو ماشومانو ماته منت کاوه، او ما به ورته په زوره زوره وخنډل، د خپلې بې پناه مینې پنډونه یې راپه سر کړل او ددې خبرې کلک لوظ یې رانه واخست چې کله ستا د بچي زېږون وشي، نو ما به خامخا خبروې، ما ورسره وعده وکړه او داسې هغه ورو ورو د خلکو په گڼه گڼه کې زما له نظره پناه شوه، د نسیمې سره زما خبرو دومره وخت واخست چې زما د خیاله دا بېخي وتلې وه چې مشاعره سرته رسېدلې ده او پینې عاجزه د ډېر وخت نه زما په انتظار وه چې زموږ گرځول راگرځول ورته سپارلي شوي وو، اوس چې کله پینې بیا خپل ساعت ته کتل نو ما ته اندازه وشوه چې زموږ د تللو وخت دی، ایا هم چرته د هال به بل سر کې چاسره په خبرو ولاړه وه، خو د پینې چستۍ او چابکۍ د کتو و، ژر به د هغې څنگ ته هم په منډه ورغله او بیا به ژر ماله د هغې لږ وخت مو ضایع کړو، خو دا غم به د هغې وو چې وخت یې څومره قیمتي وو - په هر حال اوس یوځل بیا د نیویارک په یو بل ښکلي ماښامي کې

د رڼاگانو او تیارو په پټ پټوڼي کې د ټيکسي په انتظار ولاړې وو، نن چې دې ښار د رڼا او رنگونو کوم لباس اغوستی و، نو هغه د یو خیالي جانان د ښایسته تصور په شان و، د ښار د ماښام رومانیت بیا په غورځنگونو و، موسم نن ډېر یخوالی لرلو، یو دم د یخې هوا روماني منگولو د احساساتو دنیا راویننوله، دې نړۍ هوا به زما د بورقې نقاب زما د مخ نه کله په یوه اړولو او کله په بله. ټوله ورځ ډېره بې ارامه او مصروفه تېره وه، خو زما په بدن د ستړیا هېڅ اثار نه وو، زه داسې گړندی وم لکه چې زما په وجود هېڅ اضافي پټی نه وو او بیا یوې ټيکسي موږ لږ وخت پس د خپل هوټل مخې ته کښته کړو، خو زما بدن اوس لږې ستړیا په خپلو لاسو کې ونیو ځکه چې د خپل کټ او خپلې کوتې اسره مې لیده، د ټولو نه مې اجازه واخسته او په خپله کوټه کې مې د ټولې ورځې ستړیا د تودو اوبو په غسل دمه کړه، دوه رکعتنه نفل مې ژر ژر د فرض لمونځ سره ادا کړل او بیا بې غمه په خپل کټ کې پرېوتم. د خوبونو ښاپېری ژر خپلې غېږې ته کړم، د خوبونو دنیا به ډېره رنگینه رنگینه زما مخې ته وه، د ورځې ټولې سرگرمۍ به مې لکه د فلم په سکرین کتلې. کله به خپل وطن خپل کور ته واپس تلې وم، کله به مې ځان د اولاد د زېږون په مرحله کې د روغتون په کټ پروت لیده، د خپل بچي راتگ ته به ناکراره وم، د دې مرحلې هر درد به مې د زغم په تار کلک گنډلی و، کله به مې خپله مرګي حامل ترور د ځنګدن په حالت کې لیده، کله به روغه جوړه د خوبه راویننه کړم، اوس به په ویننه

دغه هر څه زما سترگو سترگو ته کېدل، خوب به لرې وتښتېده، په دې کېفیت کې یوځل بیا ویده شوم، چې د کوتې د دروازې د ډېبدو په غږ په هېبت راپاڅېدم، زړه ته مې راغله... لکه چې زه ویده پاتې وم او څوک زما وینښلولو ته راغلي دي، اف! سر مې په دواړه لاسه نیوو چې ور یوځل بیا وډېبدو، پښې ابله چې مې دروازې ته منډه کړې ورو شاتنه مې تمبه نیمکښو کړه او چې په غور مې وکتل نو ایا ولاړه وه، ما سترگې مښلې... هن واخله تا د شپې ډوډۍ نه وه خوړلې تا له مو د بازار نه برگر راوړ، دې وېنا سره هغې یوه بنده لفافه ماته راوپاندې کړه. او ایله ماته رایاد شو چې زه دومره ژر ویده شوې وم چې ډوډۍ خوړل مې هم هېر شوي وو، د ایا سره وروستو په لږه فاصله وقاص خواجه هم ولاړ وو، ما یې مننه وکړه خو دا مې ورته هم وویل چې ولې مو دا کړاو وکړ، هغه په خندا شوه ویل یې لېونی! تانه زیات خوشتا بچي ته ددې ضرورت دي. د ایا کور دې ودان وي زما لپاره به یې ډېر فکر کاوه، اوس هغوي بېرته لاړل او زه په دې تسله شوم چې شپه خولا په سر پرته ده، دا خوزه وختي ویده شوې وم، ما د مابښام نه پښې ته معذرت کړي و چې د شپې په ډوډۍ زما انتظار مه کوئ، ځکه خو ایا په خپل خرڅ ماته د بازار نه تود برگر راوړي و، برگر مې په مېز کېښود او ما ځان بیا کټه ته ورساوه، چې د خوب شلېدلې لړۍ مې بیا پیوند شي، سحر وختي مې ځان تیار کړ او د ناشتې لپاره ټاکلي ځای ته مې ځان ور ورساوه، دلته مې خپل ملگري څوک هم په نظر رانغلل، چې ایا او

وقاص مې ونه لیدل نو راغلم د هوټل په لوی لاونج کې په یوه
 بنایسته چوکۍ کېناستم، سحر وختي و خو دلته د خلکو یوه لویه
 مېله په نظر راتله، څوک د هوټل نه روانېدل او څوک ورته راتلل،
 عجیبه منظر و، د هوټل کارنده عمله د مسافرو په خارجولو او
 ځایولو کې بوخته وه، د بېگونو د پایو کرهار، د چیتو پیتو
 جاپانیانو او چینایانو د خبرو گنګوسو ډېر خوند راکاوه، ډېرو جوړو
 به د یو بل نه لاسونه په مینه تاو کړي وو او د ژوند او رومان به نشه
 کې به ځنگېدلي روان وو، ډېرو تلونکو راتلونکو خو به ماته هم د
 یوې مسکا سره وکتل او په منډه به تېر شول. دلته ما ډېرې غټې
 غټې په وجود پندې زنانه لیدلې... ډېرې نرۍ زنانه مې هم په نظر
 راتلې چې لکه د نازک تار گومان پرې کېده، دا خلک د خپل صحت
 ډېر خیال ساتي، ورزش او پیاده گرځېدل خو کوي، خو چې په ډېرو
 نرو بنځو دا دومره وزن څنگه جوړ شوی وو؟ خو سره د غټوالي د
 هغوي چستې او د تگ چال د کتو وو، زموږ خلک خو چې وزن
 واخلي یو قدم هم نه شي تللی، په بدن به یې عامې جامې پتلون او
 کمیس پراته وو، بلخوا موږ یو چې د اسراف خپل یو یوه جوړه به د
 زرگونو روپو وي، خو د هغې به بیا بیا اغوستل خوند نه راکوي. د
 ژوند هم دې رویو زموږ مسایل زیات کړي دي او نن زما د ټولنې یو
 نه یو بنده په څه ناڅه دغې مرض اخته دی. د دې خلکو سادګۍ او
 بڼه ژوند بڼه زغل او مطمینه خبرو زه هم د فکر په ګودر لاهو کړې
 وم، وخت په مزه مزه تېرېده چې د لرې نه مې ایا په دانګو دانګو

راروانه وليده ستا، ستا طبيعت څنگه دي؟ هغې زمانه لومړۍ پوښتنه به دا کوله، ډېره په مينه او شفقت يې لکه د خپلې لور نازولم، ما ورته د خپل ځان پوره باور ورکړو، چې ښه يم، بيا مو خپلو ځايونو ته د ناشتې لپاره ځانونه ورسول، سحر وختي د گرمې ترخې کافي گوتونه تېرول مې دلته سمه نشه جوړه شوې وه، حالانکه زه به ايا د ډېرې خشکې کافي څښلو څخه منع کولم، خو زما به بغير د شورو کافي خوښېده، دلته د خوراک څښاک نه خو به د حرامو مردارو په خيال زما زړه د خرابېدو ډېره گوزاره مې په مېوو، ايشېدلو هگيو او په سپوره، ډبل روټۍ روانه وه، د چايو او ناشتې په مېز يوځل بيا د دنيا په روانو حالاتو پېښو او واقعاتو د خبرو سلسله پېل شوه، وقاص په امريکې کې د خپلې استوگنې او د ځينو ستونزو خبرې کولې او ما سوچ کولو چې دلته د خلکو دا مسایل څنگه دي؟ دلته خو ډالر خبرې کوي او چې د معاش ذريعه دې وي، نو بيا خو دلته ژوند ډېر ښه دی، خو وقاص به اکثره دا خبره کوله چې څلور کسه په کور کې د گټې وي نو هله به يې د کور گوزاره کېږي او په پاکستان کې کورنۍ به يې اسوده او خوشحاله وي. په داسې حال کې به راته خپل وطن جنت ښکارېدو که چېرې د امن و امان حالت يې سم شي نو زما د وطن خوشحالي او د اولس اسودگي به يې د کتو شي. که چېرې د بدعنوانه حاکمانو د لاسه وځي... نو بيا خو به يې تماشه جهان وکړي خو دا خو يو ارمان دی او تل پاتې ارمان به وي، شايد... اوس پيني هم په خپل وخت

راورسېده هغې به د کور نه ناشته کړې وه، نن د ایجنډا له مخې
تفریحي ورځ وه، یا خو به د فلم کتو ته سېنما ته تلل وو او یا د
سمندر سېل ته، فهمیدې ایا خو معذرت وکړو چې زه ډېره تلې
راغلې یم، نه د سمندر غاړې له ځم او نه فلم کتو له، دغه معذرت د
وقاص خواجه هم وو خو زما د سمندر د غاړې سېل ډېر ارمان وو،
ځکه چې په ژوند کې دا موقعه ویریا گوتو ته راغلې وه او بیا د ژوند
او داسې اتفاقاتو څه پته لگي؟ اوس پیني یواځې زما لپاره په
انتظار ولاړه وه، یو ځل بیا پیني یوه ټیکسي د لاس په اشاره ودروله
او بیا ډرائیور گاډی د سمندر د غاړې په لار په حرکت کې کړو.

نن چې مې په رڼا ورځ د نیویارک د ښار سېل کولو، د ښار
خایست د وخت په هر کیفیت کې ډېر د مزې وه، لکه جانان چې په
هر لباس کې بس جانان ښکاري، دغه د جانانه رنگونو او اداگانو
ښار نیویارک هم سترگو ته دومره تسکین ورکوي، زړونو ته د
لېونتوب د درزا چل ښایي، ژوند په کې په هره لار، په هر سړک، په
هر گودر ډېر د خوند روان دی، وختونه پکې د دې مثالي جانان د
حسن د نغمو په ژبه گویانه دي، د دنیا لوی لوی منظم پولونه چې د
گاډو د رش لوی پېټی یې په ډېر استقامت په سرونو اوچت کړی
دی، د دې مشیني ښار ژوند ډېر په هنگامو کې تېرېږي، خو د
استوگنو په څېرو یې د ستریا کرښې بېخي په نظر نه راځي، بلکه
دلته ټولې پېغلې لکه د کوه قاف د ښاپېرو په څېر د خپلې ترقۍ په

وزرو د ژوند په فضاگانو کې په الوت دي، کراچی مې رامخې ته شوه، لاهور مې په نظر شو، خو چې زپونه مو پرې راټول دي نو خپل پېښور او خپل کابل راته بې درېغه راياد شول، زړه مې د دې دوه ښارونو په مینه او یاد راټول غوندې شو، اوس راته نیور یارک یو عام ځای، عام ښار ښکارېدو، که څه هم ځمکه یې ډېره پراخه ده، خو د ځمکې په سینه ولاړو دنگو دنگو ماڼو د نیویارک اسمان بېخي تنگ کړی دی، لکه چې د ښار اسمان هم ددې ودانو په ستنو ولاړ وي، گادۍ د سمندر غاړې ته نزدې شوی وو، دلته هم د ژوند خابستونو خپلې کېږدۍ لگولې وې، د انسانانو یو بل سمندر هم په نظر راتلو، نن د اتوار ورځ ده، د مټي هم وړومبۍ نېټه ده، په ښار کې عامه چټي وه، نو نن دلته ډېره گڼه گڼه وه، خو حقه جېرانه وم چې د جاپانیانو او چینایانو یو لوی سمندر په دې پرسکونه ځای او ماحول کې یوه ناقلاري پیدا کوله، په اعصابو او غوږونو د هغوي چنګ چونګ ډېر بد لگېدو، یوه لویه اژدها کشتۍ د سمندر غاړې ته لنگر انداز شوې وه، او د خلکو قطارونه ترې بهر راوتل، ماته پینې په یو خایسته او پرسکونه ځای کې د ناستې وویل او هغه خپله د کشتۍ (بوټ) د ټکټ اخستلو لپاره په مقرر ځای کې په قطار کې ودرېده، امریکایي قوم به هر څه مات کړي خو د خپل ژوند نظم و ضبط برقرار ساتي او د دې خبرې عملي مظاهره مې د دې قوم په ډېرو ځایونو کې ولیده، زه په ناسته ناسته سترې شوم، راپاڅېدم د سمندر په غاړه لگېدلې د اوسپنې تورې غټې جنگلې

سره ودرېدم، او په چپو چپو سمندر ته مې کتل، یو ځل بیا د تصور دنیا ته ورگډه شوم، خپل بچی مې د لاس نه نیولی وي او په داسې خایسته ځایونو یې گرځوم، کله ورته یو شی اخلم او کله بل، خو دلته ډېر خلک موجود دي، په دې ګڼه کې زما (هلمند) زما نه بې درکه شي، زه چغې وهم، هلمند.....! هلمند.....! ته چېرته یې؟ لکه د لېونو گرځم اخوا دېخوا گورم خو هلمند نه وي په چغو ژاړم د سر وېښته شوکوم، خو هلمند په نظر نه راځي، پلېز.....!! د پیني په غږ زه ددې بدرنگه تصور د ټال نه راکوزه شوم، اف خدایه! څنگه بدرنگ خیال وو، ددې خیال سره مې ټول وجود په لږزان شو زړه مې بې واره بې واره درزېده، پیني! ماته په ځیر شوه، واخله کور ته فون وکړه، هغې ژر خپل موبایل ماته راوړاندې کړو، او ما د دې احساس نه د وتود پاره دا غوره وگڼل چې ژر د خپل خاوند غږ واورم، د کور کلي په حال ځان خبر کړم، د خپلې ترور پوښتنه وکړم، د نایاب د فون شمېره ډېره ژر برابره شوه، د بلې خوا نه مې د هغه غږ واورېد، ټول حال یې راکړو، زما څه قدرې تسلي وشوه، ته فکر مه کوه خپل وخت ښه تېره کړه، چکرې ولگوه او د ځان خیال وساته، د خپل ژوند د ملګري په دې بې پناه مینه مې زړه نور هم غټ شو، د پروګرام د کامیابۍ زېږی مې پرې وکړو، ورته مې ووي چې دلته زما ډېره لویه حوصله افزايي وکړې شوه، هغه هم زما په ډاډګېر نه ډېر خوشحاله شو، خبرې مې کولې چې پیني دوه ټیکسه په لاس کې نیولې رابنکاره شوه، د نایاب سره مې خدای په امانی وکړه، او زه

راپاڅېدم خو کشتۍ ته د خلکو لوی لوی قطارونه ولاړ وو دومره ژر به مونږ څنگه تلو؟ نو د انتظار نه بله چاره نه وه، خو د دې انتظار خپله یوه مزه وه، سترگو پکې خپلې لمنې د ډېر څه نه ډکولې زړه د یو لازواله راحت په درشل ولاړ وو، لېونۍ درزا یې څه بل رنگ وه، زه د ژوند او بنسټګانو په منظرونو کې ډوبه وم، قطارونه په ورو ورو وړاندې کېدل کله کله به د دې لویې کشتۍ دنگ لوړ قامت ته په کتو خپلې حېرانتیا د لاسه نیولې وم، د هغې نه چې کوم د شمېره وتلي خلک راوتل نو هغه وخت ما د کشتۍ د دننه جهان د پراخوالي اندازه لگولې وه، یوه لویه دنیا یې په خپله سینه کې ځای کړې وه، اوس یې د نوو سېلګرو لپاره خپله غېږه خوروله، خدای خبر چې دننه به دا څنگه وي؟ ما سوچ کولو، او بیا هغه وخت هم راغلو چې مونږ په خپل نوبت د کشتۍ په زمکه قدم کېښود، څنگه څنگه چې مخکې تلم زما حېراني ډېرېده، یو لوی ښار مې د سترگو وړاندې وو، د ښار سینګار کړي بازارونه او هوټلونه لکه د ژوند د تودې مېلې ښکارېدل، د چینایانو او جاپانیانو ګڼه ګڼه راته اوس ډېره د مزې لګېده، ځینو جوړو پکې یو بل سره لاسونه او غېږې د ژوند او محبت په لوظ ټینګې نیولې وې، ما خپله کېمره پیني ته حواله کړه چې د دې خایسته منظرونو د قید کولو هڅه وکړي، پیني د کشتۍ په هر منزل زما تصویرونه واخستل، دلته په هر ځای کې د ناستې خایسته ځایونه موجود وو، خو خلک په ولاړه ډېره خوشحاله وو، اوس مونږ د کشتۍ اخري سر ته ختلي وو، دلته د سمندر هوا ډېره

په زور وه، د نیو یارک ښار د خپلو هنګامه خېزو هلو ځلو سره د سمندر په سینه د ولاړې کشتۍ نه لاور ښکلي ښکارېدو، اوس کشتۍ د تګ لپاره خپل اړخ بدل کړو، په ډېر مېکېز په ډډه واورېده، د سمندر په سینه د نرمو نرمو څپو په څنګ روانې کشتۍ لکه چې ټول سواره د رنگونو او خوندونو یو خایسته جهان ته په مخه کړي وو، د خلکو خنداګانې، د مینو پټې ښکاره ګنګوسې، د یو بل په څنګ کې د نزدې ولاړې لېونتوب ته لکه چې یوه نوې مستي ورکړې وه، دې سفر رنګونه راغونډول او د خپل «یاد» په خزانه کې یې د تل لپاره خوندي کول، ما هم دا ټولې د ژوند او سرور ډکې لمحې د ځان دننه جذب کولې، ما ګڼل چې ددې یادګاري لمحو د خوشحالی او لذت احساس زما بچی هم محسوس کړي او هم داسې یې کول ځکه خو به یې په یو ټوپ زما تر زړه خپل ځان راوړسولو، ماته یې بیا بیا دا باور راکولو، زه تاسره یم، زه هم دا هر څه وینم، کله چې زه ستا غېږې ته راشم نو زه به تاته ټول حال ووايم، ددې پر کېفه تصور سره به مې سترګې، د سرور د یوې ناویاته نشې سره د څه وخت د پاره درنې غوندې شوې، د پینې غږ به د کشتۍ جهان کې بیا اودرولم، هغې په ناسته، ولاړه غرض د هرې زاوېې نه زما تصویرونه اخستل او ورسره ورسره یې د سمندر په غاړه پروت د نیو یارک د ښار د یو یو ښکارېدونکي ځای زما سره پېژندګلوي کوله، په دې ټول چکر کې ښکارېدونکې ټوله ودانې تجارتي مرکزونه دفترونه او د استوګنې ځایونه وو، د دې

کشتۍ د یو تن کرایه پنځوس ډالره وه، ما سوچ کولو چې د کشتۍ دننه تجارتي بازارونه، دوکانونه، هوټلونه، چې خلکو ترېنه خوراکي توکي رانیول او په مزو یې خوړل د دې یوې کشتۍ د یو تگ (چکر) نه به څومره امدن راځي؟ هم دغه وجه ده چې دې قوم د خپلو وسایلو د سپوا کولو د پاره د امدن نوې نوې وسیلې ځانله برابرې کړې دي، زه په دې سوچونونو کې راگېره وم او کشتۍ اوس د سمندر دنگو دنگو څپو ته رسېدلې وه، ما کتل چې د اسمان په مخ د وریځو غټ غټ سپین او څرگتهان هم د نمر د پلوشو سره په انګته وو، خایسته خایسته مارغان به راوالوتل او د کشتۍ په بلو او چجو به کېناستل، نورې وړې وړې کشتۍ هم د سمندر په غېږه کې لرې لرې روانې په نظر راتلې، موسم نن د وریځو او د لمر د مقابلي وو، دغه د وریځو او لمر پټ پټیوني ډېر خوند راکولو او ډېر د فطرت لېونو دغه نندارې په خپلو کېمرو کې خوندي کولې، په اسمان د خایسته برگو برگو مرغانو لښکرې داسې په قطار کې روانې وې چې وریځو ته یې ځلې ورکولې، دې سره به د سمندر نه د یوې کاواکې هوا د زور چپه راوچته شوه چې زما د لویې درنې برقعې نقاب به یې زما د مخ نه ډېر په شرارت اخوا کړو، خود سرڅپو ټکي مې په سر ډېر ټینگ نیولی وو، لکه د خپلو پښتني روایاتو، د سر ټول تړلي وېښته به مې په مخ د هوا د زوره دانه وانه شول، دا چکر په یو ساعت کې سرته رسېدلی و، اوس کشتۍ د واپسۍ په لور خپل د ودرېدو ځای ته رسېدونکې وه، د خلکو د وتلو سلسله

بیا په دوام کې شوه او داسې د ژوند دا یادگاري سفر د تل لپاره د یاد په تختۍ لیک پاتې شو.

(د ډاکټرې عذرا رضا کره د غرمې ډوډۍ)

د سمندر د سېل نه په واپسۍ یو ځل بیا پیني په منډه وه، نن یوه بجه د عذرا رضا کره تلل وو، د ټولو مېلمنو په درناوي کې نن د غرمې د ډوډۍ انتظام هغې په غاړه اخستی وو، عذرا رضا د کراچۍ سره تعلق ساتي، د بنځو د رنځونو ماهره ده او د خپلې کورنۍ سره په نیویارک کې مېشته وه، د اردو ښه ادیبه او شاعره ده، دلته خپل کلینک هم چلوي، کور ته یې د نیم ساعت په اندازه سفر وو، په لاره مو فهمیده ریاض او وقاص خواجه هم راواخستل او بیا لږ ساعت پس د یوې کمې ودانۍ علاقه چې ډېره شنه او زرخېزه وه، لوی لوی پراخه چمنونه او د لوبو مېدانونه پکې په نظر راتلل، راورسېدو، گاډی د یوې دنگې لوړې گڼ شمېر منزله ودانۍ مخې ته ولاړ وو، دلته هم یو ولاړ محافظ مونږ ته اول خو برنډ برنډ وکتل، پیني ورته خپل کار ښکاره کړو او مونږ ته یې دننه د تلو اشاره وکړه، دلته هم یو لوی پراخه لفت د تلونکو راتلونکو د ورلو راوړلو کار کوي، مونږ د لفت د دولسم لمبر منزل بتن زور کړه، دلته گېر چاپېره د ډېرو کورونو پورې تنبې لکه چې دننه دنیا یې په خوب ویده ده، د عذرا رضا په فلېټ د هغې د نوم تختۍ لگېدلې وه، د اطلاعي ټلۍ په کرنگا عذرا رضا زموږ مخې ته په مسکا

ولاره وه، په پاکستانی لباس کې ډېره باوقاره بنسکارېده، ټولو سره یې په مینه ستړي مشي وکړه، کور یې ډېر بنکلی سینگار کړی و، د دننه تلو سره سم مو سترگې د باورچي خانې په مېزونو د ټولو تیار شوو کورنیو پخلو په لوبڼو بنځې شوې، د تازه پخلي رنگ رنگ مصالو خوشبویو راته اشتها څه بل رنگ راژوندی کړه، دلته د کورونو د تعمیراتو طرز بېخي جدا دی، د پخلي ځای به ټول بنسکاره وي، په ډېر هنر سره سینگار شوی د پخلي ځای د عذرا رضا د کورنۍ ژوند سره د لرلې مینې او هنر یو ثبوت وو، په هر گوټ کې پروت په خایسته مېز د مصنوعي بوټو او گلونو ایښودې شوې گملو خو سترگو ته یو نوي طاقت ورکولو، د کور یوه لویه برخه په بنسکاره کتابخانې مشتمله وه، په کتابتون کې ډېر په ترتیب د کتابونو د روایت په سمون ډېر په منظم ډول د بېلا بېلو موضوعاتو کتابونه ایښودل شوي وو، چې د ډاکټرې عذرا رضا د علمي او ادبي ذوق ترجماني یې کوله، مونږ د هغې د کتابتون په گوټ گوټ وگرځېدو او هغې په منډه منډه خپل نیمگړي کارونه سرته رسول، دې دوران کې د دروازې ټلۍ بیا په گړنگار شوه، ډاکټر عذرا دروازه خلاصه کړه، اوس ثمینه قرېشي، شهلا نقوي او افتخار نسیم په مسکا مسکا راننوتل، ټولو د یو بل نه حال احوال وپوښتل، ثمینه قرېشي زما نه زما د صحت ټپوس وکړو، خو هغې چې زه خوشحاله خوشحاله ولیدم نو دا هغې له زما په روح صحت پېغام وو، د خبرو اترو او توقو تقالو یوه مزېداره سلسله تر ډوډۍ شروع شوه، عذرا

رضا! هم خپل نیمګړي کارونه سر ته کړي وو او زموږ سره شامله وه، خو فهمیده ریاض غږ وکړو، مونږ خو ډوډۍ ته هم راغلي یو کنه، د هغې د یادګېرنې په دې خبره ټولو وخنډل په ټول کور کې د خوشبویه مصالو او پخلو خوشبو خورې وې، زه خو د ټولو نه زیاته خوشحاله وم چې د کور پخلي به مې نن خوړو، په دې خبره اوس عذرا ټولو ته د ډوډۍ خوړلو غږ وکړو، په ټولو اختر شو، په اوږدو مېزونو ګرمې ډونګې پرتې وې، چې د هغې نه سر اخوا کول څه وو چې بس بیا یو بل منظر و، د ایشېدلو سپینو وریجو سره په چرګ کې پوخ کړي مزېدار او مصاله دار د مسورو دال، ماسته، چکنی، اچار او ورسره ورسره د شېشمو ساګ دا ټول زما د خوښې پخلي وو، د شېشمو د ساګ ذایقه خو به مې په ژوند هېره نه شي، نن مې لکه د خپل کور د خپل لاس ډوډۍ لکه چې خوړلې وه، ددې نه پس د عذرا رضا په کور کې د یوې وړې شان اردو مشاعرې بند بناء هم موجوده وه، مشاعره فهمیده ریاض په خپلو خایسته شعرونو او افتخار نسیم په خپلو ترسکونو (مزاحیه) شعرونو اولوټله، پیني مونږ ته د تلو غږ وکړو مونږ هم د دې محفل نه اخر په نه زړه پاڅېدو، د خپلې کوربڼې مننه مو وکړه او د یو بل نه مو د ژوند په تمه اجازت واخستلو، په نیو یارک کې زموږ ټولې هلې ځلې سرته رسېدلې وې، د عذرا رضا د کور مخې ته په شین چمن کې د هوا په زمزمه غلی غلی د سرو ګلابونو بوټي په ورو ورو خوځېدل، زه د یو ګلاب په څنګ کې د پښو د پنډو په سر کېناستم، په خپل لاس مې د

گلاب یو خند بدلی گل ورو ورو محسوس کړو، بیا مې د هغه د خوشبو مستې اخستلو د پاره خپله پوزه دغه گلاب ته نږدې کړه، خو زما احساس ته د هغه گلاب نه بېخي هغه خوشبویی راغله کومه خوشبویی چې زما د وطن گلابونه لري، خو د هغه خاورې خوشبویی هم زما د خاورې په شان جنتي نه وه، زما په خیال د خپل وطن د گلابونو او خاورې خوشبویی راخوره شوه، ما څو اوږدې اوږدې ساگانې واخستې، د سترگو لیدل د پردۍ خاورې گلونه وو، خو احساس د خپلې خاورې په خوشبویی معطره وو، وخت مازیگری وو، د نیو یارک په اسمان د لمر رنځورې پلوشې هم د ورځې د سفر نه سترې سترې وې، فهمیده ریاض او وقاص خواجه خونن ماښام په نیویارک کې په یوه واحده برطانوي وړې کیفی کې د چایو څښلو پروگرام ټاکلی وو، په لاره لاره مې د خپلې کېمرې سینه د تصویرونو نه ډکه کړه، د ښار یو یو منظر مې پکې قید کړو.

مونږ د هغه کېفۍ مخې ته ولاړ وو، دا کېفۍ د برطانوي طرز یو خایسته مثال دی او چلوونکي یې هم د ولایت دي، په نیویارک کې د چایو څښلو دا ځای ډېر ښکلی دی، خلک ورته په ډېره مینه راځي، د برطانیې د حکمرانۍ د دور ډېر تاریخي تصویرونه په دې وړه شان کېفۍ کې لگېدلي دي، چې د خپل شاهي دور د عروج و زوال قیصه هم راتلونکو ته کوي، د چایو څښلو د لوبو طرز یې هم ډېر کلاسیکي او د خوند و، سوچه نری

نری لکه کاغذ پیالی پرچونه، واړه واړه چیت چیت بنایسته ټاپې دار چانگونه، د څلورو مېزونو چې هر مېز د څلورو کسانو د پاره جوړ وو دا لنډه تنگه کېفۍ دومره بڼکلې وه چې بهر ورته گڼ شمېر راغلي خلك خپل وار ته په انتظار ناست وو، بهر په لوی پراخه ځای کې په ترتیب د ناستې د پاره چوکۍ اېښودې شوې وې، څنگه چې یوه مختصره عمله دننه د مېلمنو خیال ساتي دغه رنگ د برطانیې د شاهي خاندان په خبر ټوپۍ په سر دا ټوله عمله بهر هم د راغلو مېلمنو د پاره لاس په نامه ولاړه وي، هر یو تن ته یو چټ ورکوي د خپل نوبت او شمېرې، د مازیگر وخت خپل پړاو سرته رسولی وو، تود ماښامي د نیو یارک بڼکلاگانې په خپلو شوخو چونگارو رابېدارولې، وقاص خواجه خواهش وکړو چې د چایو سره څه خوړل هم پکار دي، او بیا لږه شېبه پس د ورکړي اړدړ مطابق د گرمو گرمو چایو سره د تازه بېکری د دې نمکینې دانې چې اون نه یې تودې تودې راوخکلې وې، مونږ ته وړاندې کېښودې، د چایو سره واقعي چې دي خوراک خوند وکړو، دلته د خوراک نه پس هسې د ناستې تصود نشته، ځکه نو د بل د پاره مو غږ وکړو، ټول شپږ دېرش ډالره بل وو، وقاص اووي چې امریکایي رواج به وکړو، بوج په یو کس بڼه نه وي، دولس دولس ډالره مو راجمع کړل او د تلو د پاره راوړل شو، د امریکایي رواج دا انداز د بوج د تقسیمولو ډېر بڼه خوده، خو ما سوچ کولو چې زموږ پښتني روایات د مېلمه پالنې په دنیا کې مشهور دي، ځان به خرڅوو خو د مېلمه مېلمستیا

به کوو، مېلمه به نازوو، بحر حال د دوي رواج ته گوته نه نيسو، د واپسی د پاره په هاغه لاره پېدل راروان وو.

دې ما بنام خپل رومان او مستي د هر چا سترگو ته رسوله او سترگو زړونو ته ښکته کوله، لږ مخکې چې راغلو نو دوه ماشومان چې عمرونه به يې دولس ديارلس کاله وو، خايسته هلك (د مزېداره نوي نوڅېزه پېغلوتي..... چې د نوي پېغلوتوب په درشل يې لا پښه کلکه کړې هم نه وه، خو د رومان يو خايسته جهان يې د خپلو معصومو اداگانو په زور جوړ کړي وو، دغه ماشوم يې کلک راترغاړې ايستي وو، دواړو د هر چا نه بې نيازه د يو بل سترگو کې په مينه کتل، لکه چې د زړونو خبرې يې کولې، لکه ځينې د نوې ځوانۍ خواږه يې په يو بل پېرزو کول. لکه چې يو نوي جهان يې جوړولو، ما يوه شېبه دواړو ته مسکي مسکي وکتل او بيا لکه د هوا په څېر د هغې د مخې نه تېره شوم، خو فکر مې ددې دواړو ماشومانو په مينه پسې بيا بيا په وروستو وروستو کتل، نن شپه راته د وخته اوده کېدل وو ځکه چې سبا د دې سفر بل پړاو هوستين ته رسېدل وو، خو د نيويارک زړه رانېکونکو ښکلاگانو مې زړه بيا بيا د ځان سره پاتې کولو، د نيويارک د هرې لمحې ياد مې د ژوند په کتاب کې د يوې خايسته پاڼې اضافه کړې وه، خپل بېگ مې د شپې نه تيار کړو، ټوله شپه د د نيمې اودې او نيمې وينې په کيفيت کې سرته ورسوله، خو سحر چې څنگه غسل خانې ته تلم نو

د کوټې د دروازې په بنکته رو کې مې نظر په سپين کاغذ پرېوتو، کاغذ څه وو، لکه چې د بجلی برېښو تارونو ته مې لاس وروړي وي، د هوټل يو بل وو کوم چې زما په نوم جوړ کړی شوی وو او په بل کې مصرف د يو انگرېزي فلم د کتو د پېسو ادایگي زما په نوم ليکلې وه، څلېريشت ډالره؟ په ما سر وگرځېد، مونږ فلم کله کتلی دی؟ په دې پرېشانی کې مې خپل بېگ راواخستلو، په کوټه مې يو الوداعي نظر هم وانه چولو، په کاونټر مې دغه کاغذ يو کس ته بنسکاره کړو، هغه هم وويل، دا د فلم د کتو چارجر دی، ما سوچ کولو چې فلم خو مې نه دی کتلی البته په کوټه کې اېښودلی ټلوېزيون به مې کله کله ولگوو، خو دا ټلوېزيون به دومره پيچيده وو، چې ما به واپس بند کړو، بحرحال هغې وويل، تاسو ته وروستو بيا وايو، اوس چې زه څنگه د کاونټر نه راوگرځېدم نو فهميده رياض مې هم او تره شان وليده چې په لاس کې يې هاغه رنگ کاغذ نيولی وو، هغه د پنځوسو ډالرو قرض داره وه، هغې ته هم دا وويلي شو چې دا په کوټه کې د موي د کتو پېسې دي، بحر حامل لږ وخت پس وقاص خواجه راوړسېد، مونږ ورته د کاغذ ذکر وکړو، هغه دواړه بلونه د هوټل منېجر ته يوړل هغوي ته يې دا وضاحت وکړو چې د مېلمنو سره دومره وخت چرته وو چې موي يې کتلې ده، د هوټل والو زړ خپل ريکارډ وکتو او وقاص ته يې وويل چې ټيک وايې، خود موي بټن خامخا زور شوې ده، د لږ بحث نه پس هوټل والو دغه دواړه بلونه منسوخ کړل، او مونږ د ټي وي د بټن د زور

کولو په ذکر ډېر حېرانه هم شو او په خدا هم، واقعي کله کله به د خبرونو کتو د پاره به مو د ټي وي بټن زور کړه، خو په سکرین په ډېرو فلمونو options راغلل، کوم فلم کتل غواړي؟ زما به ساه ډوبه شوه، زر به مې ټي وي بند کړو، مونږ څه خبر وو چې د دې بل به راځي، اوس پيني هم رارسېدلې وه، هغې چې مونږ تيار وليدو نو ټيکسي يې ودروله، پيني د هر يو کس نه دا يقين واخستلو چې خپل سفري کاغذونه، پاسپورټونه را يو ځای کړي، ټيکسي د نيو يارک د هوايي ډگر په لور په حرکت کې شوه، د يوې نوې ورځې فضا، شين اسمان او دغه قلارې نرمې نرمې پلوشې لکه چې يو سترې مسافرت ته د ارام او دمې زېږی ورکوي، مسافرو ته د خپل منزل په لار د سفر توان بخښي. اوس پيني مونږ سره خدای په امانې کوله. ددې مينه ناکې مېرمن په محبت مو دلته ټول وخت ډېر د مزې او په ارام تېر کړی وو، داسې ښکارېده لکه خپله سکه مور خور چې رانه پاتې کېده، کلکه غاړه يې راکړه، د ځان او خپل ماشوم ډېر خيال ساته، وخت کم وو، يو ځل بيا د نيويارک نه د وتلو د پاره د هاغه زړه چاودونکو د ايمرگيشن د مرحلو نه تېرېدل وو، پيني خپل لاس خوزولو، ما به چې وروستو وکتل هغې به د خپلې مسکا سره لاس ښوځولو، او اخر د ايروپورټ دنيا د هغې څېره زموږ د نظر نه پناه کړه.

په ذهن او زړه د تېرو ورځو یادونه ښخ ولاړ وو، وقاص خو ډېر بلد وو، ولې چې د امریکې یو یو ریاست یې لیدلی وو، مونږ دواړه د هغه په ډاډ روانې وو، خپل کاغذونه مو وقاص ته حواله کړي وو، دلته بیا هغه د قطارونو قطارونه وو، د پل صراط نه اوږېدل وو، د سیکورټي کېمرو پټو سترگو د هر مسافر څارنه کوله، یو ځل بیا د هر کس نه د لباس اضافي مواد اخوا کولي شول. زما غټه لویه توره برقه د هر چا د توجه مرکز وه، وقاص خپل کوټ، بوټان، ټاپي، جرابې، بوټان مخ ته تلونکې روانې پټۍ ته واچول، ما هم د څه وخت د پاره خپله برقه اخوا کړه، دغه وخت مې د کرکې او نفرت یو تریخ احساس په خپل زړه کې محسوس کړو، خو شکر مې اوکړو چې په تن اغوستې جامې خو راته پاتې کړي، وینې مې یو ځل بیا جوش وهلو، بیا بلې غاړې ته په یو تنگ بوت کې تکی تورې امریکنۍ به اول خپلې ډاږې چینګې کړې بیا به یې بدني تلاشي واخسته، یوه یوه لمحې د ستړیا ډکه وه، د مسلمانانو تور سرو په دې بې عزتۍ خو ځکه ددې قوم خلاف په اسلامي نړۍ کې د کرکې جذبات راپېدا شوي دي، دغسې ټولې مرحلې په یو اضطرابي کیفیت کې سرته ورسېدې، او مونږ ته بورډنگ کارډونه راکړي شول، ما ډېره ستوماني محسوسوله په ملا مې نری نری درد وو، اوس د جهاز په انتظار کې په لوی لاونج کې ناست وو، دلته ما د فهمیده ریاض سره یو لوی د گتې کاتین ولیدو چې د هغې د کتابونو نه ډک وو، د ایمګریشن په ټوله مرحله کې د هغې د

پرېشانی سوب هم دغه کاتن وو، ولې چې دلته د هغې هر کتاب د نغدو ډالرو کار کولو، هغې خپل ټول کتابونه یو ځل بیا په کاتن کې برابرول او په خله یې د ایمریشن عملې ته سخت بدرد ویل، یوه لحظه پس د جهاز د روانېدو اعلان وشو، د ټولو نه اول په دې زېري زه راولاړه شوم د حورو په شان بڼایسته ایرهوسټېسو دلته هم راته هر کلی وکړو، دا جهاز یو وړوکی جهاز وو چې مختصره عمله یې لرله، زما چوکۍ بالکل مخې ته وه، چې لږه پراخه هم وه خو راسره خوا کې چوکۍ تر ډېره وخته د خپل کس په انتظار وه، خو چې ښه وخت تېر شو او دلته څوک ناستې ته رانغله، نو فهمیدې ایا په دانگو دانگو ځان دې چوکۍ ته ماله راوړسولو، زه ډېره خوشحاله شوم ولې چې دوه ساعته سفر داسې بې همسفره خوند نه کوي، اوس جهاز خپلې وزرې خورې کړې وې، د هواگانو په لور یې حرکت کړی وو، د زمکې دنیا اوس په یوه وړه دایره ښکارېده، څه لحظه پس ایرهوسټې د مسافرو د پاره مالګین چپس او ساده اوبه راوړلې لکه زما د وطن د هوایي کمپنیو دې کمپنیو هم د ناشتې او ډوډۍ روایات پرېښې وو، خبر ناشته خو مونږ سحر وختي ښه برابره کړې وه، خو یو کپ کافي ته خو د هر چا زړه کېدو.

نن فهمیده ایا ډېره غلې غلې وه، لکه په یو دروند فکر کې ګېره وه، زما په غږ د فکر د دنیا نه راپهر شوه ما کتل چې د هغې په سترګه کې یو تېر هېر وخت یو لوی غم اوښکه اوښکه ځلېدو لکه

چې د هغې دننه د ډېرې جذباتي ماتې گوډې یو عمل روان دی، ما ورو شان د هغې لاس په خپل لاس کې واخستو، هغې خپل سر د یوې لمحې لپاره زما په اوږه کېښودو او بیا غلې غلې سلگو ونیوه، زه ډېره پرېشانه شوم، تپوس مې ترېنه وکړو چې ولې ایا؟ هغې په خلاگانو کې اوس کتل.... ماته خپل بچي رایا دېږي.....!! هغې ورو شان د اوبنکو یوه گوله د ستوني تېره کړه، ما سوچ کولو چې دا یوه مور ده، د خپل بچي نه دا وخت لرې ده نو د هرې مور جذبات هم دغسې وي، خو بیا چې ما کومه خبره د هغې نه واورېده نو د هغې په صبر او استقامت مې خبرانتیا سپړا کېده، د هغې یک یو نیازبین بچی څه موده مخکې د امریکې سمندر خوړلی وو.....!!

أف! زما زړه د غم په چارې لکه چا ډېر په شدت وهلی وي. د دې حادثې څو کلونه تېر شوي وو، خود یوې مور د پاره د ځوان اولاد غم ټول عمر ځوان وي، ماته خپل ځواني مرگ ورور اعجاز علي شاه رایا د شو، اوس ماته دا احساس وشو چې زما او د ایا مینځ کې د شعر و ادب نه علاوه د یو شریک غم شریک نسبت هم شته، ما د هغې ډېره تسلي وکړه، د هغې راپارېدلی غم د تسلی په څو ټکو دومره زر کله قلاړېدلی شو؟ ډېره شبېه زما او د هغې تر مینځ یوه خاموشي خوره وه، د هغې خپل ذاتي ژوند هم د کورونو مسلو ښکار پاتې شوی و، یو واده یې ناکامه شوی وو، د دویم واده تجربه یې هم ډېره ښه نه وه، یوه لور یې د دویم واده په نتیجه کې لرله، خو هغه

هم ورکړه مروړه ناسته وه، د هغې د ژوند په یوه یوه المیه زما زړه
ډېر خفه وو، ځکه خو داسې او تره او تره ده.

د دنیا نه ورکه بس د خپل فکر او د زړه د دنیا یوه دروېشه،
یوه ملنګه چې د هر انسان په غم ډېره ډډېږي، د هوسټین بنار
رانزدې شوی وه اوس جهاز ورو ورو زمکې ته رسېدو. او بیا لکه
چې جهاز د زمکې د مخ نه یوه کلکه بوسه واخسته. اوس وقاص هم
خپل د لاس بریف کېس په لاس رابنکاره شو. لږه شېبه پس د جهاز د
پوښکونو نه رابنکته شو. د دې ځای موسم د نیویارک د موسم په
مقابله کې لږه تودوخي لرله. دلته دنگ دنگ عمارتونه چرته خال
خال په نظر راتلل. د دې اندازه مونږ ته د جهاز د پوښکو په سر په
ولاړه د اپرپورټ نه گېرچاپېره د ودانو په بنکارېدو وشوه. د هوسټین
هوایی ډگر هم ډېر بنکلی وه. د نوي طرز یو شانداره اپرپورټ چې
انسان یې په کتنو نه مېرېږي. دلته هم د ضروري مرحلو نه تېرېدل وو
خو د وقاص سفرې موجودګۍ مونږ ډېر په سهولت ساتلي وو. دلته
د اېشیا سوسایټي د هوسټین د څانګې مشر بڼاغلې ویلسم فرتيهنر
موجود وه. د درمیانه عمر یو سور سپین ځوان وه چې ډېر په مینه
یې زمونږ هرکلی وکړ. په خپل گاډي کې یې کښېنولو. د گاډي
چوکۍ ډېرې فراخه وې. په مزه مې پکې ډډه ولگوله. اوس گاډی د
اپرپورټ د حد نه بهر د بنار سړک ته په حرکت وه. د هوسټین د بنار
انداز د نیویارک نه بیخي بدل وه دلته ډېرې دنگې قلمي ماڼۍ خو

نه وې. پلن پلن سرکونه او د سرکونو خوا ته شنه شنه چمنونه په نظر راتلل. سرکونه يې هم ډېر پلن وو. دلته شين اسمان د لويو دنگو قلمي ماڼيو د لاسه تنگ نه وه بلکې خلاص شين اسمان انساني زړه او نظر ته يو راحت بخښلو. د دې ښار ډېر استوگن د پاکستان او هند دي ځکه دا ښار په ورکوتي پاکستان مشهور دی. او په رښتيا چې د دې ښار د ودانۍ طرز زمونږ د وطن د لويو ښارونو په شان دی. څنگه څنگه چې گاډی د ښار په سرکونو مخ په وړاندې تلو دومره دومره به د حسن او ښکلا ډېر ښايسته نوي نوي منظرونه به يې هم په مخه وړل. ښه ډېر ساعت پس گاډی د يو ښايسته هوټل MARRIOT مخې ته ودرېدو. هوټل د بهر نه هم ډېر ځانگړی وه. د استقباليې په کاونټر يې تورو امريکنو پيغلو په خپله پېشه ورانه مسکا مونږ ته هرکلی وکړو. د خپلو خپلو کوټو چايبانې يې راکړې. دلته مو د فرتهېز سره د غرمې ډوډۍ په شريکه وخوړه. يو ځل بيا مې سپينې يشېدلې وريژې د ځان د پاره مناسب خوراک وگرځولو. فرتهېز د ټول پروگرام يعنې دلته زمونږ د ټولو مصروفياتو ليکلې شوې ايډنډه مونږ ته حواله کړه. د دې هوټل لابي د نيويارک د هوټل نه ډېره ښکلې وه. د ټول هوټل دننه څلور طرفه داسې يو ښايسته بوټی لگولی شوی وه چې زېلې يې په ټولو دېوالونو خورې وې. دغه هوټل د دې بوټي د زېلو لاسونو ډېر ښکلی کړی وه. داسې ښکارېده لکه د شينکي دې زېله دار شال دا دنگ د دېوالونه په خپل شين پلو کې کلک رانغاړلي وي. ماته دې نااشنا غوندې منظر دومره مزه

راکړه چې زړه مې غوښتل هم دلته ناسته وې. د بېلا بېلو معروضاتو، پابندو او سفري سټریاگانو د دې سکون په ارمان کړي وو. اوس فریتېهېز په دې وېنا اجازت واخستو چې تاسو ارام وکړئ او مازیگر به هم دلته بیا رایوځای کېږو. مونږ دلته په ناسته ناسته د دې نوو منظرونو نوو څیزونو نه خوند اخستو چې وقاص خواجه یو لوی خبر مونږ ته واورولو.

په ایټ اباد کې د اُسامه وژنه او د لوی اپرېشن خبر. فهمیدې په دې خبر یو لوی "هائی" وکړو. لکه چې په دې لویه پېښه د هغې جذبات رالږېدلې وي خو زه پوه شوم چې په پاکستان کې د امریکې او مغرب لوی دشمن موجودګي چې دې قام د دنیا د ټولو نه لوی او خطرناک ترهګر ګرځولی وه، نن په دې لویه پېښه یو سوال خامخا وه. او بیا تر ډېره وخته په دې موضوع ډېرې خبرې وکړې. په اسلامي نړۍ کې د دې په اثراتو د رد عمل مو ډېر بحث وکړو. په دې نوي راپېښ صورتحال زما لویه توره برقععه او د مخ نقاب زما د پاره د یوې لویې پرېشانی در پرانستو. د وقاص کشره خور چې ډاکټره وه او د خپلې کورنۍ سره دلته مېشته وه، نن هغه د خپل ورور د لیدو د پاره راروانه وه. هغه هم په هوسټین کې وسېده، خو د وقاص د وېنا ترمخه د هغه د کورودانې او د دې کشرې خور د ډېر وخت نه په څه نالګي شوې ده خو د مشر ورور په حبث یې دلته په راتلو زړه صبر نه شو او خپلې خور ته یې په ټیلیفون د خپل راتګ

وویل، خور یې ډېره خوشحاله شوه او وقاص یې د دې خبرې پابند کړی وه چې هوټل ته به نه ځي ځکه نو اوس وقاص د خور کور ته ډېر د مینې سره روان وه. د ډېر وخت بېلو مینو د یوبل مخونه لیدل. مونږ هم دا مناسب وگڼل چې د ماښام د پروگرام د پاره لږ ارام وکړو. داځل زمونږ د دواړو یوه کوټه وه، شریکه کوټه. خوماته فهمیدې ایا ووی چې "ته خفه نه شې زه د ډیپرېشن بيماره یم یواځې ډېره ویرېرم ځکه نو ستا د اجازې نه بغیر ما د ځان د پاره د یوې گډې کوټې خوښې ښکاره کړې ده." ماته هیڅ اعتراض نه وه. د هغې سره خو هسې هم زما همدردی وه د وخت او حالاتو د "جرندې" نه وتې د ژوند په داسې مقام ولاړه ده چې ډېره مایوسه او خفه ده —!! دا کوټه هم ډېره ښکلې وه د تورې کفۍ د جوړولو معقول انتظام پکې موجود وه. لوی لکه مېدان پوست کټ، ښایسته څرې ارام ده صوفې، لوی فراخه باته روم، پکې د لامبلو مزیدار تې. خپل خپل بېگونه مو په الماری کې سمبال کېښول. او د لږ وخت د ارام د پاره مو په کټ ډډه واچوله. ایا خو کټ ته د تلو سره سمه په څرېرا شوه. زما سترگو ته راغلی خوب ته لکه چې چا په مری گوتې کېښودې. نېغه په کټ کې کېناستم، سوچ مې کولو چې اواز ورکړم که نه؟ اوس هغې خپله اړخ بدل کړو او ساه یې سمه شوه. ماته هم لږ ارام راغلو. دې دوران کې ایا پاڅېدلې وه او دوه کپه توده کافي یې پخپلو لاسو جوړه کړې وه. په صوفه ناسته وه او په خوند خوند یې کافي څښله. زه یې چې وینېه ولیدم نو لکه چې مور خپل بچي ته د

هغه په وړه ژبه کې وايي "اوتو کافي پي لو" پخپل ځان ډېر وياړ راغی د اردو يوه لويه پېژندلې شاعره ماسره دومره مينه کوي، لکه د خپلې مور مې نازوي. زه راغلم د هغې په خوا کې لکه د وړې ماشومې کېناستم. هغه زما په جذباتو پوهېده چې څومره د مينې او احترام په سترگه مې ورله کتل. هغې هم ماته په ډېره مينه په سرلاس کېښودو. راته يې ووييل چې د تللو تياري به وکړو. د هغې په اجازه وړمې زه غسل خانې ته ورغلم. دلته د دې غسل خانې ټول نظام په بټنو روان وه. د هرڅه نه د کار اخستو د پاره يوه بټن زور کول وو. او ماته په بټن زور کولو د نيويارک د اخري ورځ د راروانېدو او "جرمانې" پېښه راياده شوه، د څليريشتو ډالرو پېښه چې په غلطۍ د يوې نااشنا بټنې د زور کولو په "جرم" کې په ما پسې ليکلې شوې وې. خدايا! سر مې په لاس کې ونيو— د گټې د استعمال نه پس د هغې د صفایۍ د پاره اوس د بټنې زور کول وو. د يخو تودو اوبو د راوستو د پاره هم بټن زور کول وو. سترگې به مې خلاصې کړې. چرته په دې کې داسې بټن نه وي چې د هغې زور کول يوه بله جرمانه او بل پل نه شي. (د ځان سره مې وخنډل او دغه وخت مې د تودو اوبو يوه بټن زور کړه.)

(په هوستين کې د پاکستان د قونصلګرۍ مشر عاقل نديم له خوا د ډوډۍ وړمې دعوت)

د ویلیم فریتهز هاغه بڼایسته گاډی یو ځل بیا زمونږ د پاره د هوټل مخې ته ولاړ وه. دلته د وخت پابندی په مونږ کې هم راغلې وه. پخپل ټاکلي وخت د هوټل بنسټه لابی ته راغلو. د عاقل ندیم بڼاسته بنگله چې د هغه سرکاري دفتر سره بیخي تړلې ده، د دې هوټل نه د یو ساعت په فاصله پرته وه. د کور هیڅ درک او سمت فریتهز ته هم معلوم نه وه خو په موبایل فون کې د یو سهولت ترمخه دغسې نامعلومه درکونه تاته د موبایل فون د پېغام په وسیله بنودل کېږي. او د دې کار د پاره دا OPTION وځای پکار راوستلو. د لرې سرگردانی نه پس مونږ د عاقل ندیم د کور مخې ته د لوی شین چمن څنگ کې ولاړ وو. د پاکستان لوړ هسک سپین او شین بېرغ د نرۍ هوا په قلاو قلاو څپو شورېدو. د دې ټول شینکي په پس منظر کې تکی سپینې لکه د بکري د غره په څیر ولاړې بنگلې د ماښام په توره تیاره کې ډېر د مزې منظر جوړولو. د بنگلې دننه د تورې تیاري په اوربل وړو وړو بلېدونکیو بلبونو یو روماني ماحول جوړ کړی وه. د دروازې او پوري ور کړکیو په شا رازوړندې اوږدې اوږدې پردې په نیمه تیاره نیمه رڼا کې لکه د ولاړ ستنرانو (څوکیدارانو) ښکارېدې. دلته یوه عجیبه چیتیا وه. لکه چې د دې مانی دننه ژوند په خواږه خوب اوده وي. خو داسې نه وه دننه د کور منظر بدل وه. ټول په مینه ولاړ وو او د دروازې سنترې پورې ور په قلاو خلاص کړو. او نزدې د عاقل ندیم سینگار شوې مېرمن د یوې مینې مَسکا سره مونږ ته سترگې په لار وه. ورسره خوا کې په

بنايسته سوټ (کوټ، پښت) کې دنگ لوړ ځوان، چې سپينې چشمې يې لگولې وې، په مينه ولاړ وه. دواړو په ډېره مينه مونږ د کور په دننه بنايسته سينگار کړي شوي مېلمستون کې کېنولو. د ټول کور نه بنايست او رومان په کاسو کاسو راتوښېدو. هم هاغه د موم بتيو په روماني رڼا او تياره کې د ناستو خلکو زړونه په يو نااشنا احساس بې واره بې واره درزېدل. دې ماحول په مزه مزه په ناستو خلکو خپل جادو پوکو. او اوس په دې جادو ټول نشه نشه ځنگېدل. د عاقل نديم مېرمن يوه بنايسته جينۍ وه. هنر منده، سليقه منده، په ډېره خپلوۍ د مېلمنو نه تاوېده. لږ ساعت کې د نورو مېلمنو د راتگ سلسه هم شروع شوه. دا ټول لري نژدې وطن وال دي چې د يو بل سره داسې په مينه اوسي. د عاقل نديم مېرمن به کله کله زما د پاره په ماته گوډه هندکۍ پښتو کې څه خبره هم وکړه، چې ماته به يې ډېر خوند راکړو. د عوامي نېشنل پارټۍ د يو ستر مشر حاجي عدیل د کورنۍ سره يې اړيکي لرلې او د پېدايش ځای يې مردان وه. په دې ټولونستونو يې زه ډېره خوشحاله شوم. په نورو مېلمنو کې مېرمن شهناز يوه د پوخ عمر درنه خوږه مېرمن وه چې تعلق يې د کراچۍ سره وه. مېرمن عاقل نديم د يو يو راتلونکي کس سره زمونږ پېژندگلوي کوله. دې دوران کې عاقل نديم، چې په ظاهره ډېر چست او تکړه ځوان ښکارېدو خو د خبرو کولو دومره گړندی نه وه، هغه د خپلې قونسلگرۍ ټولې ادبي، ثقافتي او قامي هلې ځلې مونږ ته بيان کړې. مونږ يې د خپلې ادارې د فعاليت نه

اگاه کړوز ناستو ټولو کسانو په بنو ټکو د هغه هلې ځلې وستايلې. د عاقل نديم مېرمنې زما د بيمارۍ په اړه ډېر تشويش کولو. دا خبره يې راته ډېره په کلکه وکړه، چې که ته پاتې کېدل غواړې نو مونږ سره پاتې کېدې شې تاته به کومه مسئله بيخي نه وي. خو زما دننه هاغه احساس زه بيا بيا ويرولم چې "مرگ ژوند شته، د کور نه يواځې يم هسې نه چې . . .". د هغې د مينې مې مننه وکړه. اوس د خپلو مېلمنو په خاطر تواضع کې په منډو تړپړ وه. په کور کې يې د هر کار د پاره نوکر وه خو د هغې دا سود وه چې ډېر څه خپلو مېلمنو ته پخپلو لاسو پاڅه کړي. د نوکرانو په مرسته يې يو يو څيز په مېز کېښودو. لږ وخت کې څلور پنځه مېزونه د رنگ رنگ نعمتونو نه ډک شو. "دا مې پخپل لاس تيار کړی دی" هغې د سره کړو چرگانو يو غټ تالی په مېز کېښودو. په تازه مېوو کې ډېرې نابله او رنگ رنگ مېوې چې ما په وړمبي ځل وليدلې، د تورو تازه توتانو يوه يوه دانه دومره غټه وه لکه غټه خرما. ډوډۍ مو په ډېر بنايسته ماحول کې وخوړه. اوس دلته په دې رنگينه شان تياره دنيا کې د موم بتيو رېږدونکو رڼاگانو لکه چې ډېر وخت پس دوه مئين د ډېر اوږد هجران نه پس د وصل په غېږه کې يو بل ته رانزدې کړې وي، او دا مئين يوبل ته په مينه مينه د هجر د تورو شپو قيصې کوي. لکه چې د دیدن په پهو د فراق زخمونه ټکوروي. نن د دې شپې کيفيت خو د شاعر د رومان دنيا په بله اړوله. او داسې دا يادگاري دعوت په ډېر بنايسته ماحول کې تر ناوخته جاري وه. د راپاڅېدو او

راتگ په وخت راته د عاقل ندیم مېرمن دا زېږی هم راکړو چې سبا به پروگرام ته زه هم راځم او ستا نوی کتاب به هم گورم!!

د شپې چې مې د ستومانی د وجې زراوده کېدو ته تلوار وه دومره به د فهمیدې ایا "خرنړا" د خوبه رابېدارولم. د دې بې ارامۍ د وجې مې سر ناروا درېد شروع کړو. هغه چې د تنهایی نه ویرېده، بې غمه اوډه وه خو شامت زما راغلی وه چې په ارام او خوب پسې مې سترگې وتې. کله کله به د کټ نه راولاړه شوم د لویې کړکۍ وړاندې به ودرېدم، پرده به مې وروشان خوا کړه، بیا به راغلم په صوفه به مې ډډه ووهله، د خوب نه به مې سترگې درنې وې خو د ملاستې کوشش به مې نه کولو ولې چې د کچه خوبه بیابیا راپاڅېدل زما په طبیعت ډېر بد اثر کوي. بیا مې په سر ډېر وخت درېد وي. اخر دا شپه هم سبا شوه او د گړۍ ستونو راته د سبا غږ وکړو، د تکې تورې شپې د خټې نه د سحر رڼاگانې په راوتو وې. زه په مزه د کوټې نه اووتلم، د جنگلې سره ودرېدم، بنسکته د رڼاگانو منظر ډېر خوند راکړو. د هوټل په لوی چمن کې بنایسته د مېلمنو د ناستې انتظام موجود وه، مېزونه او کرسی د هوټل په طرز دلته لگېدلې وې او ناستو خلکو پرې د ناشتې خوندونه اخستل. بنایسته بنایسته پېغلې د هوټل په جامه کې لکه د چنار د ونو ښکارېدې، په منډو منډو یې چاته د کافی ترماس وړلو او چاته نور هرڅه. کړنگ کړونک د لوبو ډېر د لرې نه راتلو، په دې تور

سحر د دې خلکو وینه او ناشته کول راته ډېره عجیبه بنکارېده. زمونږ د ناراستو په حساب خو دا لاتوره شپه وه او دلته ژوند داسې وینې او بېدار روان وه، تابه وئیل چې د ورځې سفر یې هم نیمې ته رسولی دی. نظر مې د دې هوټل د هر منزل څلور واړه طرف ته لگېدلې د اوسپنې مضبوطې جنګلې بیا بیا ځان له راپړلو. د جنګلې په سوړو کې ول په ول تر اخري سره رسېدلي شین بوټي خورو ورو زېلو د زړونو او خیالونو دنیا په خپل بنایست بنګلې کړې وه. د دې زېلو مینځ کې به لرې مخامخ د رڼاګانو مخونو هم خیره وهله. دلته ژوند لکه د بنایست سره غاړه غټی. په دې شینګي او رڼا کې راغونډ شوی وه. حسن لکه چې د دې منظرونو نه راتوېدو. ما خپل ځان او احساس د دې ماحول یوه برخه ګڼله. غلی شان لکه د غلو بیا کوټې ته راننوتم — په قنار مې خپله بورقعه واچوله او د پنځو په سر د کوټې نه ووتم. کله چې لږه شېبه پس دې شین چمن زار ته نژدې شوم نو منظر نور هم بنایسته وه. د دې چمن په یو ګوټ ولاړه دروازه دغه شنې زېلۍ داسې ول په ول پرتې وې لکه د یوې بنایسته پېغلې په مخ د زلفو لړۍ ځانګي، دلته یوه پېغله هم د مسکو شونډو سره ولاړه وه، په څهره یې د ژوند او امید رنګونه په غورځنګ وو، په سترګو کې یې د خپل مستقبل خوبونه مسکي مسکي کېدل، د سترګو په اشاره یې راته نژدې په یوه چوکۍ د ناستې پیام راکړو. د ناستې سره مې په لوی مېز خپلې دواړه ځنګلې ودرولې او د لاسو په کاسه کې مې خپل مخ راټول

کړو. گېږ چاپېره د خوند او رنگ جهان ته ځیر شوم، یوه لمحہ مې سترگې د ځان سره پټې شوې او بیا د یوې بلې پېغلې په معذرتي ټکو مې اوچت هغې ته وکتل. زما نه یې په مسکا تپوس کولو— څه راوړم؟ او ما ورته د کافي ووې. دلته د خوراکنونو امبارونه یوې خوا ته لگولي شوي وو، هر کس د خپلې طبعې خوراک ځان له راخستلو. خو دومره سحر وختي زما زړه ته هم نه کېدل، البته د سر د درد د قلارونې د پاره مې د تودې کافي— یوه پیاله څښل غوره وگڼل. د تودې کافي— پیاله مې مخې ته پرته وه، تودې تودې لوخړې ترې ختلې او ما گېږچاپېره د دې منظرونو تماشه کوله. اوس رڼا په خوږېدو وه، د هوټل اضافي رڼاگانې ووژلې شوې، ځني خلک واپس کېدل او ځني راتلل، دا ټول خلک په دې هوټل کې دېره وو. په هوټل کې په بېل بېل وخت بېلې بېلې عملې کار کوه. د ډېرو خلکو د روزگار او معاش لمن ورسره تړلې ده. د هوټل د استقبالیې په کاونټر هم عمله بدله شوې وه. نن د سحر دا وخت زمونږ سره وه څه خاص پروگرام پکې نه وه، غرمې ته به فرتيهز راتلو. او د غرمې د ډوډۍ یو بل دعوت ته به په شریکه تلو. دغه ټول وخت ما او ایا په خبرو اترو تېر کړو. هغه د ملک او دنیا په سیاست یو خور وور نظر لري او دغه نظریې د ټولو خبرو نه ښکاره وه. خو د سگرتو بې تحاشه څښل یې مجبوري جوړه شوې وه. د ټولو قوانینو یې پوره پوره خیال ساتلو د سگرت د څښلو د پاره به یې زما لاس کلک ونيو او د ځان سره به یې د هوټل نه بهر اوویستم. په دمه دمه په ولاړه

ولاړه به یې سگرېت وڅښلو او بیا به بېرته راغلو. په هوسټین کې هوا نن لږه یخه وه او دومره تېزه وه چې د هوټل مخې ته د یوې لحظې په ولاړه خوماته دا ویره راپېدا شوه چې د دې هوا لکه چې زما په تن لوی لوی پښتني جامې او برقعې نه ده خوښه. د هوا شوخو لاسونو به زما د سر نه د برقعې خپوټکي د ځان سره په هوا کولو. خو ما د دې هوا دې ادا ته ځان کله پرېښودلو. دلته نوره ولاړه که څه هم د مزې وه خو په زړه کې مې یوه ویره هم وه — د اسامه بن لادن د وژنې په اړه د دې ځای په مسلمانانو کې به څه نه څه ردعمل خامخا پټ وه او بیا زما حالت، زما په تن لویه پرته توره برقعې دې اور ته پوکی ورکولی شي. په دې سوچ مې ځان یوې ډډې ته کړو خو د هوسټین د دې ځای شېمي شینکي مې په نظر ډېر ښه لگېدو. زړه مې غوښتل چې د پښو پېزار د پښو نه لرې کړم او په دې شنو شنو ورشوگانو لېونی لېونی منډې کړم. خو نه راته د خپل وجود حالت د دې خبرې اجازت راکولو او نه دې نوي راپېښ صورتحال.... د زړه ټول ارمانونه مې په ډېره بې وسۍ هم د زړه په صندوقچي کې سمبال کړل.

د فرتهیز په فراخه بڼایسته گاډي کې یو ځل بیا په ډېر آرام کېناستو. گاډی د هوسټین ښار په سړکونو او لارو په سفر شو. څه شېبه پس یو بل بڼایسته ځای ته، چې نسبتاً ډېره خاموشي یې لرله، د یو بڼایسته سپین کاتېج مخې ته ودرېدو. د گاډي د ودرېدو په

اواز یوه بڼایسته مشره بڼځه چې واړه واړه وېښته یې ډېر په ترتیب ساتلي وو، رابڼکاره شوه. خپل نازولی ساتلی سپی یې په څنگ کې ولاړ وه. فهمیده ریاض دې مشرې ته په ډېر لېونتوب ورغاړې وته او بیا دې مشرې چې په روانه اردو کې خبرې شروع کړې نوزه جېرانه شوم چې امریکنۍ مېرمن داسې روانه اردو وایي. او بیا یوه لحظه پس د هغې مینه ناکې مېرمن د نرو نرچکو خو د مینې په طاقت د مضبوطو ځانگونو په حصار کې ما د خپلې مور خوشبویي محسوس کړه. "میری بچی!!" زما په سترگو کې د هغې په دې خپلوی او مینه اوښکې راغلې. څه هم که د وخت تار په تار کلونه د هغې په مخ او څهره د خپلو کرښو په شکل کې ښکارېدل خو د هغې چپتیا او چابکتیا د کتو وه. اوس مونږ د هغې تک سپین لکه د بکرې کاتېج ته راننوتلي وو، په ډېره سلیقه پکې هرڅه پراته وو. ساده ژوند او ډېر محبت او مینې پکې منډې وهلې. مخامخ برخه یې د کور د مېلمستون وه او د هغې سره خوا کې د ډوډۍ خوړلو، لږ دننه د کور برخه په کوټو او لاونج مشتمله وه. په لاونج کې یو لوی ځای د پخلي د پاره وه چې سکڼې دنگې لوړې سري لنکن پېغلې پکې اخلی پخلی کولو. زه ډېره خوشحاله شوم چې دا مېرمن د پاکستان وسېدونکې وه. تعلق یې د پارسي مذهب سره وه، د انگرېزي ژبې لویه لیکواله وه، ناول نگاره او دانشوره بېسي سدهوا (Bapsi Sidhwa) وه. د پاکستان وړمۍ ښځینه ناول نگاره چې ناولونه یې په امریکه او مغربي دنیا کې ډېره مشهورتیا لري.

پاکستان کې د لاهور وسېدونکې وه خو د څه وخت نه د خپلې کورنۍ سره په هوسټين کې وسېږي. د دې مېرمن ورور مئيو بنډاري به هم په ورځپاڼه ډان کې ليکل کول. يوه اړتې گېلري يې هم لرله چې ډېره فعاليتيا يې لرله، د دوي ټوله کورنۍ د پاکستان په عزتمندو کورنو کې شمارلې شي. خو څه وخت مخکې د دې کورنۍ غړو ته په پاکستان کې د فرقه وارييت په حواله د امن و امان څه مسئلې راپېښې شوې چې څه وژنې ترېنه هم وکړلې شوې، دغه رنگ دا د امن خوښونکي د دې فساداتو او د فرقه وارييت د اور نه د وتو په خاطر امريکه کې پناه گزين شول چې اوس هم د خپل وطن په ياد ژوندي دي. د دې مېرمن د کور ټولو غړو مونږ په ډېره مينه ونازولو. او بيا زما د ليکلي ناول "ملکه" په هڅه خو دومره خوشحاله شوه، بې واره يې ښکل کړم، دغه وخت ما خپل جذبات بيخي نه شو سمبالولی. زه د يوې ډېرې لويې ليکوالې مخې ته ناسته وم، د ټولو مېلمنو نه هم زياته توجه يې ماته راکوله. ماته يې د ښه ليک، تخليق حوصله راکوله. وئيل يې چې د هر ليکونکي افکار او تخليق هم دغه رنگ نوې نوې انساني خپلوی راپېدا کوي، انسانان يوبل ته نژدې کوي، کرښې او دېوالونه وړانوي او د مينې يو نوی جهان جوړوي. لفظونه، قلم او فکر لوی طاقت دی ته هم په دې طاقت دومره لرې راغلې يې. زه تر ډېره وخته د هغې په ښايسته ښايسته خبرو مشغوله وم. شهناز هم راغلې وه، د چا سره چې مې عاقل نديم کره وړمبې ملاقات شوی وه. وخت ډېر د مزې

تېرېدو هغې مونږ پخپله مینه سپراښه کولو. خو یو حقیقت د خټې د مړولو هم وه، او نن بیا زه د کور په پخلي مېلمنه وم. دغه وخت د سدهوا نوکرې د خوراک ټول هرڅه په مېز اېښودې وو. سدهوا په مینه مېلمنو ته د ډوډۍ غږ وکړو. په سلادو کې د شنې پودینې خوند به د چانه وي خوښ؟ خو دلته په سلادو کې اودې رنگ پودینه د خپلې تازګۍ او خوشبویۍ سره جومبک جومبک پرته وه. په دې پخلو کې د باتینګرو یوه ډونګه هم پرته وه، چې د پخلي انداز یې لږ بدل وه. خو د خپل خوند له کبله په ټولو ښه ولګېدو. په خوندورو خبرو اترو کې د مزېدارې ډوډۍ دا محفل د مېرمن سدهوا له خوا د ډېرې مینې او محبت د لازواله وختونو د یادونو سره سرته ورسېدو. د واپس تللو منظر هم ډېر عجیبه وه. زړه وه چې په ورستو ورستو د ګوګل نه پاتې کېدو. ټولو د مېرمن سدهوا مینه او محبت په درنو ټکو وستائیلو او بیا زما د پاره خو دا خبره د زېري نه کمه نه وه چې نن ماښام به د ماډرن پوټیري آف پاکستان د مخ کتنې دستورې ته مېرمن سدهوا هم راځي!!

مازیګر د هوسټین په یو ښایسته کمیونټي سنټر کې د امریکې د سفارت خانې اسلام اباد په مرسته د چاپ شوي کتاب چې د پاکستان د لویو لویو شاعرانو اثار پکې خوندي شوي دي، ماډرن پوټیري آف پاکستان د مخ کتنې دستوره راجوړه کړې شوې وه. د اېشیا سوسایټي امریکې د سیوري لاندې دې دستورې ته ډېر

په امریکه کې مېشته پاکستانیان او د هند وسېدونکي رابلل شوي وو. ډېر پکې مقامي امریکنیان هم موجود وو. د ذرائع ابلاغ سره تعلق لرونکي گڼ شمېر خلک هم موجود وو. د کتاب ډېرې نسخې یوې خوا ته د راتلونکو د پاره اېښودې شوې وې. فهمیده ریاض خپل راوړلی د گتې لوی کاتن چې د خپلو کتابونو نه یې ډک راوړلی وه، هغې هم خپل کتابونه ډسپلې کړي وو. ما هم د خپل ناول ملکه څو نسخې ځان سره راخستې وې. په ډېر اهتمام د دې مېلې واکمنو هغه هم د نورو کتابونو په څنګ کې اېښودې وې. مېلمنو د راتلو سره به اول په کتابونو خپله تنده ماته کړه. دلته د ما ډرن پوټيري آف پاکستان گڼې نسخې په بېعه خرڅې شوې. د فهمیده ریاض په کتابونو کې هم مېلمنو خصوصي دلچسپي لرله. کتابونه ئې په ډېرو ډېرو ډالرو خرڅېدل. کله کله به زه هم د هال نه راووتم د خپل کتاب د جاج اخستو په نیت به د کتابونو خواله راغلم خو یوه نسخه هم د ځایه نه وه بې ځایه شوې... دلته یو پښتون هم راپېښه نه وه کړې، البته دغه وخت مېرمن عاقل ندیم او شهناز په منډه منډه راروانې وې چې څنگه یې زه ولیدم زما کتاب یې راواخستو او دواړو د حوصله افزایۍ په نیت یوه یوه نسخه قیمتاً واخسته. زما خوشحالي هم د کتو وه. د دې نه پس مې یوه نسخه مېرمن سدھوا ته ډالۍ کړه. هغه زر د خپل ځایه راولاړه شوه، په تندي یې ښکل کړم، د کتاب سرپاڼه یې په ډېر غور وکتله، بیا یې راته ووي چې دا به ستا د لاس کړي دستخط سره زما سره سمبال

پروت وي. خو اوس زه د دې کتاب دوېمه نسخه قيمتاً اخلم... او زر يې د پرس نه د لسو ډالرو يو نوټ زما په لاسو کې کېښودو. دغه رنگ يو ډېر مينه ناک مشر امين باسط چې شاعر اديب خو نه وه خو زما د حوصله افزايۍ د پاره يې دوه نسخې په بېعه واخستې او دا يې راته هم ووييل چې په کېليفورنيا کې زما يو دوست دی چې پښتون دی دا يوه نسخه به زه هغه له تحفه لېږم. نن زه هم ډېره خوشحاله وم ولې چې ډېرو مېلمنو د ما ډرن پوټري آف پاکستان د نامې په کتاب زما دستخطونه په مينه اخستل. د خلکو ټولگي به راتلل او زما سره به يې عکسونه اخستل، د مېډيا سره مو يو شمېر مرکې وکړې. د نيويارک په نسبت په هوسټين کې زمونږ د ډاډگېرنې يوه لويه وجه دلته د ډېرو پاکستانيانو موجودگي هم وه. او بيا چې کله هاغه نظمونه يو ځل بيا وار په وار د هوسټين په بڼايسته ماني کې د شعر ذوق لرونکو ته مونږ وړاندې کړل نو د انگرېزي ژباړو نه پس ټولو حاصرینو زمونږ فکر په ډېرو چرچو کې وستايلو. اوس زما د سيمې په حواله د امن و امان په حواله د پښتنو بڼځو د ژوند او ستونځو په حواله زما نه ډېرې پښتنې روانې وې. .. ما د خپلې سيمې لمبه لمبه تصوير يو وار بيا د دې ځای د فکر و نظر خاوندانو ته وړاندې کړو. په داسې حالاتو کې په ژوند کولو او د ادب د پاره په ستيا کولو يو ځل بيا حاضرینو په ولاړه ولاړه احتراماً زما هلې ځلې وستايلې. زما همت او حوصلې يې مضبوطې کړې. داسې ماسخوتن تر ناوخته پورې دا يادگاري دستوره هم د ډېرو ښو يادونو

سره د ماضي د ژوند یوه برخه جوړه شوه. په ذهني توګه اوس مونږ ازاد شوي وو ولې چې ټولې هلې ځلې په وخت سرته رسېدلې وې.

د فهمیدې ایا واده کړی خورزه د هغې خاوند او بچي هغې ته د ملاقات د پاره د ډیلس نه راروان وو. د دې ځایه به ایا د هغوي سره تله. خو زما د خیال په پرده اوس زما د بچي تصویر سره زما د خپلو خپلوانو د تصویرونو ګرځېدو... ماسره د خپلې روغۍ او ناروغۍ ډېر فکر وه. کور ته واپس کېدل مې ضروري ګڼل. خدای خبر چې ترور به مې په څه حالت کې وي... وي به هم که نه...؟ دا ټولې وسوسې رانه چاپېره وې. د واپسۍ په لاره اول به زما جهاز شیکاګو ته تلو د هاغه ځایه به بیا دوی ته راتلم... د دومره لوی سفر سترګیا رانه اوس خپل لاسونه چاپېره کول. د فهمیدې ایا ډیلس ته د روانېدو وخت نژدې وه، زه هغې په دواړه مخه بنسکل کړم، په الوداعي نظر مو یوبل ته کتل، اوس د هغوي د ګاډي دروازې وتړلې شوې د یوې کړکۍ د شیشې پورې غاړه د فهمیده ریاض غمزنو سترګو ماته کتل، د هغې د خدای په امانۍ د پاره د خوزېدونکي لاس منګول اوس د ګاډي د حرکت سره زما د سترګو پناه شوه.... ډېره لحظه زه هلته ولاړه وم. ډېر وخت مې د هغې د مړو سګرټو ایرو او ټوټو ته کتل. بیا په درنو پښو هوټل ته راننوتم. نن د هوټل کمره کې زه یواځې وم، د شپې د ملاستې نه مخکې د ډېرو یادونو سره مې د سفر سامان راغونډولو.. لکه چې ډېر یادونه مې هم پند

کول... ټول کارونه اوس سرته رسېدلي وو. بس نن شپه ماته بڼه ارام کول ضروري وو. ولې چې د یوې ورځې او یوې شپې مزل مې مخې ته لکه د غر ولاړ وه. خوب ډېر زر راغی، د خوب دنیا کې بیا د ژوند د بنایستونو بازارونه لگېدلي وو. د خپل بچي د پاره مې رنگ رنگ خیزونه اخستل. جامې، د لوبو خیزونه، په هغې کې گاډي، جهازونه، زما بچی ډېر خوشحاله وه.... د گوتې نه یې کلکه نیولې وم... ځای په ځای یې گرځولم. هغه ډېر خوشحاله وه. او زه هم د هغه په خوشحالی. خوشحاله خدای خبر چې نور به مې کوم منظرونه ترسترگو کېدل چې په موبایل د لگولي شوي الارم ټنګار مې سترګې وغړولې. د خوبونو په دنیا د ځان سره مسکۍ شوم، د تللو تیاری مې وکړو، وقاص نن اتلانتیا ته واپس روان وه، او فرتیېز به زما د سهولت په غرض زما سره د هوایي ډګر ترڅه ځایه تللو. د سرسري ناشتې کولو نه پس زه د فرتیېز په انتظار د هوټل په لاونج کې ناسته وم، خپل رغړنده بېګ مې ترڅنګ اودرولی وه، فرتیېز هم په خپل ټاکلي وخت راورسېدو. د هوټل ټول حساب یې د عملې سره په څو لمحو کې بې باکه کړو اوس یې زما بېګ ته لاس کړو، ما یو الوداعي نر د هوسټین په دې بنایسته هوټل واچولو. او په منډه بهر ووتم. خپل وطن او کور ته د بېرته تلو احساس دومره بنایسته وه چې لکه یو قیدی چې د جېل نه بهر وځي. یو ځل گاډی بیا د هوسټ بنار په سړکونو په حرکت کې شو. دلته اېرپورټ په ډېره لږه فاصله دی. د سفر ټول کاغذونه مې بڼکاره په لاس نیولي وو. بیا د یوې

يوې مرحلې نه په زړه چاودون تېرېدل وو. لږ ساعت کې وقاص
 زمونږ نه رخصت اخستو د يو بل سره مو خدای په امانې وکړه،
 وقاص راته ووييل چې زه ډېر زړ پاکستان ته در روان یم، کېدی شي
 مردان ته راشم!! وقاص هم ډېر گړندی گړندی روان وه. فرتيهز ما
 سره په ځنو مرحلو کې موجود وه، زما بېگ يې جمع کړو او ماته يې
 بورېنگ کارډ راکړو. اوس زه د جهاز په انتظار د هوسټين په
 بنایسته اپرپورټ کې د واپسۍ د پاره بيخي تياره ناسته وم. دا
 لاونج هم ډېر منظم وه. د مسافرو د سهولت د پاره پکې هره اساني
 موجود ده. فرتيهز زما سره ډېر وخت ناست وه. خو اخر مې ورته
 ووي چې ستا به خپل کارونه وي، وړاندې ماته هيڅ څه مسئله
 نشته، تاسو لاړ شئ!! هغه هم زما په لرلي اعتماد ډېر خوشحاله
 شو، د خدای په امانې يې راسره وکړه او زما نه رخصت شو. په
 اپرپورټ د خلکو تگ راتگ، د مسافرو په څېرو د ستړيا او
 اميدونو گډوډ تاثرات څه هم که وخت دلته په ناسته په داسې
 مشاهده بڼه تېرېږي خو زما خپل وطن او کور ته د واپس کېدو
 تلوسه داسې د لېونتوب وه چې زه يې د دنيا نه... د دې لويې
 دنيا... د خور وور انساني سمندر او غېږ غېږ بڼکلاگانو نه بې نياز
 کړې وم. ما پخپل تصور کې د خپل وطن فضا ليدله. څه هم که
 د بارودو د لوگيو نه ډکه ده خو د خپل وطن او خپلې خاورې مينه
 هله راژوندۍ شي چې انسان د وطن نه لرې پاتې شي. زما د خيال په
 آئينه زما د مټينو څېرې زما ليدو ته هم ډېرې بې تابه وې. کله کله

به د فکر دا تسلسل ټول په ټوله د یوې نوې معصومي څهرې نه چاپېره شو. د هغه په مسکو سترگو ماته زما ظاهري جهان د یوې نوې رڼا سره روڼ بڼکارېدو. د هغه ژړا مې د تخیل مارغانو ته د نوي ژوند نعرې وهلې. د هغه په کټ کټ د خدا سپرلیو به زما نه گېږ چاپېره گلونه وغوړول... د هغه وړو وړو قدمونو د پاپلي پل احساس به لکه چې زه د عرش منارو ته وخېژولم... دا احساسات ډېر د خوند وو. زما په سینه کې د مور یو ناقلاړه زړه د خپل بچي په مینه درزېدو. زړه مې پخپل زړه لاس کېښودو لکه چې زما په دواړو سینو کې د سپینو پیو لختي د اوس نه په چپو وو. د یو بڼایسته وجود د لمس احساس به زه د ځان سره مسکۍ کړم. د جهاز د روانېدو اعلان وشو، دا جهاز یو وړوکی جهاز وه چې ډېره محدوده عمله یې لرله. په تور پتلون او تور قميص کې یوې بڼایسته پېغلې ټولو مسافرو ته هرکلی کولو. او یوې بلې د مسافرو راهنمایي کوله. جهاز پخپل وخت د الوت د پاره څانگونه خواره کړل او د شکاگو په لوري حرکت وکړو. ماسره خوا کې یوه غټه تورپوستې امریکنۍ ناسته وه چې په ټوله لار پخپل لېپ ټاپ یې سر داسې راځوړند کړی وه چې د دنیا نه بې خبره وه د شکاگو هوایي ډگر هم د پخپلو بڼکلاگانو تر مخه هر نظر ځانله لکه د مقناطیس رابڼکلو. د مسافرو د ناستې پاستې ډېر بڼایسته ځایونه لري. د جدید طرز یوه شانداره نمونه چې انساني نظر ورته اریان پاتې شي. خو وخت دلته هم د انتظار په سولۍ تېرېدلو. کله به مې د چا مخ ته

کتلو او کله د چا!! ټول مخونه نااشنا وو، د شپې اتنیمې بجې دوی ته روانگي وه، د امریکې نه وتل هم په پل صراط تېرېدل دي، هم هاغه ستریا هاغه په قطارونو کې ودرېدل او بیا د مېرې په قدم مخکې په قطارونو کې تلل. خو اوس زه د یوې پټې یا بنسکاره کېمرې د سترگې نه نه ویرېدم ځکه چې ماته اوس بېرته تگ وه په دې وجه د ډېرو خوفونو نه ازاده وم. بس د دوی پورې په ناسته سفر به مې په ملا کې درېد کړو. دلته د ډېرو میاندو سره واړه واړه بچي زما د سترگو مخې ته کېدل. دا میاندې بچي په غېږه کله اخلي؟ د لاس په ورکوتې گډاي کې یې روان کړي وو. په یو لاس کې خپل سفري رغړنده بېگ وي او په بل لاس کې گډای. ډېر مې زړه په هغه ماشومانو خفه شو چې د مور د غېږې په ځای په داسې گډایانو کې موسېدلي پراته دي. یوه ماشومه چې مور یې په قطار کې زما نه مخکې ولاړه وه، او دغه ماشومه یې په لاس گډاي کې مخکې وړله، ماشومې ته ما په یو نېب ځیر ځیر کتل، هغې په خله کې د لاس کټه گوته نیولې وه، او په یو مخ یې روله. د دې ماشومې سترگې چې زما د سترگو سره ولگېدې، په سترگو سترگو کې مې ورسره خبرې کولې، اوس هغې خپل دواړه لاسونه په مینه راوچت کړل، "ما واخله" او زما زړه وغوښتل چې یاخو په زمکه د دې ماشومې د گډاي سره خوا کې کېنم او یا یې پخپله غېږه کې راوچته کړم. ما زر د خپلې کېمرې سترگه د ماشومې مخ ته برابر کړه. دا وخت د هغې مور په ما پوهه شوه. نېغ نېغ یې زما په تن لویې تورې

بورقعی ته وکتل، هغې زما په لاسو کې کېمره لیدله، په ډېره
 سنجیدګۍ یې راته وویل "تصویر مه اخله" او ماته داسې ښکاره
 شوه لکه زما د یوې لحظې نه د راپیدا شوي ارمان ما تېره چاره
 رابښکلې وي. ما زر خپله کېمره سمباله کړه، دلته دا یو قدم نوره
 مخکې شوه، زه هم د خفګان نه ډېره سنجیده شوې وم. زما توجه د
 لږ وخت د پاره د دې ښایسته ماشومې نه ګډه وډه شوه خو بیا مې
 ورته وکتل اوس هغه هم لږه سنجیده شوې وه، زر په خندا شوه لکه
 د سپردي ګلاب وغورږېده، اوس ما خپله توجه قصداً د دې ماشومې
 نه ګرځوله. په دې دوران کې د هغې مور د اېمګرېشن کاونټر ته
 رسېدلې وه، زه یوه لحظه د هغې نه په فاصله ودرېدم خو ورستو
 راپسې د ولاړو خلکو قطارونو زه هم مخکې تګ ته هڅولم. اوس د
 ماشومې مور د دې مرحلې نه تېره شوې وه او د یوې ګټ پېرې نه
 پناه شوه. زه د کاونټر مخې ته د خپلو سفري کاغذونو سره ولاړه وم.
 یو یو کاغذ دغه امریکنیانو لټ په لټ کولو. او اخر ماته هم د
 مخکې تلو اشاره وکړې شوه، بیا په یو لوی لاونج کې زما ناسته وه،
 د دوبي د جهاز انتظار وه. او اخر هاغه شېبه هم راغله چې په
 مسافرو د جهاز د روانګۍ زېری هم وشو.

دا یو لوی جهاز وه د عملي غړي یې هم ګڼ وو. د جهاز د
 اېرھوسټې په مرسته زه خپلې چوکۍ ته ورسېدم. په جهاز کې د
 مسافرو ګڼې ګونې، د ماشومانو د ژباګانو غوغا اوازونو یو خاص

کېفیت جوړ کړی وه، د بېگونو سمبالولو درز دروز راته په سر دږد کړو، خو سیتونه یې هم داسې تنگ وو چې د دومره اوږدې ناستې سره به څه کوو. ما سوچ کولو ماته د وقاص خبره رایاده شوه چې "ته د خپلې بيمارۍ له سوبه په جهاز کې د خپلې طبعې چوکۍ غوښتلې شې، د داسې بيمار د پاره په جهاز کې څه سیتونه محفوظ ساتلی شي." چې د خلکو رش لږ په کمي شو نو زه د جهاز عملي ته راغلم او د یوې اېرهوسټې نه مې په خواست د یوې داسې چوکۍ غوښتنه وکړه چې زما د پاره د ارام وي، خو چې څنگه مې هغې ته د خپلې رنځورۍ او حالت ذکر وکړو نو زما په دې خبره یو الغاو تلغاو جوړ شو. خبر د هوايي ډگر لوی سکيورټي افسر ته په وارلس ورسولې شوه، په ما خو سمه اېمرجنسي ولگېده. په یوه لحظه کې دغه سکيورټي افسر زما مخې ته ولاړ وه. "ته د څو میاشتو حملداره یې؟" زما نه یې ډېر په هېبت تپوسونه کول، ما ورته وويې د شپږو میاشتو!! وې ته راپاڅه او راځه. زر دو کسانو د لاسو ونیوم، لکه د مریض یې ورو ورو بوتلم، زه په دې نوي راپېښ شوي صورتحال سختې پرېشانی واخستم. دا په څه شر واورېدم. هغه پخپل وارلس د دې واقعي رپورټ چا ته ورکولو. اوس د جهاز لویې دروازې سره د لارې په سر کې یو ویل چیئر زما د پاره راغوښتې شوې وه، خلک په منډو تړپو وو، د جهاز الوت کې لږ وخت پاتې وه، زه یې په ارام سره په کرسی کېنولم او دوه کسان لکه د پهره دارانو مې په سر ولاړ وو. د هاغه سکيورټي افسر پرېشاني

هم د کتو وه. "تاسره د دې خبرې څه ثبوت دی چې ته د شپږو میاشتو ناجوړه یې؟" هغه زما نه تپوس کولو— ما ورته ډېر په استقامت ووئیل چې ماسره د خپلې ډاکټرې د معائني سند (مېډیکل سرټیفیکېټ) پروت دی. هغه ووئیل "چرته دی؟" ما ورته وويې زما په هاغه لوی بېگ کې چې زما نه جمع کړی شوی دی. اوس هغه په وارلس سټ څه کسان راوغوښتل خو د هغه پرېشاني او حالت ډېر خراب وو. یوه شېبه پس دوه زلمي د اپرپورټ لباس کې زما مخې ته ولاړ وو. خو هاغه مشر ډېر په ادب او شایستگی زما نه تپوسونه کول. ما ورته د خپل بېگ رنګ رغونه په گوته کړه. او زما حېرانتیا هغه وخت د کتو وه کله چې لږ ساعت پس هاغه دوو زلمو په منډه منډه زما بېگ راروان کړی وه. ما د امریکنیانو د دې وارخطایۍ نه ډېر خوند اخستو. په ځان مې هیڅ د پرېشاني اثار نه راپېدا کول. هغوي بېگ د پرانستو د پاره زما مخې ته کېښودو. زړه کې مې له خدایه سوالونه کول چې که دغه وخت دا سند په لاس رانه شي نو زما حالت به د شک شي. اوس زما لاسونه هم رپېدل او اخر د نورو کاغذونو په لوی فایل کې دغه سند او د ډاکټرې یو ورکوټی فایل موجود وه. زما حالت په سمې شو، هغه زر زر رپورټ کتو او بیا یې د اوکۍ سره ماته جهاز ته د تلو اجازت راکړو. اوس زه په ویل چیر کې ډېر په مزه ترخپلې چوکۍ ورسولې شوم. ماته د یو قطار مخکني سیتونه ټول څلور په څلور د خصوصي توجه سره راکړې شول. ما شکر ادا کړو چې په یو تنګ سیت د دې دومره

اوږدې ناستې نه خلاصه شوم. په ارام مې پښې وغزولې، نرمې تکیه گانې مې سر ته بالښت کړې، په ځان مې کمبل راخوړه کړه او بې غمه مې ډډه واړوله. د جهاز شورېدو به لکه د ځانگو ځنگولم، خوب به یوړم او بیا به د اېړهوسټېسې په غږ د خوبه رابیداره شوم. کله به د جوسو د گلاس په لاس ولاړه وه او کله به یې ځانله خوراک راکولو. څه خوراک خو به د ټولو سره شریک وه خو څه به زما د پاره په خصوصي توگه راوړلی شو. نزدې ناستو مسافرو به راته ډېر په عاجزۍ کتل. د لږې ناستې نه پس به مې بیا پښې اوږدې کړې. وخت ډېر په ارام سره تېرېدو، د جهاز د عملې یو دنگ لوړ ښایسته زلمی چې د کراچۍ وسېدونکی وه، هغه ته زما د خصوصي خیال ساتنې هدايات شوي وو. کله کله به هسې راغلو زما نه به یې زما د طبیعت پوښتنه وکړه. دا سفر ډېر د مزې وه. چې جهاز د دوبي په بې شانه ښکلي هوایي ډگر خپل پړاو سرته کړو. اوس هاغه دنگ لوړ هلك زما نه رخصت اخستو. "مخکې هم د ځان خیال ساتی" د هغه په دې خبره راته ټوله پېښه بیا راياده شوه.

دلته هوا لږه گرمه وه... خو د سمندري هوا خپله یوه مزه وي نو په چا بده نه لگېده. سترگې مې اوس د هر منظر نه مړې وې. بس د خپل کور او خپل وطن فکر اخستې وم او یا د پاتې سفر دلته هم د چا تله وو د چاراتله یوه لویه دنیا وه چې پخپله لمن کې یې ډېرې دنیاگانې ځای کړې وې. خو ما ځانله د ناستې ځای کتو.

په زړه کې ډېره په تسلی و. اوس خو د هاغه لرې دنیا نه په خېر واپس راغلی وم. لکه چې خپل کور کې وم. په دې ډاډه مې د پاتې سفر د پاره ستړی وجود دمه کولو. دلته هم د تور سکنې ماښام حسن د دوبي رڼاگانو ښکلی کړی وه. د شپې پاوښاندې لس بجې د دوبي نه اسلام اباد ته تلل وو. د ټولو نه ښه خبره دا وه چې زما په ټول سفر کې یو ځل هم جهاز د خپل ټاکلي وخت نه ایسار شوی نه وه. پاتې وخت مې د دوبي د اپرپورټ په ښایسته لاونج کې تېرو چې په دې کې یوه ښایسته جینۍ د خپلو دوو بچو سره راغله او زما په څنگ کې کېناسته، د هغې ماشومانو خپلو کې پښتو کې خبرې کولې، زه ډېره خوشحاله شوم چې په نیویارک کې د نسیمې نه پس په دې ټول سفر کې دا پښتنه چې زما سره یې پېژندگلو هم شوې وه، اخر یې په پسته صوابي واله لهجه کې زما نه تپوس وکړو. "تاسو هم اسلام اباد له ځی؟" ما ورته وويې هو! د اسلام اباد نه بیا خپل وطن او خپل کور کلي مردان ته! هغې پېښور ته د تلو ذکر وکړو، خپل نوم یې فرزانه راوښودلو، د تېرو پنځو کلونو نه په شکاگو کې وسېده، د واده نه پس سمدستي امریکې ته تلې وه... او نن د دومره وخت نه پس په ورمبي ځل خپل وطن ته روانه وه. د کور کلي وطن او مینو د لیدو تلوسې هغه هم ډېره ناقلاره کړې وه، د دوه نیمو کالو لور یې وه پلوشه او د غېږې بچی یې ننګیال نومېدو، داسې ښکارېده چې د یوې سوچه پښتنې او نظریاتي کورنۍ سره یې تعلق وه، بیا یې پخپله هم وويې چې زما خاوند یو قام پرست پښتون دی.

د خپلې پښتو او خپلې خاورې سره ډېره مینه لري، دا وجه ده چې د خپلو بچو سره په کور کې په پردۍ ژبه خبرې کول د هغه د طرفه په ما منع دي. زما بچي خپله سوچه پښتو وايي او په سکول کې مې لور په انگرېزي کې ډېره کمزورې ده، د سکول نه يې هم دا شکايت راغلی دی خو د وخت سره به يې دا مسئله خپله حل شي، زه خوشحاله په دې يم چې د خپلې ژبې سره مې ساتلي دي. زه د دې پښتنې په دې جذبه او مینه ډېره خوشحاله شوم. هغې به هم خپله گړۍ بيا بيا کتله، بيا يې رانه په جهاز کې د تېرې پېښې تپوسونه وکړل، په خندا خندا مې ورته خپله قيصه وکړه، اوس د هغې لور پلوشه زما په غېږ کې ناسته وه. د مور سره يې څنگ چې زه پښتو کې په خبرو واورېدم نو د خپلې ژبې نسبت زما غېږې ته په ډېره خپلوی راوستله. فرزاني ماته ووي چې تا نه لويه غلطي وشوه، دغه وخت چې جهاز ستا د وړلو نه انکاري شوی وه، تاته به دلته د استوگنې موقع په لاس راغلی وه. د بچي زېږون به دې دلته شوی وه.... ما ورته ووي چې زه په خپل بچي د خپل وطن هوا لگول غواړم. زما خواهش دی چې په خپله خاوره د ژوند د دې مرحلې نه تېره شم....!! هغې زما د خبرې سره اتفاق وکړو، پلوشې زمونږ خبرې اورېدې چې په دې کې ننګيال زر خپلې چاچۍ راوچتې کړې چې ما واخله — فرزاني وخندل، وي وييل چې "دې دواړو د مور او پلار نه پس په وړمبي ځل تاسو وليدی چې پښتو کې خبرې کوی نو ځکه يې په تاسو ډېره مینه راغله!! پلوشې خو په لږ وخت کې ټوله د سکول

بسته ماته راپرانسته، خپل کتابونه یې راته وښودل. دلته هم په انتظار دا وخت ډېر بڼه تېرېدو. اوس مونږ سره نزدې یوه بڼایسته درنه خوږه د پوخ عمر مېرمن بله هم راغلې وه. دې په اردو ژبه کې خبرې کولې، خپل زوی د عمرې د پاره رابللې وه او واپس پاکستان ته روانه وه. د جهاز د روانېدو اعلان وشو، مسافر ټول راروان شو، فرزانه د خپلو بچو سره د هغوي په چال روانه وه.

زه او دغه بله مېرمن یو ځای روانې شو. دغه مشره بڼه هم ډېره مینه ناکه او ځیرکه مېرمن وه. په بورقع کې پټ زما حالت یې اندازہ کړی وه، زما یې ډېر خیال ساتلو، د صفا اوبو یو بوتل یې په لاس کې، ساعت په ساعت یې ترېنه اوبه راکولې. د جهاز په پوښو هم زه د هغې په امداد ډېره په اسانه وختم. په جهاز کې زما د چوکۍ سره په خوا کې یو نارینه په دویمه چوکۍ ناست وه. زما زړه یو ځل بیا په دې اتفاق تنگ غوندې شو. دغه مېرمن د لرې نه زما په پرېشانی پوهه شوه، خپلې چوکۍ ته یې هاغه کس ولېږلو چې په ډېره خاموشۍ او شرافت، خوڅه په نازړه پاڅېدو، دغه مېرمن مې اوس په دې سفر کې ملګرې وه. دا عجیبه نظام دی نور اوښځه نه گوري، خپل پردی نه پېژني خو یو ځای کېږي. هغې په اوچت اواز د جهاز په کمپنۍ تنقید کولو. "یاد ساته چې کله درته په سفر کې داسې صورتحال مخې ته شي سمدستي د جهاز عملي ته وایه، چوکۍ مې بدله کړی". داسې ښکارېده لکه چې داسې سفرونه د دې

مېرمن د ژوند معمول وه. هغې راسره د خوږو خوږو خوږو خبرو
سلسله شروع کړه. درې بچي يې په سعودي کې وو. هغوي يې په
کال کې دوه درې ځله رابلي.. بيا يې يو دم په څهره د ډېر خفگان او
پرېشاني اثار ښکاره شول. وئيل يې يوه نيازينه لور مې په ډېرو
لاچيانو خلکو کې واده ده چې اوس اوس مې ورسره په قانوني توگه
د لور رسته خلاصه کړې ده، خاوند مې د لور د غمه د سرطان په
رنځ گور ته لاړو.. او زه د خپلې لور ځواني او بد نصيب په ژوند
ژاړم.. اوس د هغې اواز د دې غم د لاسه د اوبسکو د زوره ډک ډک
کېدو. ماته زر خپله خور د دوو بچو سره رامخې ته شوه چې ټوله
ځواني يې د تور نصيب په تور د پلار په درشل زړوي. خو شکر
زمونږ په پښتنو کې د طلاق رواج ډېر نشته يوه تور سرې ټول عمر
خپله ځواني د پلار او وروڼو په کور زړوي. بيا مې د خدای شکر په
دې ادا کړو چې خور مې په سکول کې باعزته روزگار لري، د امدن
يوه ښه ذريعه لري، دوه گلونه بېرک شاه او زرک شاه لري. زړه مې د
داسې تور سرو په قسمت ډېر ودرېدېدو. زمونږ ټولنه چې د زغم او
برداشت پکې ډېر کمې دی، په وړو وړو خبرو پکې لويې مسئلې
رامينځ ته شي، ډېرې ځوانۍ خاورې شي، ډېر ارمانونه تلاشي، سر
سري مې ورته د خپلې خور خبره وکړه چې لږه تسلي يې وشي، خو
الميه يوه وه، غم يو وه، د هغې په سترگو کې د هغې د لور ځواني
تار په تار پرته ښکارېده. اوس خو په دې طمعه وه چې د هغې د لور
د نصيب پورې تمې يو څوک يو ځل بيا په خوشحالي وډبوي. ډېر

وخت زما او د هغې تر مینځه خاموشي خوره وه، جهاز پخپل رفتار روان وه، کله کله به مو توجه په بل څه بنځه شوه خو واپس به بیا داسې د ډېرو تور سرو ایره شو خوبونو زمونږ په سترگو او څهرو خپلې ایرې بادولې. اخر د جهاز اسلام اباد ته د رسېدو وخت راوړسېدو، په توره شپه کې په زمکه د بجلو بلو رڼاگانو زما توجه د وطن لوډ شپېنگ ته راوگرځوله "شکر چې بجلي شته" زر مې سم کار په موبایل کې برابر کړو، د نایاب د موبایل شمېره مې برابر کړه، د نایاب خوبولۍ غږ مې واورېدو. ما سوچ کولو چې په اپرپورټ به زما په انتظار اوده شوی وي نو.... نو دا څه وو.... عجیبه غوندې صورتحال سره مخ شوم، هغه ووئیل زه خو کور یم، مونږ وئیل ته به سبا راځي...!!

اوس خو مې د پښو نه زمکه وتښتېده.... اُف! په دې توره شپه به کورته څنگه ځم...!! د چا سره به ځمه او په څه کې به ځم؟ زما په کپړۍ کې لکه چې چاودنې کېدلې. د نایاب په دې دومره بې غورۍ مې زړه ډېر خفه شو خو زر مې د هاغه ځای او دې د وختونو حساب او فرق رامخې ته شو. دلته هاغه تاریخ به نن د نیمې ورځې نه پس بدلېدو او د نایاب خبره راته په دې دلیل صحیح معلومه شوه. خو زما سر اوس هم چورلکونه خوړل. په موبایل مې د نایاب ډېر کالونه د مس کالونو په شکل کې پراته وو ولې چې په دومره ګڼه کې ما د موبایل زنگ کله اورېدې شو. اوس نایاب هم ډېر پرېشانه

وه، ته چرته په ارام كېنه زه درېسې ځان در رسوم. هغه ډېر پرېشاني كې وه.. ما تېكسي كولې شوه خو زما د سيمې حالات داسې دي نو په داسې حال كې به په دې نيمه شپه ماسره تلو ته كله څوك تيارېدل؟ او دا خوف هم لكه د مچۍ مې په ذهن ناست وه "زه يواځې زنانه يم، د امريكې نه راغلي يم، د ډېرو خلکو به دا طمع وي چې ډېرې ډالري به يې راوړي وي راشه چې....." دې سوچ راباندې غوښتي زېگ زېگ كړل. حقه دقه ولاړه وم اوس خو بس رڼايۍ ته مې انتظار وه، چې رڼا خوره شي نو كور ته به ځم. زه اوس غلې يوې خوا ته ولاړه وم. د سحر تروېمۍ مې محسوسول غوښتل... خو دومره رڼاگانې بلبدي چې د سحر رڼا پكې نه شوه ښكاره كېدې. اوس ما په يو مخ د خلكو تگ راتگ ته كتل... ډېرو مسافرو ته خپل مټين د هركلي د پاره راغلي وو. زما دننه د دې محرومۍ په شدت سره سر راوچت كړی وه. كاش! ناياب هم زما د پاره په بې تابۍ ولاړ وي.. زه په دې سوچونو كې وم چې د شا نه مې په مټه چا وړه چاچۍ كېښوده. هني گل...؟ او ما بې اختياره په دې غږ او لمس چې مخ وگرځولو نو د حېرانتيا نه مې سترگې واړې پاتې شوې، خديجې ته..؟ زما مخې ته زما د اېنډرولس كلنه لېورځۍ ولاړه وه... زه په دې عجيبه اتفاق ډېره حېرت وړې وم... په دې توره شپه دلته دا ماشومه څه كوي. چرته پېريان خو به نه وي...

يوه شېبه راباندې بيا وپښته ودرېدل. خو اوس هغې زر زما
 حېرانتيا ختمه کړه.. مونږ ارسلاڼ بهايي ته راغلي يو هغه د کنېدا
 نه راځي، هغې خپل د تره زوي يادولو چې دا وخت د کنېدا نه
 رارسېدونکى وه. تاسره نور څوک دي؟ ما ترېنه تپوس وکړو....
 امجد کاکا.. هغې د خپل کشر تره ذکر وکړو چې دا ماشومه ورته
 ډېره گرانه ده. او گرانه خو دا ماشومه ټول کور والو ته ده ځکه چې
 پېدايشي توگه دا ماشومه د يوې داسې رنځورۍ د لاسه د مرگ او
 ژوند په نښته کې گېږه ده چې بدن يې خپله وينه نه جوړوي، د ژوند
 لس کاله يې په پردۍ وينه سفر کړى دى... او دا ذمه واري د
 امجدخان په غاړه ده چې دا به د وينې اچولو د پاره پېښور ته بوځي
 او راولي. هم دا وجه ده چې د هغې د ناباوره ژوند له سوبه په ټول
 کور هغه گرانه ده. د هغې وړوکی نه وړوکی خواهش په نيمه شپه هم
 پوره کولى شي نو په دې نيمه شپه د امجد کاکا سره راتلل هم د
 هغې د يو ضد نتيجه وه. هرڅه چې وو دا زما د خپل کور خلک وو،
 الله پاک چې د چا مدد کول غواړي نو غائبانه سوب يې جوړ کړي.
 ما د خداى شکر ادا کړو چې په داسې حالت کې يې خپل د کور کس
 زما د مدد د پاره راپېدا کړو. په دې دوران کې امجدخان هم د
 خديجه په وېنا راغلى وه. زما څنگ ته په منډه رانزدې شو. هغه چې
 په دې وخت په داسې ځاى کې يواځې وليدم نو حېرانه خو نه شو

ولې چې زما د تگ راتگ نه خبر وه. هغه وئیل خبر به شي تاسو ته زه د گاډي دروازه پرانزم.... لږ ساعت کې به ارسلان هم راځي، بيا به په گڼه ځو. نزدې د هغه التو گاډی ولاړ وه، زه يې په ورستو سيټ کېناستم. لږه شېبه پس امجد خان د خپل زلمي او مسافر وراره ارسلان سره رابنکاره شو.... اوس لږه رڼايي هم لگېدلې وه... کور کې ټول ډېر مطمئن وو. په دې دلچسپ اتفاق د ټولو زړونه مطمئن وو. گاډي کې د دوو مسافرو سفرې بېگونو ډېره تنگي راپېدا کړه.. ما خوڅو ځله امجد ته ووييل چې زه اوس تلې شم ټپکسي به وکړم. خو هغه داسې کله منل، وئیل يې چې زړونه تنگ نه وي ځای نه تنگېږي. په لاره مې د ټولو خپلوانو ټيليفونونه راتلل. زما په خبر رارسېدل د ټولو د پاره لويه خوشحالي وه. په موټروۍ دا دوه نيم ساعته لاره نن ډېره اوږده شوې وه... انتظار وه چې گران شوی وه... خو بيا هاغه وخت هم راغلو چې گاډی زما د کور کوڅې ته ننوتو، د کوڅې د سر نه مې د خپل کور د دروازې مخې ته ناياب په انتظار وليد،. گاډی ودرېدلې وه. د وارث په څهره د خوشحالي او اطمینان يو نوی سحر ماته بنکارېدو. هغه زر د گاډي هاغه دروازې ته رامنډې کړې چې زه ترې رابنکته کېدم. او بيا په سترگو سترگو کې مو يوبل له په يوه لمحې کې د ډېرې اوږدې جدایۍ ډېرې قيصې وکړې...

د کور ټول غړي راته په دروازه کې د هرکلي د پاره ولاړ وو. ټول خوشحاله وو. زما د ښه او محفوظ سفر ډېرې دعاګانې يې غوښتې وې. د سحر ناشته او چايي... أف خومره د خوند وه... د سترپا احساس څه هم که د خپل وطن غېږې رانه اخوا کړی وه خو بيا هم د کور والو په خواهش چې ته ارام وکړه. لوی سفر دې کړی دی...!! د خپلې کوتې سکون او خپل کټ پوزي مينې ډېره جذباتي کړم... خپل کټ لکه د مور د غېږې تار تار... ذرې ذرې راتوله کړم... او بيا په دغه ورځ چې تور ماښام ژوند په خپلو زلفو کې راتولولو... زه لکه چې د يوې نوې ورځ اغاز د خوبه رابېداره کړم... د ستومانی هر لباس مې د تنه غورزېدلی وه. د ارام او راحت د خوشگوار احساس سره د خپلې کورنۍ د غړو مينځ کې ناسته وم، ټول رانه په مينه چاپېره وو. زما د سفر روداد ټولو په ډېر غور اورېدو... ماته خپله مرګانه ترور بيا مخې ته ودرېده زړه مې غوښتل چې په وزرو ورله والوتې... خو د کور يو کس هم ماته د هغې ذکر ونه کړو. خو پخپل زړه کې يوې د غم ناقلارۍ ماته گواهي راکوله... لکه چې...!! د دې نه وړاندې چې کوم حقيقت مخې ته لکه د تورې بلا ولاړ وه. هغې ته بيخي نه وم تياره - د ورور نه مې تپوس وکړو - بي بي څنگه ده...؟ هغه يوه لحظه ساوې شو... ښه ده... بيا يې ډېر په کلکه وويل... زما زړه کې هسې يو شک ځای

نیولی وه... اوس کور کې د مېلمنو د تلو راتلو سلسله ونخته ...
 ماته د هرکلي د پاره راتلل. اوس زما ټوله توجه خپلې ناروغۍ ته
 گرځېدلې وه. د ډاکټرې د معائني ترمخه ماته د گوتو د شمېر څو
 ورځې پاتې وې خو موسم او گرمۍ سم زور کړی وه. د ټولو دا خیال
 وه چې د سفر نه پس یوه معائنه بیا پکار ده. خو د گرمۍ له سوبه
 مې ډاکټرې ته د تلو هډو تاب نه لرلو. اوس خو لږه ویرې هم اخستې
 وم. د ماشوم د اپوټه والي حالت د شپږمې میاشتې راسې وه. د دې
 صورتحال سره د لوی اېرېشن امکان هم وه. ذهن مې گډه وه وه خو د
 ماشوم د راتلو خوشحالی د لېونتوب او مینې په اسمانونو گرځولم.
 د بنځې په ژوند کې د "عمل" دا تجربه چې د بنځې د ذات او وجود
 تکمیل کوي، د هغې د هستۍ او خټې ډېر نیمگړتیاوې لرې کوي،
 د خپلې هستۍ د تکمیل احساس زه هم ناقلاره کړی وم... په کور
 کې د نوي ماشوم د راتلو ټولې تیاری مشرانو پخپل سمي برابر
 کړې وې، ډېر روایتي دودونه، دستورونه ترسره کېدل، وړې وړې،
 پستي پستي جامې جوړولې شوې. کله کله به مې دا ورکوټی
 قميصگی د خپلې سینې سره جخت ونیوه. د هغه د گړېوان نه به د
 اومو پیو یوه کاواکه خوشبویي بې اختیاره راولاړه شوه. زر به مې
 پرې دواړه شونډې کېښودې... سترگې به مې د ژوند په دې نااشنا
 احساس درنې غوندې شوې چې د یو ټوزپ سره به بیا یوې

ماشومې زندگۍ د خپل وجود دننه د مينې او ژوند احساس راکړو... اوس به مې سترگې بنې پټې کړې... په غېږه کې به مې بنکلی ماشوم اوډه پروت وه. هم هاغه قميصګۍ به يې په غاړه وه. د پيو د هاغه خوشبويۍ سره... زړ به د خيال امېل دانه وانه شو. لاخو هغه ماشوم زما د وجود دننه په پټه دنيا کې وږې چاچۍ پايۍ وهلي، لاخو يوه لويه پرده زما او د هغه مينځ کې دېوال وه....

زما د راتلو څو ورځې شوې وې چې يوه غرمه زما خوانبې مور په ډېره طريقه او مينه زما سره جخته کېناسته، ورو ورويې يوه خبره راواخسته، زما زړه بې واره بې واره په درزېدو شو. کله کله به غلې شوه... ما د هغې مخ ته په يو مخ کتل. زه نه پوهېدم چې دا ماته څه وايي... لورې! بي بي دي...!! هغې خبره نيمګړې پاتې کړه او ما د هغې د نيمګړې خبرې معنې پخپله وپېژندې. يوه چغه مې کړه... او بيا د کور ټول لوی واره زما خوا کې ناست وو. ستا طبيعت بڼه نه دی.. ګوره! دعا ورته کوه. ناياب زه په غېږ کې نيولې وم. او په ما خو لکه چې رڼا ورځ توره تياره شوه. دا کله؟ ورو شاني مې په ژړا د هغه نه تپوس وکړو... په ۲ مټي... أف! په دغه ورځ خو ما د نيويارک د بنار سېلونه کول...!! بيا مې په زوره زوره ژړا ته ګوتې کړې... د کور خلک ډېر پرېشانه وو. ډېر وخت مې د هغې غم وژړلو. اوس زما خيال وه چې زر د هغې د ګور خاورې بنکې کړم.

سبا مې د تلو نېټه وگرځوله. د نایاب خیال وه چې بیا ستا به په دې حالت کې تلل گران شي خو د غم خبره وه نو تگ ضروري هم وه. د ترور د غم د فاتحې د پاره اوس زه رارسېدلې وم. خو اکثر داسې غم زر زور شي چې مریض ډېر اوږد وخت په مرگانه حالت کې په کټه تېر کړی وي... د ټولو حوصلې ورته برابر وي. دغه هرڅه ما د خپلې ترور د اولادونو په څېرو لیدل. زما په چغو او ساندو د هغوي سترگې نمونې شوې خو زه یې زه کېنولم د حوصلې غږ یې راته وکړو خو ما بیا بیا هاغه ځای ته کتل چرته چې مې د ترور کټ پروت وه، د هغې نښتې فریادونه مې اوس هم غوږونو ته راتلل، د هغې پټې ورغلې سترگې مې په سترگو کې وې. ډېر ساعت مې تېر کړو او بیا د خپل پلار لیدو ته پلار کره لارم. ټول زما په خبر سره په راستنېدو ډېر خوشحاله وو. د ترور بي بي د مرگ ټول حال احوال راته خپلې ورنډارې تېر کړو. دلته د یوې شپې د پاره زما ایسارتیا وه. وخت ډېر ښه تېر شو ورنډارې مې د روغې خټې او خوشحالی ډېرې پېرزوونې زما په سر امبار امبار کړې راولېږلې. اوس د ډاکټرې نېټې ته شپږ ورځې پاتې وې..

نن غرمه ډېره سره وه. د کور په برنډه کې د غرمې د آرام د پاره په کټ کې اوده وم. د خپل ماشوم راتگ مې د خیال په شیشه بیا لکه د فلم لیدو. لاس مې ناڅاپي خپلې خټې ته وروغزېدو....

خو نن مې هيڅ ټوپ ترپ او حرکت محسوس نه کړو. زر مې خپل اړخ بدل کړو، اوس مې مخ دېوال ته وه او بل لاس مې په خېټه خو هيڅ ترپ نه وه. .. زما دننه يوه ويړه راولاړه شوه... دا ولې؟ مخکې خوبه داسې نه وو. دې پرېشاني ډېره گډه وډه کړم او دا فېصله مې وکړه چې نن مازيگر خپلې ډاکټرې ته ځم. مازيگر ناياب ډاکټرې ته بوتلم، ډاکټره زما په ليدو ډېره خوشحاله شوه. زري يې د التراساونډ د پاره ځملولم. او بيا يو دم هغه په هېټ شوه.... لکه چې څه ورته ټک ورکړی وي. ... دا ولې؟ زه د ډاکټرې د مخ گډو وډو تاثراتو په هېټ کړم.... اوس ماته يقين وشو چې هاغه شک صرف زما شک نه وه. ډاکټره اوس د گمان د حد نه د يقين لرې مېدان ته تلې وه... هغه اوس هم غلې وه، زه يې د خپلو لاسو په امسا راولاړه کړم.... زما خله بيخي وچه شوه د خبرې د پاره مې ژبه په خله کې ډېره واړوله راواړوله خو ژبه مې لکه د لرگي کلکه شوې وه. ... اوس ډاکټره فکرمنده پخپله کرسی ناسته وه... او زه د هغې خوا کې د مريض په چوکۍ.!! ماته يې ډېر په افسوس کتل... دا دې څه کړي دي...؟ اخر هغې هم مړه حوصله راژوندۍ کړه او مانه يې تپوس وکړو. ... څه چل دی...؟ ما ترې غلۍ شان تپوس وکړو. ماشوم ساه نه اخلي...!! او د ډاکټرې په دې وېنا اوس زما مړۍ غنې غنې شوه... يوه لحظه دواړه غلې ناستې وو. بيا يې يو ځل د التراساونډ د پاره

برابر... کرم اوس ما خپلې سترگې پټې کړې وې... د ماتو شیشو
تېرې تېرې ذرې مې پخپلو سترگو کې لکه د ازغو چوکه کېدې..
ورو... ورو... د سترگو نه مې اوښکې راتوې شوې... ډاکټرې زما د
قميص لمن زما په خېټه راخوړه کړې وه....!!

تاسره نور څوک راغلي دي؟ ډاکټرې ټپوس وکړو.. زما خاوند...!!
ما لنډ جواب ورکړو. ماسي ته ورشه د دې خاوند ته حامل ورکړه..
هغې ولاړې دايي ته ورو شان ووې. نه زه پخپله ورځم.. ما د ژوند
دانه وانه حوصله په ځان کې رايوځای کړه. د کلينک لويې دروازې
ته بيخي مخامخ ناياب ولاړ وه. په موبایل يې خبرې کولې.. خبر خو
دی؟.... هغه چې زما حالت ته وکتل نو لکه چې زما درنو درنو
قدمونو هغه ته د خطرې څه انگازه تر غوږو کړې وه... بس خپل
نصيبت راوړسېدو... زه هغه ته بې اختياره ترغاړې وتم. زما د
سترگوبندونه وشلېدل. د خپلو اوښکو په سپلاډ کې د هغه په اوږه
سر اېښودی په ولاړه ولاړه ډوبېدم.... د هغه د مخ تاثرات مې نه شو
ليدلي خو د هغه په بدن کې نوي "ریندي" د هغه د وجود دننه د
لړزېدلي طوفان حال راکوه. گېر چاپېر ډېر خلک ولاړ وو. د هر نظر د
لپو نه بلها سوالونه راتوئېدل. ته چې شه حوصله وکړه... هغه زما دا
حالت سمول غوښتل.. خو په ما دنيا نسکوره وه. د يو يو ارمان نه

مې ساه وتلې وه. په خالي مېدان تش لاس ولاړه وم.... د خپلې بقا جنگ مې په ډېر لوی تاوان بائيللی وه.

سبا سحر وختي به د ډاکټرې په وېنا زه بيا راتلم او دلته به د ماشوم د زېږون د عمل نه تېرېدم.... اوس ناياب په فون کور ته اطلاع کوله.... د وارث په دې خبره په کور کې د غم يوه غوغا جوړه شوه. هغه زر د موبایل د بندو بټن زور کړه — خپلې شونډې يې د شديد درد او کرب نه په غاښونو وچيچلې... سترگې يې بندې کړې... خو زما سلگو هغه بيا راسم کړو... "ته حوصله وکړه" ما خو هم د هغه کيفيت ليدلی وه.... او ته.. زر مې ترېنه تپوس وکړو... زه سم يم.. هغه خپل ځان بيا بيا سمولو... کور کې مړی نه وه ویر وه. ټول مئينان رانه راچاپېره شول.... سترگې وې چې سمندرونه يې توئول... زما لاس پښې داسې بې دمه وو لکه چې زما دننه دې ورکوټي "وجود" سره زما د وجود او ساه سره يې زما د ساه نظام تړلی وه. لکه چې اوس زه هم پخپلو پښو نه شومودرېدې.... خو ماته ژوند کول وو، د خپل مئين د ژوند د ملگري د پاره، چې اوس يې زما د سر صدقې منلې وې. د خپل بچي د مړينې غم يې چرته په يو گوت کې غلی کړی وه. زما د تسلی د پاره يې يوه نوې حوصله راپېدا کړې وه. زما ټولې اوښکې يې په مينه څښلې. گوره! ماته ستا ضرورت دی. ټوله شپه يې ما سره په وينه تېره کړه او زما په

هاغه غم يې د مينې ملهم کېښودل، کوم چې ما د خپلې هستۍ او
 نېستۍ په جنگ کې موندلی وه. د کور ماحول لکه د يو بائلي
 جنگ د مېدان په شان سوړ سمخ وه. هرې څهرې د غم د تصوير
 رنگ اخستې وه. هرې سترگې ډېرې اوښکې توې کړې وې، هر يو
 خانگ، هره وزر د هاغه خوشحالي په رانيو زخمي زخمي وه... د
 دې سحر د نمر پلوشې هم لکه د يوې رنځورې څهرې زيرې زوالې
 وې. د کور مشران په ډېر غم کې د هاغه نوي مېلمه په راوستو پسې
 روان وو چې د يوې تياره نه بلې ابدې تياره ته روان وه. نن د ژبو
 رگونه لکه چې اوچ شوي وو. شونډو تمبې پورې وې چا کلکې تړلې
 وې، د سترگو نيمې پټې نيمې خلاصې کړکۍ هم تياره تياره وې...
 د اميد بله ډيوه پکې نسکوره پرته وه، لکه چې د يوې ساه تېز پوکي
 وژلي شوې وه، هر انگن يې تياره کړی وه. د ويرې اثار د هرې څهرې
 نه ښکاره وو، اوس د يو بل ژوند د سلامتيا د پاره هره لپه دعا دعا
 وه، گاډی يو ځل بيا د ډاکټرې د کلينک مخې ته ولاړ وه، چرته نه
 چې څه وخت وړاندې دغه پټ مخ ماشوم مونږ ته د خپل شته والي
 زېری راکړی وه، په هاغه ورځ دلته دا ټول څومره خوشحالي وه...؟
 مبارك شه، ته احتياط کوه او نن د مرگ خاموشي وه... لکه چې د
 ژوند د ژوند ساه وتلې وي اوس ډاکټرې د ډېر افسوس سره زما د
 ښه کېدو تياري شروع کړې وه. د مې ماشوم په قدرتي توگه د پېدا

کولو عمل ډېر د خطرې او پیچیدې وه. ټوله ورځ ډېره په کړاو تېره شوه. نه دعا کار کوه او نه دوا څه اثر لرلو.... ډاکټره هم فکرمندي اخستې وه او اخر په دې صلاح شوه چې اوس د لوی اېرېشن د پاره د بېمار لوی شخصي هسپتال ته تگ پکار دی، د خطرې دېوان مخې ته ولاړ وو. گاډی لکه چې چا په هوا روان کړی وه. زما وجود اوس بیخي بې دمه وه. ولې چې د وجود وینه مې د تالانو په شکل کې ضایع شوې وه. ډاکټرې تجربه کارې دایې چې زما حالت ته وکتل نو چغه یې کړه... زر ځی...!! او په دې هېبتي چغه زه د نیم بې هوشۍ په حالت کې د حالاتو په نبض ورسېدم، زما د سترگو مخې ته که هراخوا د شپې تیاره هم وه خو ماته داسې بېکارېده لکه چې دې تیاري زما وجود او زړه پخپل تور موتي کې کلک راایسار کړی وه. لحظه لحظه مې پخپله مری یو زور محسوسولو. خو د درد یوې ناقلاړه څړیکې به زما حالت بدل کړو. د زمان هسپتال د لویې دروازې مخې ته غټ سترېچر زما د پاره تیار ولاړ وه.... لږه لحظه کې د هسپتال کسانو په هوا وړلم او زما د کور زنانه او نارینه په هېبت په ما پسې په منډو وو. اوس په یو لوی خونړي اېرېشن تهیتېر کې ما سترگې غړولې نو.... زما وجود د یو لوی اړي گړي او سخت ازمېښت نه تېر شوی وه. لاس مې په خپته پروت وه خو د ژوند هاغه لویه خوشحالي ترېنه لکه د هوایي مارغه الوتلې وه. خپل لږ هېر

شوی غم مې بیا رایاد شو، لکه چې د درېونو د خوبه راپاڅېدلې یم. ماته زما د لېمون خلا مخې ته وه. خو بیا هم د یو نوي پیدا شوي ماشوم د ژړا اواز مې بیا بیا غوږونو ته راتلو. اوووان.... اوووان...!! ما زر د ټولو مخونو ته وکتل... چې څوک راته ووايي مبارک شه.... او بیا هم هاغه شان وشول، زما خور وروشان زه په تندي بڼکل کړم.... خپله روغه خټه دې مبارک شه....!! هغې هم د ډک ستوني سره دا خبره وکړه. د غم نه مې سترگې بیا پټې کړې.... اوس هاغه ډاکټره هم مسکۍ ولاړه وه.... بڼه ده چې ستا ځان و ژوند بچ شو....!! عموماً په داسې حالاتو کې د مریض د پاره دا د هر چا یوه تسلي وي... خو زما زړه او سترگې لکه د جام راډکې شوې وې... ماته داسې بڼکاره شوه لکه چې د ژوند او وجود په دې سفر کې مې هرڅه له لاسه ورکړي وي.... د هسپتال لوی کټ ته مې بیا پام شو... زما سره خوا کې په ابدې خوب اوده زما د وجود هغه برخه پټ مخ یخ پخ، غلی قلاړ پروت وه. زما هاغه همسفر چې د لسو میاشتو په دې سفر کې پناه مخ زما د ژوند د لسو میاشتو د سفر زما ماشوم رهبر چې په دې ټول سفر کې یې ماله لحظه په لحظه د خپل وجود برابر احساس راکړی وه. د خپل قسمت په زور یې زه د دنیا لرې سر ته په کامیابۍ ورسولم... خو بیا یې د خپل غم په صحرا کې یواځې پرېښودم.... ما په رېږدونکو لاسو د هغه په مخ خور کړی څپوټکی

اخوا کړو. د هغه راتگ هغه هم زخمي کړی وه. په مخ او تندي یې د زخمونو احساس زما په زړه چرې بنځې کړې. زر مې پخپل زخمي زړه لاس کېښودو... سترگې مې بیا پټې کړې او دغه وخت د پټو سترگو په شا مې دوه نرۍ نرۍ شونډې وخوږېدې... لکه چې په وړه ژبه خبرې کوي... ماته ستا په څنگ کې هاغه سفر د پر خوند را کړی وه... زه اوس په سفر مټین شوی یم په یو لوی سفر...!! او د دې گنگوسي په اوږدو مې هاغه راټول کړی سپین د ململ خپوټکی د هغه په مخ بیا خور کړو.... اوس هغه د ټول عمري سفر د پاره بیخي تیار وه.... او دلته زما سفر د هستۍ نه تر نېستۍ سفر د اختتام پړاو ته رسېدلی وه.

و تمت کلیمه بالخیر



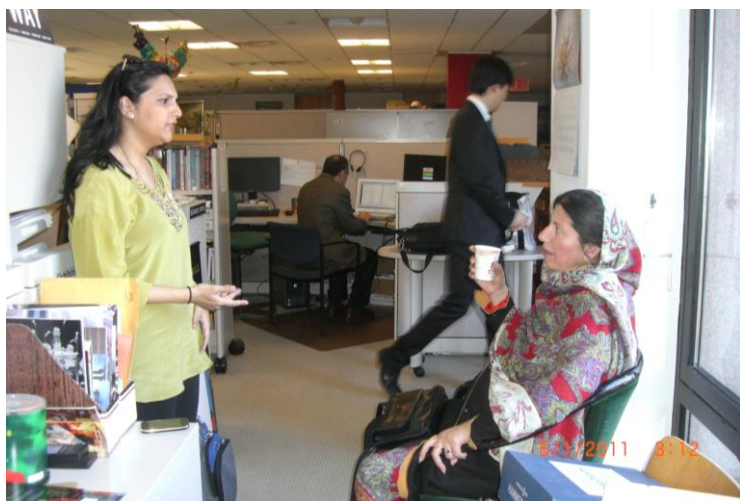
وقاص خواجه، فهميده رياض، او حسينه گل- په نيويارک کې د هوټل مخي ته



په نیو یارک کې د دستوري نه مخکې



د ایشیاء سوسایټی نیو یارک په دفتر کې



د ایشیاء سوسایټی دفتر



د ایشیاء سوسایټی دفتر



په نیو یارک کې د دستوري پر مهال



د نیو یارک د دستوري یو بل عکس



په سټیج ناسته فهمیده ریاض او حسینه گل وقاص خواجه د وینا پر مهال



په نیو یارک کې غونډې ته د وینا پر وخت، حسینہ گل



د غونډې نور ګډونوال



د ایشیاء سوسایټی یو رابطه کار، وقاص خواجه حسینه گل او فهمیده ریاض



ددي دستوري يو بل عكس



فهمیده ریاض د وینا کولو پر مهال



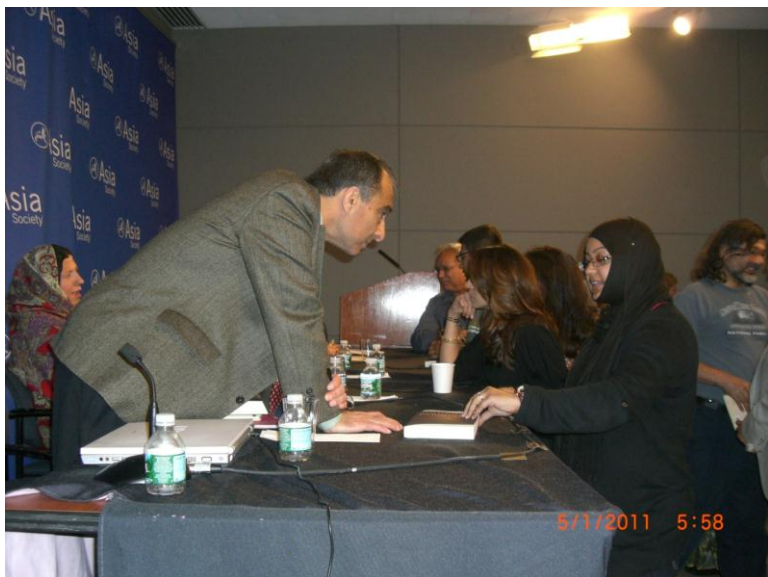
د ایشیاء سوسائیتی مشره رچل کوپر د خطاب پر مهال



د پوښتنو او ځوابونو پر مهال



د غونډې نور ګډونوال د پوښتنو پر مهال



د کتاب د پلورلو پر مهال



د فهمیده ریاض د کتابونو خرڅېدل



زما د ناول ملکه بي ارزي



په نیو یارک کې د اردو ژبې له لیکوالو سره



افتخار نسيم وقاص خواجه فهميده رياض او حسينه گل د دستوري نه پس



هم ددي وخت يو بل عكس



خدای بینلی افتخار نسیم او وقاص خواجه



فهمیده ریاض وقاص خواجه او حسینہ گل، پہ نیو یارک



نيو يارک کي د سمندر د سيل پر مهال



د سمندر د غاړي يو بل عکس



د سمندر د غاړې يو بل عكس



د نیو یارک د سمندر د غاړې يو بل عكس



کشتی کی د کیناستو نه وړاندې



یو بل عکس



په کشتی کې د ناستې پر وخت یو عکس



د کښتۍ په اڅري منزل کې د ناستې پر مهال



یو بل ښکاره عکس د نیویارک سمندر



د نیویارک د ښار ننداره د کشتی د اخري منزل نه



د سمندري هواگانو په تیل نا تیل کې



یو بل عکس د سمندر د غاړې



راغلي سيلگر، او زه



د بنار يو بل منظر د سمندر نه



نیو یارک بنار د کشتی سیل او سمندر غاره



د سمندر چکر د بلی غاړې سفر



د بلي غاري سيل



زه او پيني اوجيده



د اخري منزل يو بل عکس



د سمندر غاړه نیو یارک



افتخار نسيم، ثمينه قریشي، حسينه گل، فهميده رياض، پيني اوجيده، وقاص
خواجه او کوربنه ډاکټر عذرا رضا



ثمينه قریشي، حسينه گل، او فهميده رياض



عذرا رضا وقاص خواجه



په هوسټن کې د وقاص خواجه سره د یوې مرکې پر مهال



مننه او کوروداني

د افغانستان ملي تحريک د هېواد پال او فرهنگپال شخصيت
بناغلي (غلام نبي فراهي) څخه د زړه له تله مننه کوي چې د دې
اثر چاپ ته يې اوږه ورکړه. ملي تحريک وياړي چې د علمي
اثارو د چاپ لړۍ يې پيل کړې ده. دا لړۍ به دوام لري. موږ له
ټولو درنو هېوادوالو څخه په خورا درنښت هيله کوو چې په خپل
معنوي او مادي وس د کتابونو د چاپ دا لړۍ لا پسې وغځوي.
يو ځل بيا ددې اثر له ليکوالي او چاپوونکي څخه د زړه له تله
مننه کوو چې ددې اثر د ليکلو او چاپولو جوگه شول.

په فرهنگي مينه

د افغانستان ملي تحريک

د ليکوالې چاپ شوي اثار

شپون، شپول، شپېلۍ (شعر)
خو ته خبرې کوه (شعر)
دا هم هاغسې موسم دی (شعر)
افضل افضل شوق (تنقيد)
له مانه مه بيلېږه (شعر)
نېمگري کتاب (لنډې کيسې)
ملکه (ناول)
خپل اواز له تا نه اورم (شعر)
ته له ما څنگه يې جدا؟ (شعر)

د چاپ لاندې اثار

وختونه (ناول)
د اوښکو مارغان (لنډې کيسې)
په لره څم ټوله څنگېرم (يونليک)

ناچاپه اثار

کله کله (شعر)
اوس بيا څمه (د کابل يونليک)



سیده حسینه گل



د افغانستان ملي تحريک
www.melitahrik.com

د خپرونو لړ: ۳۲

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library